

ŽELEZAR

TEDNIK – GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SŽ ŽELEZARNE JESENICE

ŠTEVILKA: 8. LETO: XXV

JESENICE, DNE 26. FEBRUARJA 1976

Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstdnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl – Naslov: Uredništvo Železarja, SŽ – Železarna Jesenice. Številki internih telefonov: urednik 483, administracija 484. Tisk: GP Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72

DO SKLENITVE DRUŽBENEGA DOGOVORA NAJ VELJAJO SEDANJI MEHANIZMI ZA DOLOČANJE CEN METALURŠKIM IZDELKOM

Proizvode črne metalurgije izdelujemo iz velikega števila kvalitetnih vrst jekla. Te kvalitetne vrste nastopajo v določenih oblikah s toplim ali hladnim oblikovanjem in sicer kot okrogli, kvadratni, ploščati, fazonski, šestokotni in drugačni izdelki. Posamezne kvalitete in oblike se najprej oblikujejo v različne dimenzije, ki jih je več sto vrst s standardnimi ali nestandardnimi tolerancami. Končno imamo tudi preko dvesto načinov finalne manipulacije kot npr. atestiranje, signiranje, sortiranje, embalaranje itd. Komplikiranost asortimenta je tudi v tem, da se vsaka kvaliteta lahko izdelava v različnem stanju in dobavi po želji kupca (žarjeno, normalizirano, luženo itd.).

ZNIŽANJE IZVENPROGRAMSKE PROIZVODNJE

Ena od nalog stabilizacijskega programa je znižanje deleža izvenprogramski proizvodnje. Izboljšanje rezultatov na tem področju pomeni boljše izpolnjevanje naročil in znižanje zalog gotove pločevine v skladišču, ki ne gredo v promet.

Določen del proizvodnje, ki ne ustreza zahtevam predpisov, standardov ali posebnim zahtevam naročil, se pojavlja v vsakem tehnološkem procesu. Delež take proizvodnje je seveda odvisen od samega tehnološkega postopka, od stanja delovnih naporov in priprav ter od vseh subjektivnih faktorjev.

Naraščanje deleža izvenprogramski proizvodnje lahko pomeni, da se poslabšuje stanje delovnih naprav, da je neustrezen postopek in ne daje možnosti izdelave zahtevanih izdelkov ali da je prisotnih preveč subjektivnih napak. To vprašanje je v ekonomskem in obratovnem pogledu tako važno, da predstavlja eksistenčno vprašanje.

TEHNOLOŠKI POSTOPEK

Izdelava debele pločevine je kontinuiran postopek. Posamezne faze dela od priprave vložka, do odpreme izgotovljene pločevine, so medsebojno povezane, vendar se v določenih fazah obdeluje le ena pločevina z določenimi izmerami lastnosti, za vnaprej določene zahteve določenega naročnika. Takšen proces zahteva poleg stalne kontrole, ki omogoča hitro zbiranje informacij o napakah v procesu dobro organizacijo dela in točno evidenco.

Vsako odstopanje lastnosti pločevine v katerikoli fazi pomeni izpad

pločevine od predvidenega naročila. Taka pločevina se potem nabira v (Nadaljevanje na 2. str.)

TEHNIKA OBLIKOVANJA PRODAJNIH CEN

Spričo prikazane obsežnosti asortimanske strukture proizvodov črne metalurgije, je na vsem svetu osvojena tehnika oblikovanja prodajnih cen preko osnovnih cen in sistema doplačil. Osnovne cene predstavljajo v poprečju približno okrog 80 odstotkov polne prodajne cene in se jih uporablja kot kazalec za urejanje notranjih odnosov, za spremljanje gibanja in s tem tudi za izvajanje politike cen v nacionalnem merilu. Osnovne cene se nanašajo na finalne proizvode, ki predstavljajo produkt zaokrožene tehnološke celote kot npr. palična jekla, debela pločevina, tanka pločevina (toplo in hladno valjana itd.). Mednarodni nacionalni sistemi so brez izjeme usklajeni ravno po kriteriju osnovnih cen in doplačil. Osnovne cene so giblivi del

(Nadaljevanje na 3. strani)

ODSOTNOST Z DELA JE PRESTOPILA BREGOVE

Če bi lanskoletno odsotnost z dela enakomerno porazdelili med vse delavce, bi dobili zaskrbljujoč podatek. Vsakdo bi bil odsoten 48 delovnih dni (v mislih imam osemurni delavnik). Na sestankih samoupravnih organov v Železarni smo presedeli v povprečju deset ur na osebo. Ne vemo, koliko delovnega časa smo porabili na sestankih izven Železarne. In nazadnje, ali vsaj preostali čas racionalno trošimo?

To so osnovni problemi odsotnosti z dela, s katerimi se bomo morali spoprijeti, če bomo hoteli realizirati načrtano rast produktivnosti. Iz celotnega sklopa odsotnosti z dela se

nekoliko podrobneje ustavimo pri tisti, za katero natančno vemo, kako velika je. V razpredelnici si oglejmo vrste odsotnosti v preteklem letu:

vrsta odsotnosti	odstotek	odsotnost v dnevih na osebo
redni dopust	9,38	25,9
izredno plačan dopust	0,67	1,9
izredno neplačan dopust	0,15	0,4
ostala odsotnost	0,33	0,9
bolovanje do 30 dni	3,83	10,6
bolovanje nad 30 dni	2,60	7,2
porodn. dopust		
in skraj. del. čas	-0,56	1,1
Skupaj	17,52	48,0

Iz razpredelnice je razvidno, da v povprečju porabimo skoraj 26 osemurnih delavnikov na osebo za redni letni dopust. V tej kategoriji nimamo kaj spreminjati, ker je vse določeno z zakonskimi določili. Edino, kar bi lahko storili je to, da v bodoče ne bi sprejemali starejših delavcev, vendar moram pripomniti, da bi s tem povzročili še večje pomanjkanje družinskih in samskih stanovanj. Smo sorazmerno star kolektiv, povprečna starost znaša 36,7 let, zato je znesek rednih dopustov velik.

Skoraj dva dneva odsotnosti z dela na zaposlenega v Železarni porabimo za izredno plačan dopust. Tu že več dajemo, kot zmoremo, zato bomo morali to postavko spraviti v realnejše meje. Ob eventualni krizi bo zmanjšanje teh dopustov med prvimi na vrsti, kar kaže desetletno gibanje tovrstne odsotnosti.

Da pride več kot tri ure izredno neplačanega dopusta na člana v Železarni ni malo, če pomislimo, da nas je 6.237. Izpad tega časa že moti proizvodnjo.

Podatek dobi svojo veljavo šele potem, ko ga gledamo skupaj z »ostalo odsotnostjo«, ki znaša dobrih sedem ur na osebo. V to kategorijo odsotnosti spadajo: poziv oblasti, orožne vaje, sodna preiskava in neopravičeni izostanki. Za izredno neplačan dopust in »ostala odsotnost« skupaj porabimo na primer toliko časa kot za sestanke samoupravnih organov v Železarni.

(Nadaljevanje na 2. str.)

V NEDELJO, 29. FEBRUARJA NA TEHTNICI NAŠA SOLIDARNOST

Jeseniška občina je ena med zadnjimi v SR Sloveniji, če ne že povsem zadnja, ki v dosedanjem 31 letnem razvoju po osvoboditvi predlaga občanom, da se z referendumom odločijo za samoprispevek, s katerim se bo v občini ob sodelovanju drugih sredstev zgradil šolski center na Plavžu, ki bo zajemal osnovno šolo za 1100 učencev in vzgojno varstveno ustanovo za 144 otrok in 42 otrok v jasli. Čeprav je poudarek na izgradnji šolskega centra na Plavžu, ki bo po sedanjih ocenah veljal 80.000.000 dinarjev, k čemur naj bi občani s samoprispevkom prispevali 55 milij. dinarjev, pa uspešen referendum pomeni in zagotavlja načrtno reševanje tudi še ostalih odprtih vprašanj šolskega prostora v občini. Če bi na primer v nedeljo odpovedala naša solidarnost, ki v vsem povojnem razvoju še ni nikdar, potem se reševanje celotnega šolskega prostora lahko premakne za desetletje ali še več. Tega pa mladi generaciji v občini, ki bo jutri in pojutrišnjem prevzemala naše sedanje obveze pri nadaljni izgradnji samoupravnega socializma, ne moremo in ne smemo narediti. Omogočiti ji moramo predvsem enakopravne pogoje vzgoje in izobraževanja, pogoje, ki vodijo k resničnemu izobraževanju za delo in ob delu, k uresničevanju socialističnih vzgojnoizobraževalnih smotrov. Zato je uspeh referenduma povezan in pogojen tudi drugo fazo družbenih prizadevanj – postopno prehajanje na celodnevno osnovno šolo v občini.

S samoprispevkom pa bomo pospešili reševanje tudi drugega, tudi že dosti kritičnega problema v občini, to je prostora za predšolsko varstvo. Že samo to, da je bilo v lanskem jeseni odklonjenih za sprejem v predšolske vzgojno varstvene ustanove 200 otrok, zaradi že itak občutno preseženih zmogljivosti, dovolj nazorno kaže na izredno kritičnost in aktualnost vprašanja. Resnične potrebe pa so še mnogo večje ob tem, da je vedno več zaposlenih žena in ob tem, da je v sedanjih precej prenatrpanih vzgojno varstvenih ustanovah zajetih komaj 27,5 odstotka predšolskih otrok. S povečevanjem zmogljivosti vzgojnovarstvenih ustanov v občini ne bomo samo rešili številnih nerešenih vprašanj varstva v posameznih krajih in v občini kot celoti, temveč razširjali možnosti vedno večjemu številu predšolskih otrok čim bolj izenačen start v osnovno šolo.

Z našim glasom za samoprispevek v nedeljo, 29. februarja bomo podprli dolgoročno vzgojnovarstvena in vzgojno izobraževalna prizadevanja v naši občini. Zato nas pri našem odločanju ne sme najmanj motiti, kje bomo gradili, čeprav je prva gradbena akcija usmerjena v izgradnjo šolskega centra na Plavžu, kajti uspeh referenduma potrjuje tudi adaptacijo osnovne šole in izgradnjo vzgojno varstvene ustanove Koroška Bela, postopno usposabljanje vseh osnovnih šol v občini za celodnevno šolo in povečevanje vzgojnovarstvenih kapacitet. Tako bomo s svojim glasom za samoprispevek, glasovali za lepši jutri vseh naših otrok.

Delovni ljudje in občani naše občine so že neštetokrat v preteklosti dokazali svojo solidarnost in epotnost, ko so se v mnogo hujših in trših časih zavestno odrekli marsičemu za naš lepši današnji in jutrišnji dan. S samoprispevkom pa se odrekamo delčku svojega osebnega dohodka, ki ni nenadomestljiv. Samo s trohico izboljšanim odnosom do dobrin, ki jih dnevno trošimo, bomo lahko to nadoknadili. Poglejmo le koliko hrane in drugega dnevno, tedensko, mesečno odvržemo med odpadke pa je to tudi del našega osebnega dohodka, da ne omenjam množice strupov, ki jih pozujemo. Zato bodo nedvomno ob taki presoji zelo redki, ki ne bodo dali svojega glasu za samoprispevek. Tudi tisti, ki še nimajo otrok naj pomislijo na to, da te pogoje ustvarjamo tudi za tiste, ki se bodo šele rodili. Boljše pogoje ustvarjamo tudi za vašega vnuka, nečaka... za slehernega otroka, da bo imel še lepšo in še bolj radostno otroštvo in mladost.

Omogočite s svojim DA, na referendumu v nedeljo, tudi nam enozemski pouk učenci jeseniških šol

ŽELEZARJI

Razprava o referendumu za uvedbo samoprispevka za izgradnjo šolskega centra Plavž je za nami. V njej smo dokazali, da smo v veliki večini pripravljeni tudi z delom svojega osebnega dohodka reševati ta problem. Zavedamo se, da ima vsako odlašanje v razvoju naše mlade generacije, ki bo v prihodnje prevzela še pomembnejše in zahtevnejše naloge pri razvoju naše samoupravne socialistične družbe, lahko škodljive posledice.

V nedeljo, 29. februarja 1976 bo v vseh krajevnih skupnostih občine Jesenice glasovanje za uvedbo samoprispevka.

Prepričani smo, da se bo na njem odrazila naša velika želja, da referendum uspe in da bomo znova dokazali že večkrat dokazano našo enotnost in solidarnost.

Naj ne bo železarja, ki se ne bo odločil ZA.

Druženopolitične organizacije
železarne Jesenice

Čeprav so v nekaterih sredinah oziroma samoupravnih delovnih skupinah že zaključili z razpravo o analizi pogojev za organiziranje temeljnih organizacij združenega dela v Železarni, so še vedno ostala odprta številna vprašanja, ki bodo zahtevala še dodatna pojasnjevanja, utemeljevanja pa mnogokje tudi usklajevanja. K vsebinsko poglobljenim razpravam o teh vprašanjih je nedvomno dodal bogat prispevek razgovor s predsednikom predsedstva SR Slovenije Sergejem Kraigherjem in predsednikom komisije predsedstva CK ZKS za samoupravljanje in družbeni sistem Petrom Tošem pred štirinajstimi dnevi na Jesenicah. Kljub temu pa se še vedno v pripombah oziroma razpravah pri opredeljevanju delavcev, da se organizirajo kot temeljna organizacija združenega dela, čuti organizacijsko-tehnoški vidik in ostanki starega, imovinsko skupinskega lastninskega odnosa. Kakor je bilo že na omenjenem razgovoru rečeno, je morda del krivde v tem, ker v analizi predloženi v razpravo ni bil dovolj poudarjen vsebinski vidik, nedvomno pa so vzroki za tak način pristopanja k obravnavi tudi v nezadostni idejnopolitični prisotnosti sindikata in Zveze komunistov.

Predvsem Zveza komunistov v Železarni bi morala v tem času razprav za nadaljnje poglobljanje samoupravne organiziranosti delavcev v Železarni, konkretno izhajati iz sklepov pete seje centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije, sprejetih sedmega januarja letos. Če je premalo vsebinske prisotnosti je nedvomno vzrok tudi v tem, da v osnovnih organizacijah Zveze komunistov niso še obravnavali omenjenih sklepov in seveda zato ne morejo dobiti tudi svojega idejnopolitičnega izraza v sedanjih razpravah o pogojih za organiziranje novih temeljnih organizacij združenega dela v Železarni. V sklepih je namreč poudarjeno, da v osnovnih organizacijah morajo ponovno proučiti dokumente sedmega kongresa Zveze komunistov Slovenije in desetega kongresa Zveze komunistov Jugoslavije ter idejnopolitične utemeljitve družbenoekonomskih in družbenopolitičnih osnov samoupravnega združenega dela in demokratične oblasti delavskega razreda, ki so vsebovane v ustavi in na njej zasnovanih sistemskih rešitvah.

Uresničevanje osnovnega smotra — osvoboditev dela in človeka — je neločljivo povezano s premagovanjem vseh oblik družbene odtujenosti delavca in delovnega človeka ter z ustvarjanjem ekonomskih in družbenih razmer, v katerih se bo delavec uveljavil kot nosilec združenega dela, družbene reprodukcije in politične oblasti, je poudarjeno v stališčih in sklepih sedmega kongresa Zveze komunistov Slovenije. To pa je v resnici tisti vsebinski cilj, ki bi ga optimalno morali doseči oziroma za njega ustvariti

OPREDELJEVANJE DELAVCEV, DA SE ORGANIZIRAJO KOT TOZD, MORA SLONETI NA VSEBINI USTAVNIH DOLOČIL

pogoje, ko se opredeljujemo da se organiziramo kot temeljne organizacije združenega dela. Vsebinski cilj, pri čemer pa je treba izhajati iz ustavnega določila, ki pravi: »Delavci v delu delovne organizacije, ki je delovna celota, v katerem se da rezultat njihovega skupnega dela samostojno izraziti kot vrednost v delovni organizaciji ali na trgu in v katerem lahko delavci uresničujejo svoje družbenoekonomske in druge samoupravne pravice, imajo pravico in dolžnost organizirati tak del delovne organizacije v temeljno organizacijo združenega dela.« Seveda pa je potrebno pri tem poudariti, da delavci v delovni organizaciji, ki nimajo pogojev, da bi se njeni posamezni deli organizirali v temeljne organizacije združenega dela, uresničujejo vse pravice kot jih imajo delavci v temeljnih organizacijah združenega dela.

Ko danes govorimo o razširjanju temeljnih organizacij združenega dela v Železarni, moramo v prvi vrsti poudariti, da so to konkretna prizadevanja za uveljavljanje socialistične samoupravne vsebine. Uresničevanje tega pa pomeni ustvarjati pogoje v katerih bo delavec v združenem delu uresničeval temelj svojega samoupravnega položaja, to je ustvarjal in delil rezultate svojega dela. To pa hkrati tudi pomeni, da je delavec v združenem delu tudi odgovoren za organizacijo in učinkovitost proizvodnega dela, za smotno, racionalno in učinkovito gospodarjenje s proizvodnimi sredstvi in dohodkom. Ali na kratko povedano, ustvariti take pogoje, da se bo dvigal delavčev ekonomski interes, da bo povečeval produktivnost lastnega in skupnega dela. Vsebinska samoupravnih odnosov, ki jih bomo uresničevali v temeljnih organizacijah združenega dela, je torej na eni strani nova samoupravna socialna kategorija, prek katere bomo uresničevali smoter osvoboditve dela in človeka, na drugi strani pa je to tudi ekonomska celica, ki odpira nove in širše možnosti za neposredno uveljavljanje pobud vseh delavcev v združenem delu.

Pri vsem tem največkrat premalo poudarjamo odgovornosti, kajti delavčev samoupravni položaj v združenem delu ni samo v tem, da bo odločal o pogojih in rezultatih svojega dela, temveč da bo ustvarjal in povečeval produktivnost, kajti brez tega ne bo mogel niti izboljševati pogojev svojega dela, niti ne bo mogel uveljavljati kot nosilec družbene reprodukcije in politične oblasti. Morda je to nekoliko poenostavljeno, toda dejstvo je, da v naših razpravah premalo poudarjamo tudi ekonomske cilje, ki morajo biti doseženi z neposrednim sodelovanjem in odločanjem delavca v procesu ustvarjanja in delitve dohodka. Le-ti pa bodo doseženi, če bo dosledno uresničen dohodkovni princip v vsej svoji razsežnosti v temeljnih organizacijah združenega dela.

Uvodoma smo omenjali, da se v razpravah nemalokrat pojavljajo ostanki starega imovinsko skupinskega lastninskega odnosa, ko se pogovarjamo predvsem o premoženjskih zadevah posameznih temeljnih organizacij združenega dela. To vprašanje je dovolj jasno in nedvoumno opredeljeno v slovenski ustavi, ki pravi: »Produksijska sredstva in druga sredstva združenega dela, proizvodi združenega dela in z združenim delom doseženi dohodek, sredstva za zagotavljanje skupnih in splošnih družbenih potreb, naravna bogastva in dobrine v splošni rabi so družbena lastnina.« In dalje: »Delavec v združenem delu s sredstvi, ki so družbena lastnina, ima pravico dela z družbenimi sredstvi kot neodtujljivo pravico, da dela s temi sredstvi, da bi zadovoljeval svoje osebnostne in družbene potrebe, in da svobodno in enakopravno z drugimi delavci odloča o svojem delu in o pogojih in rezultatih svojega dela.«

To še daleč ni izčrpano vsebinsko področje vprašanj, ki bi morala biti prisotna, ko se delavci opredeljujejo, da se organizirajo v temeljno organizacijo združenega dela. Če pa bo sestavek v tej smeri spodbudil poglobljanje, je dosegel svoj namen.

ZNIŽANJE IZVENPROGRAMSKKE PROIZVODNJE

(Nadaljevanje s 1. str.)

skladišču, po drugi strani pa povzroči zakasnitev dobave, ker je za naročilo potrebno celoten postopek od naročanja potrebnega vložka do odpreme pločevine obnoviti.

ANALIZA NAPAK

Napake, ki se odkrijejo med tehnološkim procesom ali v končni fazi so lahko povzročene v katerikoli predhodni fazi v valjarni debele pločevine ali že v predhodnem obratu. Za proučevanje in zmanjšanje napak je najpomembnejše določiti izvor napake. Po izvoru delimo napake v:

- napake obrata — valjarna debele pločevine,
- napake predhodnih obratov: jeklarne ali valjarne Bela.

Glede na vrsto napake navadno lahko ugotovimo tudi izvor, čeprav ne vedno popolnoma nedvoumno.

Ne glede na to pa lahko spet rečemo, da so po vzrokih napake najrazličnejše in v končni fazi predstavljajo fotografijo kvalitete dela ne samo obrata, temveč celotne Železarne skupno z delom strokovnih služb.

Delež napak po izvoru je podan v nekoliko poenostavljeni obliki v spodnji tabeli:

IZVOR NAPAKE	% delež v l. 1974	% delež v l. 1975
jeklarna	1,590	1,098
valjarna Bela	1,095	1,696
valjarna 2400	5,112	5,083
napake ostale	0,251	0,076
SKUPNO	8,048	7,953
Izmeček	2,463	1,823

Poenostavljena oblika že daje vpogled v razmerje posameznih napak, vendar se lahko to razmerje tekom časa tudi spreminja. V določiti nalog smo se omejili na napake valjarne 2400. Obveza je doseči 4,5 % zaloge — neprogramske proizvodnje.

Ukrepi so najrazličnejši od tehničnih do organizacijskih. Med tehničnimi ukrepi velja zlasti omeniti:

- korekcije programskih izplenov in
- smotnejše programiranje.

Poskušali smo rešiti zlasti vprašanje stimulacije oz. penalizacije za doseženo kvaliteto dela po delovnih mestih, ki imajo direkten vpliv na obseg napak. Obravnavanje rezultatov na sestankih (skupnih in ločenih po delovnih skupinah) objavljanje doseženih rezultatov in izmenjava izkušenj med dninami, so omogočili znatno znižanje napak v mesecu januarju. Naloga je bila izpolnjena in doseženi rezultat 3,2 % izvenprogramske proizvodnje priča, da so sprejeti ukrepi dobri, da se lahko doseže izboljšanje ob skupnem prizadevanju vseh.

Predlogi valjavcev, ki so jih podali na skupnem sestanku pa opozarjajo, da bo potrebno za nadaljnje izboljšanje ukrepati še na različnih področjih.

Nerešena vprašanja kvalitete dobavljenih slabov, napake v programiranju, nerešena kadrovska vpra-

šanja ter vprašanja usposabljanja in napredovanja je potrebno reševati hitreje in učinkoviteje, posebno ker ob zaostrenih pogojih gospodarjenja postaja vprašanje zalog, ki ne gredo v promet, zelo problematično.

ZAKLJUČKI:

S tehničnimi in organizacijskimi ukrepi je bilo doseženo znižanje deleža izvenprogramske proizvodnje.

Pri tem je potrebno zlasti:

- dobro sodelovanje in usposobitev zaposlenih na progi valjarne debele pločevine;

— dosledno izvajanje kvaliteten predpisov in normativov v vseh fazah tehnološkega postopka;

— sprotno ugotavljanje vzrokov napak in njihovo preprečevanje in

— izkoriščanje vseh možnosti za ev. odstranitev oziroma popravilo pločevine.

Vse priznanje in pohvalo zaslužijo posade valjavcev, ki so z razumevanjem problemov ter z vestnim in natančnim delom dokazale, da se na sorazmerno skromnih proizvodnih sredstvih lahko ustvari kvalitetna proizvodnja in se tako vključili v skupna prizadevanja za stabilizacijo gospodarstva.

Božo Bartelj

RAZMIŠLJANJE O DELOVNI DOBI S POVEČANJEM

V naši železarni je preko 1200 delavcev, ki imajo priznano delovno dobo s povečanjem, ali kakor običajno pravimo, beneficirano delovno dobo. To pomeni, da imajo v enem letu priznanih 14 ali 15 mesecev za pokojninsko dobo.

Ne glede na to, da je to velika obremenitev za Železarno in družbo, je še vedno mnogo sodelavcev ki trdijo, da so upravičeni koristiti delovno dobo s povečanjem. Težko je soditi kdo je in kdo ni upravičen koristiti take benefikacije.

Pred leti so nekateri delavci delali tako rekoč neprekinjeno, saj za njih ni obstajal prosti dan ali nedelja. V resnici so delali dalj časa kot tisti, ki so imeli proste nedelje. Tak način dela je že preteklost. Zdi se mi, da so bili takrat upravičeni na povečano delovno dobo vsi tisti, ki so delali vse nedelje in praznike, saj so v resnici delali dva do tri mesece več kot ostali.

Pomemben razlog za delovno dobo, ki se šteje s povečanjem, je tudi čas, v katerem je delavec izpostavljen škodljivostim in škodljivosti, zaradi katerih ima priznano tako delovno dobo. Na oboje se da vplivati: na čas izpostavljenosti in količino škodljivosti.

S tem, ko je delo organizirano v turnusu 4+1 ali 5+2 ali kako drugače, je organizacija dela taka, da delavec dela povprečno 23 delovnih dni na mesec in je s tem izpostavljenost škodljivostim zmanjšana za sedem dni na mesec ali sedemkrat 12 dni na leto. To pa je prav toliko časa, kot ga pri nas priznavamo s povečanjem. Na primer: prej so delali martinarij, plavžarji, transportni delavci itd. 365 delovnih dni, manj letni dopust, sedaj pa isti delavci delajo 365 dni, manj letni dopust, manj 84 prostih dni. To se pravi, da so za 84 prostih dni manj izpostavljeni škodljivostim na delovnem mestu, kar znese v povprečju približno dve uri na dan.

Vendar ni čas izpostavljenosti edino merilo za priznavanje delovne dobe, ki se šteje s povečanjem. Drugo važno merilo je količina škodljivosti na delovnih mestih, ki so ji posamezniki izpostavljeni. To je tista prekoračena količina MDK (maksimalno dovoljena koncentracija) škodljivih snovi, ki povzroča predčasno iztrošenost posameznih

funkcij organizma. Tudi na to lahko odločilno vplivamo v delovni organizaciji, če ne povsod, pa vsaj na nekaterih delovnih mestih. Na primer: žerjavovodje v livnem prostoru martinarije in elektrojelekarne imajo priznano delovno dobo, ki se šteje s povečanjem in sicer imajo vsako leto priznanih 14 mesecev v pokojninsko dobo. V kolikor bi jim uredili kabine tako, da bi imeli v njih klimatske naprave, bi jih s tem izločili iz okolja v katerem so zaradi količine škodljivosti upravičeni na delovno dobo, ki se šteje s povečanjem. Prepričan sem, da za naš kolektiv taka tehnična rešitev ne predstavlja problem, ki bi ga ne mogli rešiti. Brž, ko bi tako rešitev uredili, se bo pojavil hujši problem: kdo bo tisti, ki bo tem delavcem povedal, da niso več upravičeni na delovno dobo, ki se šteje s povečanjem.

Verjetno je še kaj takih delovnih mest, kjer bi s tehničnimi sredstvi odstranili škodljive snovi iz obratov ali posameznih delovnih mest. Po udariti želimo, da do sedaj ne poznamo primera, da bi z izboljšanjem delovnih pogojev na kateremkoli delovnem mestu prenehala pravica do delovne dobe, ki se šteje s povečanjem, čeprav smo na mnogih delovnih mestih izboljšali delovne pogoje in zmanjšali potreben fizični napor pri delu.

Zaradi tega so delovna mesta vedno bolj primerljiva glede na količino škodljivih snovi in težine dela ter se pojavljajo iz dneva v dan nove zahteve po uveljavitvi koriščenja pravice do delovne dobe, ki se šteje s povečanjem.

Kaj narediti, da se bo stanje izboljšalo?

— Najprej izmeriti škodljivosti na vseh beneficiranih delovnih mestih in jih primerjati z normami MDK.

— Narediti sanacijski program po katerem bomo odpravili vse možne vzroke na delovnih mestih, ki dajejo pravico do koriščenja delovne dobe, ki se šteje s povečanjem.

— Dopovedati delavcem, da delovna doba, ki se šteje s povečanjem ni splošna pravica, ampak da je to le skromna odškodnina in skrajni ukrep zaradi tega, ker »prodajajo« svoje zdravje.

— Pričeti resno razmišljati o zmanjševanju delovnih mest, kjer se delovna doba šteje s povečanjem.

Mnogi delavci, ki so bili upokojeni zaradi tega, ker so z beneficirano delovno dobo dosegli pogoje za upokojeitev, se po upokojitvi ponovno zaposlijo, nekateri tudi v istih obratih. Ali ni to najboljši dokaz, da na tistih delovnih mestih, kjer so delali pred upokojitvijo, ni potrebna beneficirana delovna doba.

Božo Pančur

ODSOTNOST Z DELA JE PRESTOPILA BREGOVE

Bolniška odsotnost je najbolj kritična. Samo povečanje te odsotnosti v preteklem letu glede na leto 1974 pomeni skoraj toliko časa, kolikor smo ga porabili za sestanke samoupravnih organov v preteklem letu. Torej enako upravičeno napa-

damo neopravičena bolovanja kot neracionalno sestankovanje. Povprečno 18 delavnikov (8 urnik) bolovanja na delavca pove vse.

Ti isti podatki nam povedo še veliko več, če jih spremljamo skozi čas, kar v statistiki imenujemo zasledovanje gibanj.

PRIKAZ ODSOTOSTI Z DELA ZA DESETLETNO OBDOBJE (1966 — 1975)

Leto	Redni dop.	Izr. pl. dop.	Izr. nepl. dop.	Ostala odsotnost	Bolovanje do 30 dni	Bolovanje nad 30 dni	Porodn. dop. in skr. del. čas.	Skupaj
1966	7,29	0,56	0,16	0,29	3,80	2,11	0,72	14,93
1967	7,88	0,57	0,15	0,18	3,56	2,03	0,76	15,13
1968	7,37	0,47	0,10	0,17	4,18	2,38	0,49	15,16
1969	7,20	0,50	0,09	0,32	4,09	1,99	0,47	14,66
1970	8,01	0,49	0,10	0,34	3,13	1,94	0,51	14,52
1971	8,14	0,59	0,15	0,34	2,87	1,86	0,44	14,39
1972	8,21	0,55	0,17	0,39	2,73	1,68	0,54	14,27
1973	8,68	0,66	0,17	0,39	3,04	1,96	0,73	15,63
1974	9,05	0,74	0,16	0,31	3,12	2,21	0,69	16,28
1975	9,38	0,67	0,15	0,33	3,83	2,60	0,56	17,52

Zaskrbljujoč je odstotek skupne odsotnosti z dela, saj je dosegel svoj vrh v preteklem letu (17,52). Je v stalnem porastu, zato ga bomo morali resno proučevati. Prav tako iz leta v leto naraščata odsotnost zaradi rednega letnega dopusta in odsotnost, ki gre na račun izredno plačanega dopusta.

Bolniška odsotnost izkazuje dinamično gibanje, z vrhom v letu 1968. Po tem letu je odstotek te odsotnosti stalno padel do leta 1972 in z letom 1973 je pričel zopet rasti. Upajamo, da ponovni dvig ne naznaja skorajšnje krize.

Janez Tušar

ZADNJA SEJA IO SINDIKATA PRED LETNO SKUPŠČINO

Zadnja seja izvršnega odbora sindikata Železarne pred letno skupščino konference osnovnih organizacij sindikata v Železarni je bila v ponedeljek, 23. februarja.

Člani izvršnega odbora so se na ponedeljkovi seji dogovorili še o zadnjih organizacijskih pripravah za izvedbo letne skupščine. Letna skupščina naj bi bila kar najbolje pripravljena saj sovpada v izredno pomembno obdobje, ko uvajamo novo organizirano samoupravljanje v Železarni in bomo imeli namreč starih dosedanjih TOZD 26 novih TOZD in štiri delovne skupnosti.

Ob sklepu seje je izvršni odbor odobril pomoč iz solidarnostnega sklada družinam umrlih sodelavcev. Odobrena je bila tudi denarna pomoč sodelavcem, ki so utrpeli materialno škodo ob požaru v stanovanju.

DO SKLENITVE DRUŽBENEGA DOGOVORA NAJ VELJAJO. . .

(Nadaljevanje s 1. str.)
prodajne, dočim doplačila, z okrog 20 odstotkov udeležbe v polni prodajni ceni, predstavljajo, v glavnem njen konstantni del. Tudi doplačila tako nacionalna kakor tudi mednarodna (ekspozna) so po svoji strukturi in tehniki zelo izenačena (za dimenzije, kvalitete ter ostale oblike finalizacije in dodelave jekla).

Razumljivo je, da obstajajo različni nacionalni nivoji odvisno od notranje ekonomske in specifične politike razvoja črne metalurgije. Kljub temu pa je omogočena primerjava sistemov med seboj, kajti tudi glede nacionalnih standardov je vpeljana praksa uradnega primerjanja. Možno so manjša odstopanja glede na kemične in mehanične lastnosti posameznih kvalitet jekla, toda v bistvu to ni ovira za strokovne primerjave prodajnih cen.

NIVOJI IN TEKOČE URAVNAVANJE CEN

Kar zadeva sam nivo in uravnavanje cen jekla smo bili v preteklem obdobju v veliki dilemi med alternativo, da cene jekla formiramo po strokovnem principu ali pa po paritetnem z orientacijo na inozemske domicilne oziroma ekspozne cene.

Neposredno v povojnem času smo prve prodajne cene formirali z uporabo določene koeficienta, ki je bil določen na podlagi rezultatov splošne analize zatečenih odnosov cen v tem času. Ta tehnika formiranja nivoja in odnosov cen jekla v odnosu na druge panoge, predvsem kovinsko- predelovalne industrije, ni dala pričakovanih rezultatov.

Opredelitev je bila za strokovni princip, pri čemer so bile izdelane individualne kalkulacije po železnar- nah za reprezentativne proizvode. Spriču heterogenosti železnar, glede njihove individualne tehnične opremljenosti oziroma produktivnosti, smo dobili zelo ekstremne lastne cene za posamezne proizvode. Pri poskusu, da bi dobili enotne cene je nastala dilema pri opredelitvi za visoko oziroma nizko produktivnost železnar. Orientacija za cene visoko produktivnih železnar bi pomenila onemogočenje dela nizko produktivnim, dočim bi bila orientacija na nizko produktivne objektivna zavora razvoja naprednih tehnologij.

Pri strokovnem principu pa je bila najslabša stran v splošni težnji, da se s cenami zavarujejo proizvajalci jekla, ali v pogledu tveganja ali subjektivnih pomanjkljivosti. V kolikor je strokovni princip zajel tudi del stroškov razvoja, so bile prodajne cene praktično nekonkurenčne tako za domače še bolj pa za zunanja tržišča. Zato je bila opredelitev za paritetni sistem, t.j. uravnavanje naših nivojev na približno nivo mednarodnih cen. Prvi poizkus je predstavljal delno uveljavljanje paritetnega sistema, kajti nekatere specifičnosti položaja črne metalurgije so bile še vedno prisotne v prodajnih cenah. Od strani predelovalne industrije je bil stalno prisoten pritisk, da se nivo domačemu jeklu približa nivojem zahodnoevropskih proizvajalcev glede na njihovo močno orientacijo na izvozna tržišča. S tem naj bi se glede cen jekla približno izenačili s konkurenco na Zahodu.

Ves čas od konca vojne pa do danes so bile cene jekla plafonirane ali po neposredno družbeno kontrollo. Istočasno so bile prodajne cene proizvodov predelovalne industrije za preko 50 odstotkov proizvodnega asortimenta prosto formirane, t.j. po pogojih tržišča in sorazmerno dobro zaščiten s carino in režimi uvoza. To je povzročilo usmerjanje akumulacije iz jeklarske v predelovalno industrijo.

Leta 1964 je prevladalo mnenje, da bi ceno domačega jekla formirali na podlagi gibanja izvoznih cen. Izvozne cene pa so rezultat trenutnih tržnih situacij, ne izražajo nobene sistema, močno so podvržene delovanju stihije zakonu ponudbe in povpraševanja ter raznim spekulativnim poslom, kot so vezana trgovina, prodaja na kredit in podobno.

Cepirav se je Zdrženje jugoslovanskih železnar uprlo tej orientaciji, je bila intervencija brezuspešna, ker je prevladalo mnenje, da je to nivo cen s katerim se srečuje naša predelovalna industrija na svetovnih tržiščih in da bi s tem dosegli več avtomatizma pri tekočem uravnavanju. Že leta 1967 je ta orientacija pokazala vse predvidene negativne posledice, predvsem v zaviranju proizvodnje domačih železnar in v zelo velikih poslovnih izgubah, katere

smo tudi na Jesenicah pokrivali z dolgoletno sanacijo. Za takšno orientacijo je bila neposreden povod tudi takratna depresija in s tem v zvezi pojav dempinskih cen jekla, kar je predelovalcem služilo za argument, da so domače cene jekla previsoke.

Karakteristični enak ciklus iz leta 1967, to je močne depresije na izvoznih tržiščih jekla, kot neposredna manifestacija znane splošne recesije na Zahodu, je danes povod prikriti ali neprikriti kampanji proti cenam domačemu jeklu. Spet smo priče pritiska, da bi se cene jekla uravnavale po izvoznih cenah, ki poleg svoje nesistematčnosti in ekstremnosti, predstavljajo samo okrog deset odstotkov svetovnega prometa jekla (The Steel Market 1973 do 1974).

Obstoječi sistem cen jekla, kot je že prej rečeno, se naslanja na paritetni sistem, toda z orientacijo na domicilne cene Zahodne Nemčije, Italije in Francije, ki so neposredno vodilne dežele v proizvodnji jekla v Zahodni Evropi. Orientacija na domicilne cene je bila opravičeno utemeljena s težnjo po večji stabilnosti. Za mehanizme zveznega izvršnega sveta za oblikovanje cen domačega jekla, je najbolj pristojen zvezni sekretariat za trg in cene dal pozitivno oceno (za štiriletno delovanje) s poudarkom, da je mehanizem deloval kot faktor stabilnosti. Preračunavanje domicilnih cen Zahodne Nemčije, Francije in Italije se je opravljalo po uradnem tečaju. S tem se je v cene domačega jekla delno vključevala uradno priznana notranja inflacija.

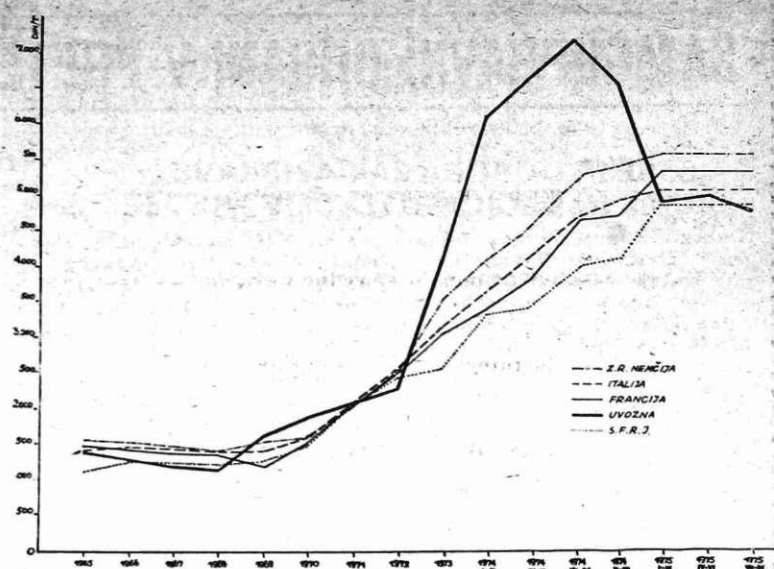
V preteklem obdobju delovanja mehanizmov so železnarne zaradi preračunavanja dobile neizogibno nižji nivo prodajnih cen, kot pa bi ga v danem trenutku morale imeti. Ta neskladnost nastaja v času stalnega naraščanja inozemskih cen, kajti gibanja iz prvega polletja veljajo za drugo polletje. To je prišlo močno do izraza v letu 1974. Kljub nižjim domačim cenam, v odnosu na inozemske domicilne in izvozne cene železnarne niso odločno vztrajale za ustrezne popravke, pa tudi predelovalna industrija ni kazala iniciative v tem smislu. V opisani situaciji smo preračunavanja izvajali po uradnem tečaju, ki je spriču visoke notranje inflacije nerealno in ne omogoča vsaj delnega kritja nakopičenih stroškov proizvodnje. Samo v lanskem letu je bila dosežena inflacijska stopnja 34 odstotkov, kateri moramo pristeti tudi letošnjo programirano in eventualne prekoračitve. Cene domačega jekla pa so bile povečane za 8,1 odstotek januarja 1975. leta.

Kljub ugodni oceni petletnega delovanja mehanizmov, ki jih je spre-

jel ZIS, je v juliju lanskega leta pri rednem postopku za določanje cen jekla za drugo polletje 1975 Zvezni sekretariat za trg in cene izmenjal tri leta trajajočo metodologijo preračunavanja tako, da je bilo železnar- nam izpodbijano ugotovljenih 11,5 odstotkov povišanja cen. Ob tej priliki bi moral ZIS priznati železnar- nam tudi nadomestilo za izgubljeni dohodek pri ukinitvi disparitetnih tečajev za vzhodnoevropske države za nadaljnjih 4,35 odstotkov. Name- reč, domača črna metalurgija je med ostalim, uvozila surovine in re- pro- materiale tudi iz vzhodnoevropskih držav. Uvoz se je obračunaval po tako imenovanem klirinskem do- larju, ki je bil v odnosu na uradni te- čaj dolarja (17,00 din) znatno nižji. Pri ukinjanju disparitetnih t.j. niž- jih tečajev na nivoju uradnih, je pri črni metalurgiji nastalo povišanje stroškov, ki bi jih po sklepu ZIS na- domestili tako, da bi 50 odstotkov pokrili s sistemskimi olajšavami, 50 odstotkov pa preko povišanja cen jekla. Odgovor Zveznega sekretaria- ta za trg in cene je, da na kompen- zacijo preko prodajnih cen ne more- mo računati, kajti črna metalurgija ima paritetni in ne stroškovni sistem prodajnih cen. V kolikor bo obvelja- lo stališče Zveznega sekretariata za trg in cene, bi to pomenilo za črno metalurgijo, od januarja 1975 do konca prvega polletja 1976 zamrznit- ev cen, kljub močni stroškovni in- flaciji.

Značilno je, da je frontalni pritisk kovinsko- predelovalne in elektro- industrije dobil svojo težo v trenutku, ko te grupacije nimajo domačega in izvoznega tržišča, da bi lahko izko- ristili svoje zmogljivosti. V kolikor je to osnovni vzrok za odrekanje prav- ic črni metalurgiji za uravnavanje cen po odloku ZIS, ki do danes ni uradno preklican, potem smatramo, da mora ta organ prevzeti odgovor- nost za posledice, ki iz takega obna- šanja lahko nastanejo. V kolikor se črni metalurgiji izpodbija stroškovni princip glede obljubljenih kompen- zacij za ukinitve disparitetnih tečaj- ev, potem je nezdružljivo z akcijo, da se tej panogi vsili prilagajanje ekonomskemu položaju predeloval- ne industrije.

Politika cen jekla se nikjer v sve- tu, pa tudi objektivno ne more for- mirati na podlagi občasnih tržnih oscilacij predelovalcev jekla, niti ni objektivnih meril, da se v slabem po- ložaju predelovalne industrije ločijo vzroki njihove predimenzioniranosti, nerealnih investicij in tehnolo- ške zastarelosti. Zato jugoslovanska črna metalurgija stoji na stališču ZIS, da do sklenitve družbenega do- govora o cenah veljajo omenjeni me- hanizmi toda dosledno po dosedanj- metodologiji.

OBVESTILA KOLEKTIVU – OBVESTILA KO

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK – 1. 3. TOREK – 2. 3. SREDA – 3. 3. ČETRTEK – 4. 3. PETEK – 5. 3. SOBOTA – 6. 3. NEDELJA – 7. 3.	ISKRA BRANE KAVČIČ EDO KORDEŽ FILIP STARE BRANKO FALETIČ JANEZ ROTAR VINKO ARH JANEZ	PETERNEL JANEZ RAVNIHAR PETER MARKEŽ VALENTIN NOČ BRANKO PIKON JANEZ DOLINAR SAŠO SITAR ANTON

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železnari je: 358
vezni telefon je: 410
Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure
Na proste sobote, nedelje in praznike dela:
dnevni dežurni od 6.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure
Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni zgradbi TOZD-VET.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 1. do 6. marca bodo delale naslednje obratne ambulante:
dopoldan: I. obratna ambulanta
popoldan: II. in IV. obratna ambulanta
V soboto, 6. marca samo dopoldan IV. obratna ambulanta.
V zobni ambulanti:
dopoldan: II. zobna ambulanta
popoldan: I. zobna ambulanta
V soboto, 6. marca samo dopoldan II. zobna ambulanta.
Ordinacijski čas dopoldan od 6.30 do 13. popoldan od 13. do 19.30. V soboto samo dopoldan od 6.30 do 13.

RAZPIS LAMBERT PANTZOVE NAGRADE

Odbor za raziskave, izume in novatorstvo pri DS železnarne Jesenice razpisuje natečaj za podelitev

LAMBERT PANTZOVE NAGRADE ZA LETO 1976

Pravico sodelovanja na natečaju ima vsak delavec Železnarne pa tudi druga oseba izven Železnarne, ki so s svojim življenjskim delom na področju metalurške dejavnosti bistveno vplivale na rast podjetja kot celote in s tem prispevale k uveljavljanju železnarne Jesenice doma in v tujini.

ROK PRIJAVE JE 30. APRIL 1976

Prijave na razpis je treba nasloviti na oddelek za zaščito industrijske lastnine pri SEO železnarne Jesenice. Pri- javi mora biti priložena ustrezna dokumentacija na osnovi katere bo posebna komisija ocenila tehnično in ekonomsko koristnost in vrednost prijavljenega predloga.

TA RAZPIS SE NE PONAVLJA!

Vse podrobnosti v zvezi z razpisom lahko posamezniki ali organizacije dobijo pri oddelku za zaščito industrijske lastnine pri SEO železnarne Jesenice.

Odbor za raziskave, izume in novatorstvo pri DS železnarne Jesenice

DELAVCEM ŽELEZARNE

V ponedeljek, 23. februarja je odbor za uresničevanje ustave na svoji seji obravnaval analizo razprave pogojev za organiziranje temeljnih organizacij v naši železnari, ki se je v januarju in februarju odvijala na sestankih samoupravnih delovnih skupin. Zaradi številnih pripomb, uporabljenih predlogov, vprašanj in končno tudi dvomov, ki so jih na sestankih izrazile samoupravne delovne skupine, je odbor za uresničevanje ustave sklenil, da se razpra- va o pogojih za organiziranje temeljnih organizacij v naši železnari nadaljša in vsebinsko razširi. Zlasti je treba v tem času odgovoriti na vsa vprašanja samoupravnih de- lov- nih skupin in podrobno obrazložiti zadeve, o katerih so izraženi dvomi o pravilnosti predloga. S tem ne ponavljamo razprave v tistih delih sedanjih temeljnih or- ganizacij, ki so se nedvomno izrekle za organiziranje v temeljno organizacijo, vsekakor pa bo potrebno razpravo ponoviti povsod tam, kjer so izraženi kakršni koli dvomi o upravičenosti in utemeljenosti pogojev za organiziranje v temeljno organizacijo.

Mogoče ne bo odveč opozorilo na določila ustave, da imajo delavci v delih delovne organizacije, ki ima pogoje za organiziranje temeljne organizacije pravico in dolžnost temeljno organizacijo organizirati. V sedanjih razpravi smo se ravnali le po načelu, da imamo pravico, pozabili pa smo, da smo tudi dolžni, če imamo za to pogoje.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje

NOVATORJI TIHO TEKMUJEJO MED SEBOJ

Oddelek za zaščito industrijske lastnine je s člani komisije za racionalizacije in novatorstvo pri TOZD Valjarne pripravil enajst predlo- gov za oceno in spodbudno nagraditev. Vseh enajst tehničnih izboljšav na prvi seji, 20. februarja, niso mogli dokončno oceniti, oce- nili in spodbudno nagradili so le avtorje šestih tehničnih izboljšav. ZA USTVARJENE PRIHRANKE IN KORISTI V VIŠINI 2.833.284 DIN SO PRIZADEVNI IN USPEŠNI AVTORJI PREJELI 84.606 DIN ODŠKODNIN, NAGRAD, AKONTACIJ IN RENT ALI 3 ODSOTOTKE OD USTVARJENEGA DOHODKA.

Tretja renta v višini 2.194 din je bila priznana in izplačana avtorje- ma tehnične izboljšave št. 2108, ma- zilnemu tehniku Branku Iskra in vzdrževalcu Jožetu Pernetu za pre- delavo načina mazanja ležajev valjčne mize pred prevlačalnikom blumov za slab škjarjami. S to novo tehnologijo mazanja sta avtorja pri- hranila v preteklem letu 56.707 din in s tem upravičena do izplačila tretje, zadnje rente.

Zvone Ažman, vodja konstrukcij- ske delavnice in Viktor Rakovec, asistent za industrijske peči v va- ljarni Bela, sta koristno in uspešno izvedla nov način montaže robnikov na pokrove globinskih peči v valjarni Bela. Za lanskeoletni prihra- nek v višini 548.292 din, ki sta avtor- ja predloga št. 2110 dosegla, jima je bila priznana in izplačana tretja, zadnja renta v višini 16.261 din.

Druga renta v višini 2.121 din je bila priznana in izplačana avtorju zelo uspešne tehnične inovacije strojniku Ivanu Medvedu, ki se nanaša na spremembo vpetja zgor- njega kolektorja na valjično ogrodje,

s katero je povečal proizvodnjo in znatno znižal vzdrževalne stroške.

Avtorji izboljševalnega predloga št. 2218 (uspešno popravilo in varje- nje že odvrgenega navijalca za va- ljarno štekel) Jože Osvald, Tine Pri- stov, Drago Robič, Franc Hrovat in Miha Demšar iz livarne, so prihrani- li in ustvarili 1.197.412 din letnih prihrankov in koristi. Komisija jim je na osnovi pravilno sestavljenih in izračunanih prihrankov priznala in odobrila odškodnino v višini 18.323 dinarjev, katero si avtorji delijo v enakem razmerju.

Obratovodja valjarne debele plo- čevine 2400 Božo Bartelj in njegov vzdrževalni asistent, večkratni no- vator Joža Zidar, sta uspešno izved- la tehnično inovacijo št. 2220 (spre- memba obzidave vrtečega dna krož- ne peči Ignis). S tem sta prihranila na šamotni opeki in vzdrževalnih delih ter večji proizvodnji na leto preko 457.000 din. Uspešnima avtor- jema so priznali odškodnino v višini 17.710 din.

Anton Sitar, vodja strojnega vzdr- ževanja Bela je s svojimi sodelavci Marjanom Ažmanom, Janezom Tancarjem, Milanom Sušteršičem in Slavkom Pretnarjem uspešno izve- del tehnično inovacijo št. 2221 (uspešno popravilo štirirednega valjč- nega ležaja duo valjev na blumin- gu). Avtorji so s to izvirno izboljšavo prihranili in ustvarili na leto preko 533.000 din zato so jim na osnovi pri- kazanih in potrjenih izračunov pri- znali odškodnino v skupni višini 27.997 din.

Ker je bilo na sejo predloženih veliko število predlogov, so člani komisije ocenili le omenjenih šest izboljšav, vsi ostali predlogi pa bodo ocenjeni na prvi prihodnji seji.

JUBILANTI 50-LETNIKI

V mesecu marcu bodo praznovali petdeset let svojega življenja naslednji sodelavci: Ottilijo BARBO, lahka proga – 8. marca, Jože MOHORIČ, valjarna 2400 – 9. marca, Safet GRBIČ, transport – 9. marca, Jože MEŽNAR, trans- port – 10. marca, Marija ŠIMON, FRS – 10. marca, Anton ŠIMNIC, strojne delavnice – 13. marca, Jože KASTELIC, strojno vzdrževanje – 13. marca in Jože LAVTIŽAR, jeklovlek – 17. marca.

VSEM SODELAVCEM ISKRENO ČESTITAMO!

SAMOUPRAVNI ORGANI V PRETEKLEM TEDNU

6. SEJA ODBORA ZA RAZISKAVE, IZUME IN RACIONALIZACIJE PRI DSŽ

Namestnik predsednika odbora Anton KOS je sklical 6. sejo odbora v četrtek, 19. februarja z naslednjim dnevnim redom: pregled sklepov zadnje seje, poročilo o inovacijski dejavnosti v letu 1975, razpis Pantzove nagrade za leto 1976, predlog za podelitev nagrade »Novator leta«, predlog za pospeševanje inventivne dejavnosti – mentorstvo in razno.

Najprej so pregledali, kako so bili realizirani sklepi zadnje seje in ugotovili, da so izvršeni. K sklepu pod točko 1. 6. so sklenili, da se ponovi in objavi razpis rešitve tehničnih problemov »Odstranjanje okujine iz kanala pod blumingom« in »Ublažitev ropota na liniji rezanja« z nagradami 1500, 1000 in 500 din, v glasilo Železar. Temeljnimi organizacijam združenega dela so naročili, naj skupaj s predlogom za razpis tehničnega problema nakažejo tudi okvirno višino finančnih sredstev, ki bi bila na razpolago za realizacijo tehnične rešitve.

V zvezi s pogodbo za prenos patentnih pravic za P 1331/66, Bucek-Puh so sklenili, v kolikor avtor Puh pogodbe ne podpiše, da se pogodba uniči.

Razpravljali so o poročilu o inovacijski dejavnosti v letu 1975 in ga sprejeli z željo, da se isto gibanje zadrži tudi v letošnjem letu.

V nadaljevanju seje so sklenili, da se v glasilo Železar objavi razpis Pantzove nagrade za leto 1976. Delavskemu svetu Železarne pa bodo na naslednji seji predlagali, da sprejme sklep o povečanju te nagrade s 15.000 na 20.000 din.

Sprejeli so poročilo referenta za racionalizacije in novatorstvo o osmih najuspešnejših avtorjih tehničnih izboljšav v letu 1975 in ugotovili, da je najvišji izkazan prihranek 1.471.785 din za tehnični izboljšavi šte. 2158 in 2018 Vitomira GRICARJA. Zato so sklenili, da se skladno z določili samoupravnega sporazuma nagrada »Novator leta 1975« podeli Vitomiru GRICARJU, na seji delavskega sveta Železarne v drugem tromesečju.

K samoupravnem sporazumu za podelitev nagrade »Novator leta« so sprejeli takole tolmačenje 7. člena: »V primeru, da je večje število avtorjev tehniških izboljšav z isto višino prihrankov, se nagrada Novator leta razdeli na toliko delov, kot je avtorjev.«

Razpravljali so o predlogu službe za pospeševanje inventivne dejavnosti. Na osnovi predloga in raz-

prave so sklenili, da se za vodstveni kader izvede anketa, kako gledajo vodilni delavci na predlog o pospeševanju inventivne dejavnosti. Mnenje bo posredoval tudi IO sindi-

19. SEJA ODBORA ZA KADRE IN MEDSEBOJNA RAZMERJA PRI DSŽ

19. seja odbora za kadre je bila sklicana v ponedeljek, 16. februarja, z naslednjim dnevnim redom: pregled sklepov zadnje seje, letno poročilo o rednem in izrednem študiju v šolskem letu 1974/75 in primerjava z novim šolskim letom, fluktuacija v letu 1975 in tekoče zadeve.

Najprej so pregledali, kako so bili izpolnjeni sklepi zadnje seje in ugotovili, da so realizirani, razen dveh sklepov. K sklepu da se ponovi razpis za ravnatelja oddelka za izobraževanje ob delu so sklenili, da se z razpisom počaka do meseca avgusta, dokler ne bo rešeno vraščanje nove organiziranosti v železarne.

Razpravljali so o letnem poročilu o rednem in izrednem študiju v šolskem letu 1974/75 in primerjavah z novim šolskim letom. Kadrovske sektor so zadovoljili, da še v naprej dosledno izvajajo pogodbene kriterije do tistih študentov, ki svojih obveznosti ne izpolnjujejo.

Na osnovi poročila kadrovskega sektorja v zvezi s fluktuacijo na delovnem mestu v letu 1975 so sklenili, da komisija v sestavi: obratovodja, kadrovik in varnostnik, pregleda fluktuacijo delovne sile na tistih delovnih mestih, ki je večja od 0,50 %. Po opravljenem delu mora komisija v zvezi s tem dostaviti odboru analizo skupaj s predlogom ukrepov za izboljšanje stanja.

Vzeli so na znanje informacijo kadrovskega sektorja o valorizaciji štipendij in sklenili, da se vrednost točke pri kadrovskih štipendijah poveča od 1,25 na 1,56 z veljavnostjo od 1. 1. 1976.

Ob koncu seje so rešili več vlog v zvezi z odobritvijo ali podaljšanjem študijskih ugodnosti za redni študij ali študij ob delu, raznih šol ki prosijo za denarno pomoč in druge.

Odobrili so, da se strokovne specializacije v DR Nemčiji udeleži

kata in DIATI, na podlagi ugotovitev pa bo odbor sprejel nadaljnje ukrepe.

Ob koncu seje so razpravljali o tehniški izboljšavi »žigosanje blumov in slabov na blumingu«, ki je bila odobrena in je bila ustrezna naprava že vgrajena in sklenili, da je treba predlog dokončno oceniti. Obratovodstvu valjarne bluming so naročili, da poskrbi, da se naprava spet vgradi, v primeru ponovnega razbitja naprave se to smatra za namerno storjeno škodo, ki bo prijavljena ustreznim organom. J. Š.

Železarski globus

VELIKA BRITANIJA

V bližini Glasgowa bo zgradila britanska železarska družba British Steel Corp. (BSC) novo elektro jeklarno. Dve 70-tonski obločni električni peči tipa Birlec, z močjo transformatorja 45 MVA, bosta proizvedli letno 360.000 ton surovega jekla in to predvsem kvalitetnejše vrste za proizvodnjo cevi. Peči bosta opremljeni s tiristorsko regulacijo elektrod in povezani z elektronskim računalnikom v novi jeklarni.

VENEZUELA

Skupina zahodnonemških podjetij, bo zgradila v tej južnoameriški državi novo elektro jeklarno, ki bo po svoji zmogljivosti največja na svetu. Imela bo šest obločnih električnih peči z zmogljivostjo 200 ton vsaka. Letno bodo proizvajale 24 milij. ton surovega jekla in bodo pričele obratovati leta 1978. Koč vložek bodo uporabljali predreducirane pelete.

V obratu martinarna so imele sestanek vse samoupravne delovne skupine, ki so obravnavale vprašanja navedena v uvodu.

V obratu livarna so imele sestanek vse samoupravne delovne skupine, ki so obravnavale vprašanja našeta v uvodu in tudi zaključke seje IO sindikata železarne Jesenice in obratne probleme.

V obratu elektrojeklarna je imela sestanek samoupravne delovne skupine elektro peči 4, ki je obravnavala vprašanja našeta v uvodu.

V obratu šamotarna so imele sestanek vse samoupravne delovne skupine, ki so obravnavale vprašanja navedena v uvodu.

TOZD VALJARNE

Samoupravna delovna skupina vodstvo TOZD Valjarne je obravnavala vprašanja našeta v uvodu.

V obratu valjarna Bela bluming so imele sestanek vse samoupravne delovne skupine, ki so obravnavale vprašanja navedena v uvodu.

V obratu adjustaža štekel Javornik so imele sestanek vse samoupravne delovne skupine, ki so obravnavale vprašanja navedena v uvodu.

V obratu adjustaža bluming so imele sestanek vse samoupravne delovne skupine, ki so obravnavale vprašanja navedena v uvodu in tudi pregled proizvodnje v letu 75 in proizvodnjo za mesec januar 76.

V obratu valjarne žice in profilov so imele sestanek samoupravne delovne skupine obratovodstvo, tehnična 1, proge, adjustaža Javornik 1/1 in 1/2, lahka proga 1, 2, 3, valjarna žice 1, 2, 3. Vse samoupravne delovne skupine so obravnavale vprašanja našeta v uvodu.

V obratu valjarna 2400 so imele sestanek samoupravne delovne skupine: obratovodstvo, adjustaža 2400/2, proga 2400/2 in 2400/3, ki so obravnavale vprašanja našeta v uvodu.

HLADNA PREDELAVA

Samoupravna delovna skupina vodstvo TOZD Hladna predelava je obravnavala vprašanja našeta v uvodu.

V obratu hladna valjarna so imele sestanek samoupravne delovne skupine: obratovodstvo, hladna valjarna 1, 2, 3, adjustaža hladne valjarne, odprema hl. valjarne, žarilnica hl. valjarne 1, 2, 3, 4, skladišče vložnega materiala lužilnica hl. valjarne, karisti hl. valjarne. Vse samoupravne delovne skupine so obravnavale vprašanja našeta v uvodu.

V obratu žičarna so imele sestanek samoupravne delovne skupine: adjustaža žičarne žičarna 1/1, žičarna 1/2, patentirni- ca žice 3. Vse so obravnavale vprašanja navedena v uvodu in tudi proizvodnjo za mesec januar in plan za mesec februar.

V obratu jeklovlek so imele sestanek samoupravne delovne skupine: obratovodstvo, hladna predelava 1, 2, 3, adjustaža jeklovleka 2 in brusilnica 1, 2, 3. Vse samoupravne delovne skupine so obravnavale vprašanja navedena v uvodu.

V obratu željarna so imele sestanek vse samoupravne delovne skupine, ki so obravnavale vprašanja našeta v uvodu.

V obratu vratni podboji je imela sestanek samoupravna delovna skupina podbojarna 1, ki je obravnavala vprašanja našeta v uvodu.

DANES LETNA KONFERENCA OSNOVNIH ORGANIZACIJ SINDIKATA ŽELEZARNE

Danes, 26. februarja ob 14.15 sklicuje izvršni odbor konference osnovnih organizacij sindikata Železarne svojo letno sejo konference. Poleg poročil predsednika, blagajnika in nadzornega odbora ter razprave na poročila, bodo na seji obravnavali in sprejemali program dela, sprejemali razrešeno dosedanjemu predsedniku in izvolili novega predsednika konference osnovnih organizacij sindikata Železarne.

Ker je seja konference v času, ko je v Železarni v velikem razmahu razprava o razširjeni samoupravni organiziranosti in ker sedanjí čas spremlja tudi vrsta drugih problemov, ki zahtevajo bolj disciplinirano stabilizacijsko ponašanje, bo nedvomno seja konference zelo živahna, kar pa bo najboljši prispevek k čimbolj konkretno oblikovanemu programu dela za letošnje leto.

SYNDROMA MÜNCHAUSEN – BOLEZEN POKLICNIH BOLNIKOV

V zadnji številki Železarja je bil objavljen sestavek: Ali smo v Železarni res tako hudo bolni? Na to bi lahko zelo kratko odgovoril z »da«. Toda to velja le za tiste, ki ne poznajo lepšega kot biti ob vsaki priliki bolan. Mnogo več je res bolnih, a ne pridejo do zdravnika, čeprav jih zdravniki čakamo.

V mnogih primerih moremo tudi pri nas govoriti o Syndromu Münchausen, katerih zaščitni patron je baron Karel Hieronymus iz Münchausen. Syndrom Münchausen je začel uporabljati angleški zdravnik dr. Richard Ascher leta 1951 zaradi svojstev, ki so podobna baronom iz Münchausen. Baron, ki je živel od leta 1720 do leta 1797 je bil izredno rad bolan, obenem pa je bil tak lisjak in lažnivec, da je dobil ime baron lažnivec in patron namišljenih bolnikov.

Vsi znaki, ki jih je imel baron, so istovetni z delavci, ki jim delo »smrdi«, bolezen pa »diši«. So na nizki inteligenčni stopnji in si sproti izmišljajo bolezni. Pri njih bi lahko uporabil vse metode, ki jih pozna medicina, pa so še vedno bolni, čeprav so vsi rezultati negativni. Status bolnika je v današnjem času izredno čislán, saj je vsepovsod podpiran, osebni dohodki pa so še vedno 90 odstotni. Prikrasjava za deset odstotkov osebnega dohodka res ni velika od osebnega dohodka tistih, ki redno in vestno delajo.

V naši Železarni bi poleg prej omenjenega dodal še dve bolezni: »lenitis in bolezen dolgih nohtov«. To bolezen imajo predvsem mladi ljudje, ki so jim dolgi nohti dva do tri cm v okras. Varstvo pri delu bi bilo treba opozoriti na zaščitna sredstva, to je »tulce za nohte«, da jih ne poškodujejo!

Verjetno jih ne bo težko uvoziti iz Azije, kjer jih imajo plesalci orien-

talskih plesov. Vprašam se, kako delati in kakšna je produkcija. Za čiščenje nosu in ušes pa so verjetno dolgi nohti ob nedelu odlični.

Kje je etika uporabnikov zdravstvenega varstva?!

Aleksander Rjazancev

ZAŠČITNI PATRON VSEH POKLICNIH PACIENTOV

PREGLED SESTANKOV SDS

Samoupravne delovne skupine, ki so se sestale v prejšnjem tednu so obravnavale: analizo pogojev za organiziranje novih temeljnih organizacij združenega dela, samoupravni sporazum o nadomestilu v letu 1975 izpadlih transportnih dohodkov v TOZD ŽG – ZTP Ljubljana, samoupravni sporazum o združevanju sredstev za financiranje razvoja železnice v letih 76–80, samoupravni sporazum o združevanju sredstev za financiranje razvoja luške infrastrukture v letih 76–80 in samoupravni sporazum o zagotavljanju sredstev za pokrivanje primanjkljaja iz prometa za električno energijo.

Samoupravne delovne skupine, ki so razpravljale o analizi pogojev za organiziranje novih temeljnih organizacij združenega dela so imele nekatere tudi pripombe. Samoupravna delovna skupina Vodstvo TOZD Hladna predelava je imela pripombo, da sektorji v tem smislu kot so danes, nimajo pogojev za organiziranje TOZD, razen posameznih delov v teh službah. Ekonomski odnosi med TOZD – DSSS niso dovolj poudarjeni in smatrajo, da bi jih morali obdelati sporazumno.

Samoupravni delovni skupini: obratovodstvo elektro- nega obrata in proizvodnja praškov. Člani so menili, da je potrebno postaviti kolegijski organ ali službo, ki bo nevtrarno skrbela in organizirala preskbo in razdelitev jekla med proizvodnimi TOZD. Samoupravni delovni skupini: kovačnica-kalilnica in ključavničarji strojnih delavnic so izrazili nezupanje v upravičenost drobljenja na toliko število TOZD in hkrati opozarjajo, da se ne bo povečal administrativni kader. V samoupravni delovni skupini SV Jesenice 2 so člani menili, da bi morala skupina, ki je pripravila to analizo tudi objaviti, kaj se bo s to reorganizacijo izboljšalo. V samoupravni delovni skupini kadrovske sektor so člani menili, da predlog za formiranje TOZD v okviru sedanje DSSS ni sprejemljiv, ker je težko utemeljiti, da predlagane TOZD v sedanji DSSS resnično izpolnjujejo pogoje. Predlagajo, da predlagane TOZD formiramo kot delovne skupnosti.

Pripombe so imele tudi še ostale delovne skupine vendar pa zaradi velikega števila skupin in omejenega prostora ne moremo vse objaviti in vas prosimo za razumevanje.

Na samoupravne sporazume, ki so naštet v uvodu pa so imele v glavnem samoupravne delovne skupine te pripombe. Člani so menili, da morata elektro in železniško gospodarstvo izboljšati pogoje poslovanja tako, da ne bodo več poslovali z izgubami. Izkoristijo naj notranje rezerve. Podpirajo tudi sklepe odbora za gospodarstvo. Želijo izvedeti, kakšen je osebni dohodek delavcev v železniškem in elektro gospodarstvu, koliko bodo prispevale ostale delovne organizacije. Kakšne interese ima Železarna pri izgradnji infrastrukture v Luki Koper. Predlagajo, da je treba probleme na železnici reševati tudi z notranjo medsebojno solidarnostjo med TOZD, združenimi v ŽG – ZTP Ljubljana, ter da je treba prevoz določene vrste tovora presmeriti s ceste na železnico.

TOZD TALILNICE

V obratu plavž so imele sestanek samoupravne delovne skupine: obratovodstvo, aglomeracija 1,2, apnenica 1. Vse so obravnavale vprašanja našeta v uvodu.

TOZD VET

Samoupravna delovna skupina centralna priprava dela vzdrževanja je obravnavala vprašanja navedena v uvodu.

V obratu strojne delavnice so imele sestanek vse samoupravne delovne skupine, ki so obravnavale vprašanja našeta v uvodu.

V obratu strojno vzdrževanje so imele sestanek samoupravne delovne skupine: obratovodstvo, SV jeklarna 1, 2, 3, 4, SV Bela vodstvo, SV Bela 1, 2, 3, 4, SV-HVŽ, SV Jesenice 1, 2, SV montaža 1, 2, SV Jesenice 3, SV plavž 1, 2, 3, SV Javornik 1, SV ključ. hidravlika, SV žerjavi 1, 2, SV instalacija Jesenice, SV instalacija Javornik, SV instalacija Bela. Vse samoupravne delovne skupine so obravnavale vprašanja navedena v uvodu.

V obratu gradbeno vzdrževanje so imele sestanek vse samoupravne delovne skupine, ki so obravnavale vprašanja navedena v uvodu in tudi poročilo o poškodbah v letu 75 in ukrepi za nadaljnje delo.

V obratu RTA so imele sestanek vse samoupravne delovne skupine, ki so obravnavale vprašanja navedena v uvodu.

V obratu strugarna valjev sta imeli sestanek obe samoupravni delovni skupini, ki sta obravnavali vprašanja navedena v uvodu.

V obratu PIV so imele sestanek samoupravne delovne skupine: PIV 1, 2, 3, 4, ki so obravnavale vprašanja našeta v uvodu.

V obratu VEN so imele sestanek vse samoupravne delovne skupine, ki so obravnavale vprašanja navedena v uvodu.

V obratu ETE so imele sestanek vse samoupravne delovne skupine, ki so obravnavale vprašanja našeta v uvodu.

V obratu transport so imele sestanek samoupravne delovne skupine: vodstvo, tehtalci, lokomotivska delavnica, vozovna delavnica, vzdrževanje proge, avtomobilski prevozi, tovor 4, promet vleka 1, 2, 3, 4. Vse samoupravne delovne skupine so obravnavale vprašanja našeta v uvodu.

DELOVNA SKUPNOST SKUPNE SLUŽBE

V delovni skupnosti skupnih služb so imele sestanek samoupravne delovne skupine: raziskovalni oddelek, kontrola kvalitete, preizkuševalnica OTK, mehanična delavnica OTK, jeklar- ski laboratorij, glavni laboratorij, laboratorij šamotarne, tehnološki laboratorij, priprava vzorcev, finančno računovodski sektor, strokovno računovodstvo, kadrovski sektor, socialno zdravstvena služba, oddelek za družbeni standard, odd. za ekonomske analize in planiranje in odd. za sisteme, odd. za študij dela in časa, sekretariat, odd. splošne administracije, samopostrežna restavracija in kantina, požarno varnostna služba, restavracija Železarne. Vse samoupravne delovne skupine so obravnavale vprašanja našeta v uvodu. Samoupravna delovna skupina odd. splošne administracije pa je obravnavala: predlog o združevanju sredstev in delitve sklada skupne porabe, družbeni dogovor o razporejanju dohodka v letu 76, družbeni dogovor o družbeni samozasčiti v občini Jesenice in tekoče zadeve.

Pregled samoupravnih delovnih skupin je narejen na osnovi zapisnikov, ki smo jih prejeli od samoupravnih delovnih skupin. Zaradi velikega števila zapisnikov samoupravnih delovnih skupin in omejenega prostora smo samo naštevali samoupravne delovne skupine. Prosimo vas za razumevanje. Pregled je naredila: Vlasta Vidić

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje

MLADI O SEBI, SVOJIH PROBLEMIH, NALOGAH IN PERSPEKTIVAH

MLADI V KRAJEVNI SKUPNOSTI JAVORNIK-KOROŠKA BELA

Ni kolikokrat poslušam starejše ljudi, ki imajo bolj negativno kot pozitivno mnenje o nas mladih. Res je, da mladi še ne moremo imeti toliko izkušenj in toliko znanja, kot ga imajo starejši, toda namesto pavšalne kritike bi rajši imeli nasvete, kako naj delamo, da bomo lažje hodili po poti, ki je polna zaprek, da pridemo do uspehov. Res je, tudi kritika je določena kašipota, kadar je ta kritika dobronamerna in konstruktivna. Današnja mladina sicer ni sodelovala v NOB, pa tudi v povojni obnovi domovine ne, zato pa se je usmerila na področja, kjer lahko pokaže kaj zmore in kjer lahko najbolj koristi.

Do leta 1973 je bila mladina na Javorniku in Koroški Beli neorganizirana. V tem letu pa je bila samoiniciativno ustanovljena mladinska organizacija po več kakor desetih letih. To je bila iniciativa nekaterih mladincev, da si uredijo svoj prostor, za delo organizacije, pa tudi za družabno in zabavno življenje. To so bili tudi prvi zanetki mladinskega kluba. Toda na žalost zahaja v njega le manjše število mladih iz krajevnih skupnosti, čeprav so vsem mladim, ki želijo priti v klub, vrata odprta, le če se držijo pravilnika, ki velja za vse, ki stopijo skozi vrata kluba. Na žalost pa je največ takih, ki želijo biti člani samo takrat, kadar je v prostorih kluba zabavna prireditve.

Do septembra 1974. leta so si s svojim delom in požrtvovalni pomoči tovariša Alojza Tišova uredili svoj mladinski klub.

Z ureditvijo prostorov je delo zaživelo in nekateri so se bolj vestno prijavili za delo. Tako se pojavljajo člani naše OO ZSMS tudi na delovnih akcijah, tako lokalnih kot tudi občinskih, nekaj jih je bilo celo na zveznih delovnih akcijah. To pa še ne potrjuje, da so vsi člani delovni. V nobenem primeru pa ne smemo pustiti ostalih članov, za katere bi rekel, da so pasivni. Toda to ne drži povsem, če bi jih znali pridobiti, predvsem pa prebuditi zavest, da so družbi potrebni.

Mladi so samoiniciativno začeli sodelovati z vojniki na karavli Karavanskih kurirjev, v Javorniških Rovtjih. Uveljavila se je športna

srečanja, kulturne prireditve, družabna srečanja in druge oblike sodelovanja. Stiki med mladimi v KS in mladimi v JLA so vse bolj trdni in pogostejši.

Pri DPD Svoboda France Mencinger je v dramski sekciji večino mladih in bi lahko dramsko sekcijo imenovali kar mladinski oder. Veliko mladih sodeluje na kulturnem področju, vendar pa je še veliko premajhno zanimanje za kulturo. Kultura bi morala postati sestavni del življenja in dela vsakega človeka, zato mi je nemalokrat nerodno, ko na predstavah vidim tako malo mladih. Pripravili so tudi predavanja, vendar pa je bila na vseh predavanjih udeležba mladih porazno slaba, podobno je bilo z likovno

razstavo. V OO ZSMS Javornik-Koroška Bela aktivno dela kar devet mladih komunistov, ostali pa so bili do nedavnega precej nedelavni, sedaj pa je tudi to vprašanje že rešeno.

Pred kratkim so bili mladi iniciatorji debatnega večera z Ludvikom Kežarjem sekretarjem medobčinskega sveta ZK za Gorenjsko. Tudi v pripravah na referendum o samoprispevku so mladi pokazali voljo in vneto za pomoč.

Vse bolj kaže, da so mladi začeli sami odpravljati svojo lastno pasivnost, da so sami začeli z notranjo reorganizacijo samega sebe.

Bogdan Glavič
OO ZSMS
Javornik-Koroška Bela

Propagandna komisija pri odboru za izvedbo referenduma za izvedbo samoprispevka pri občinski konferenci SZDL Jesenice

RAZPISUJE

tekmovalje med skupinami (osnovnošolci in drugi mladinci), ki sodelujejo v propagandi za referendum in bodo urejevali volišča.

Pri tem tekmovalju bomo upoštevali celotno aktivnost, ki bo pripomogla k čimboljšemu družbenemu vzdušju in ne samo estetski videz posamezne krajevnosti in volišč. Želimo, da bi 29. februar ne bil samo dan jeseniške solidarnosti, temveč tudi veselja in zadovoljstva, da smo sposobni tudi na ta način skupaj ustvarjati lepo prihodnost.

Zato bomo pri vrednotenju dela posamezne skupine dali velik poudarek njenim zaslugam za čimbolj prijetno razpoloženje med volilci.

Posebna komisija bo določila tri najbolj prizadevne skupine in jih nagradila vse enako z enodnevnim izletom.

Poleg tega Koordinacijski svet ZSMS železarna Jesenice

RAZPISUJE

posebno nagrado za tisto skupino, ki se bo v svoji propagandni akciji in pri ureditvi volišča najbolj približala vsebini povezanosti šole in združenega dela.

Tudi to četrto skupino bo izbrala prej omenjena posebna komisija.

Vse propagandne odbore v krajevnih skupnostih in šolah opozarjamo, da zaradi lažjega dela sestavijo resnično homogene skupine, ki bodo prišle v poštev pri tekmovalju.

Propagandna komisija pri odboru za izvedbo referenduma za izvedbo samoprispevka pri občinski konferenci SZDL Jesenice

DANES PROBLEMSKA KONFERENCA O SAMOUPRAVLJANJU NA ŠOLAH

Konferenca mladih v izobraževanju pri OK ZSMS Jesenice se že dalj časa pripravlja na problemsko sejo o samoupravljanju na osnovnih in srednjih šolah jeseniške občine. Številne slabosti, pomanjkljivosti, napake in drugi problemi, narekujejo nujnost izvedbe takšne seje, na kateri bodo zbrani obravnavali neusklajenost našega vzgojnega izobraževalnega procesa s potrebami naše samoupravne socialistične družbe. Pri tem bo članom konference osnovno vodilo to, da je preosnova vzgoje in izobraževanja celovit družbeni proces, to je celota idejnih, vsebinskih in programskih prizadevanj za uveljavljanje novih, demokratičnih, humanih in resnično pravih samoupravnih odnosov na področju vzgoje in izobraževanja.

Problemska seja o samoupravljanju na šolah bo danes, 26. februarja, ob 17. uri v konferenčni sobi občinske skupščine. Uvodnemu referatu bo sledila razprava, zatem pa bodo zbrani oblikovali stališča in sklepe. Na današnji seji bodo člani konference mladih v izobraževanju izvedli tudi nekaj kadrovskih sprememb v predsedstvu.

J.

TABORNIŠKI ODRED »PLAVŽ«

Na Jesenicah, odnosno na Plavžu, je bila 13. decembra lani ustanovljena nova enota tabornikov, ki se imenuje ODRED PLAVŽARJEV. Z ustanovitvijo odreda so izvolili tudi devetčlansko vodstvo in pa tričlanski nadzorni odbor.

Na seji, 3. februarja je vodstvo odreda razpravljalo o sprejetju novega znaka odreda in o bodočih akcijah. V februarju se bo odred udeležil s svojimi člani že tradicionalnega pohoda na Stol. Z njim bodo taborniki, skupaj z ostalimi udeleženci, počastili obletnico velike bitke na Stolu in 35-letnico vstaje jugoslovanskih narodov.

Odred je bil ustanovljen z namenom, da v svojo organizacijo zajame mlade iz območja krajevnosti skupnosti Plavž. V svojih enotah vključuje: dva voda murnov, sedem vodov medvedkov in čebelic, 17 vodov tabornikov in tabornic ter en vod klubovcev. Tako je vseh članov skupaj preko 350. Odred je tudi že registriran pri zvezi tabornikov Slovenije, kot to določajo pravila in statut.

Novo vodstvo odreda je zelo optimistično in pripravljeno delati. Zavedajo se, da le z vzgojo mladih članov raste nov rod dobrih in sposobnih državljanov.

S. S.

LETNA KONFERENCA V DOMU ŽIC

V sredo, 19. februarja, je bila v domu učencev ŽIC letna konferenca aktivna ZSMS in domske skupnosti. Dosedanji predsednik ZSMS doma ŽIC Anton Milošič je na konferenci poročal o novi organiziranosti doma ŽIC, pregledal pa so tudi dosedanje delo.

Za novega predsednika ZSMS doma ŽIC je bil izvoljen Branko Škrlec, za sekretarja pa Marjan Čuden. Izvolili so tudi dve komisiji, referent za šport bo Senad Kadić, referent za kulturo pa Irfan Ahmetagić. Za predsednika sveta domske skupnosti pa je bil izvoljen Frido Berden, za podpredsednika pa Marjan Čuden.

J. Ž.

PREDAVANJE O OSVAJANJU MAKALUJA

V petek, 13. februarja, zvečer je član alpinistične odprave Stane Belak-Šrauf v dvorani Delavskega doma na Jesenicah predaval učencem osnovne šole Tone Čufar o osvajanju Makaluja. Predavanja, ki ga je ilustriral z barvnimi diapozitivi, se je udeležilo 160 učencev s svojimi učitelji.

J. Ž.

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje...

Tito

ŽIVINA IN RADIACIJSKO SEVANJE

Tako znaša v jetrih po šestih dneh 20,7 %, po desetih dneh 7,9 % in po dvajsetih dneh samo še 1,1 %. V ledvicah se zmanjša stopnja radioaktivnosti po šestih dneh 24,6 %, po desetih dneh 10,6 %, po dvajsetih dneh pa obstane pri 1,9 %. V kosteh se stopnja radioaktivnosti zmanjšuje počasneje, tako da znaša po šestih dneh 78,5 %, po desetih dneh 64 % in obstane po dvajsetih dneh pri 43,9 %. Torej najugodnejši čas za zakol živine je med šestim in desetim dnevom. Radioaktivnost tkiva za prehrano ljudi se zmanjša pet- do šestkrat. Razumljivo je, da mora ta rok določiti veterinar. Zelo učinkovit način za zmanjšanje radioaktivnosti je ločitev mehkih delov od kosti, ker so mišice, slanina in vezivna tkiva manj okužena od kosti. Če meso skuhamo, preidejo radioaktivne snovi v juho, stopnja radioaktivnosti pade za polovico.

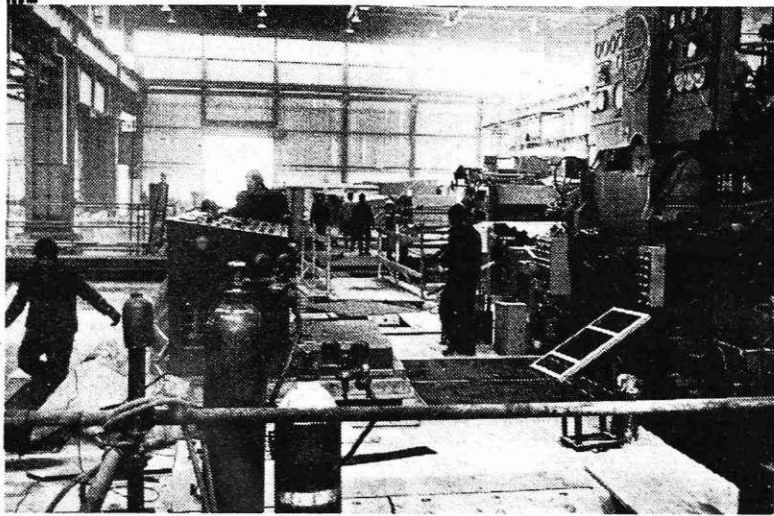
Naj ob zaključku navedemo praktične izkušnje pri varstvu pred radioaktivnim okuženjem (kontaminacijo) na kmetijskih posevkih v Sovjetski zvezi. Tu so dosegli lepe rezultate. Njihove izkušnje so prav gotovo zanimive tudi za nas. Ekipa za varstvo živali in rastlin so na eni živinskih farm v SZ hermetizirale hlev in skladišče zrnaste krme, uredile postajo za razkuževanje živali in nudile pomoč živini, ki je bila prizadeta z radioaktivnimi padavinami in vojnimi strupi. Delo vsake ekipe so merili s štoparico, tako da je imela pokazna vaja značaj znanstvenega poskusa. Tesnenje (hermetizacijo) so izvedli s priročnim materialom, ki bo najbolj pogostno sredstvo v vojnih razmerah. Hermetizirali so tipski hlev, zgrajen iz zidakov in krit z nevelitljivo streho. Izmera hleva je bila naslednja — dolžina 80 m, širina 10 m. Tak hlev sprejme po normativu 100 glav privezane živine. Hlev ima pet vrat (3 × 2 m), 32 oken (2,5 × 0,5 m) in 3 cevi za prezračevanje. Delo je izvajala ekipa enajstih oseb. To so bili stalni delavci farme. Za tesnenje so uporabljali razredčeno ilovico, prikrivala iz trstike, lesene panele, tkanino, klobučevino, strešno lepenko in impregnirano platno. Spranje na vratih so zamašili s klobučevino in krpami ter premazali z razredčeno ilovico. Okvire vrat so obložili s klobučevino in strešno lepenko. Spodnji del vrat pa zatesnili z gumijastim trakom. Na ta način sta dva delavca zatesnila vrata v 45 minutah. Za vsa vrata pa je bilo potrebno 8 ljudi. Okna so tesnili na dva načina. Trinajst oken so štirje delavci zazidali z zidaki in razredčeno ilovico. Ostalih devet oken sta zatesnila dva delavca s sprej pripravljenimi lesenimi paneli, obloženimi s strešno lepenko. Vse spranje so zamašili s kitom. Prezračevalne cevi je en delavec zatesnil z dvema plastema klobučevine v dveh urah. Popolna hermetizacija hleva je bila gotova v 150 minutah, potrebnih pa je bilo za to delo 26 ljudi.

Hkrati s pripravo prostora je bil organiziran dovoz hrane za nekaj dni.

Druga ekipa je pripravljala skladišče zrnate krme ter zaščito iste. To je bilo tipsko skladišče z zmogljivostjo 3.400 ton krme. Zaradi povečanega obsega del je v tej ekipi delovalo dvajset ljudi. Skladišče so zatesnili enako kot hlev.

Zgradili so tudi rovoško zaklonišče za zaščito osebja farme. Za veterinarsko obdelavo živine — t. j. razkuževanje, je bila urejena postaja za dekontaminacijo. Razkuževanje je potekalo v dveh smereh — razkuževanje živine zastrupljene z radioaktivnimi padavinami ter razkuževanje živine zastrupljene z vojnimi strupi. Tisto živino, ki je bila okužena z radioaktivnimi padavinami, so gnali iz staj v hodnik in jo hkrati razkuževali z obeh strani s pralnimi sredstvi, s ščetkami in močnim vodnim curkom. Ob koncu so jo oprali še s čisto vodo, opravili dozimetrijsko kontrolo in prepeljali na čisti del postaje. Za enkratno radiološko razkuževanje desetih glav živine je bilo potrebno dvema delavcema 5 do 6 minut in tako sta v eni uri razkužila 118 glav živine.

Živino, ki je bila zastrupljena z vojnimi strupi, so razkuževali s klornim apnom. Po 30 minutah so jo oprali s čisto vodo in odgnali v čiste staje. Trije delavci so v eni uri razkužili 20 glav živine.

Montaža glavnega komandnega pulta za Sendžimir ogrodje

MALA ŠOLA SAMOUPRAVLJANJA – MALA ŠOLA SAMOUPRAVLJANJA – MALA ŠOLA SAMOUPRAVLJANJA – MALA ŠOLA S

Zapiski iz obdobja Neodvisne delavske partije Jugoslavije na Jesenicah

Spomini prve generacije jeseniških komunistov

83

»Mesec dni pozneje,« piše Masaryk, »se je pripetil usodni čeljabinski incident. V Čeljabinsku je namreč 14. maja 1918, kakor mi je bilo takrat javljeno, neki nemški ujetnik ranil našega vojaka in so ga radi tega na mestu pobili. Boljševiki iz Čeljabinska so ostali na strani nemških in madžarskih vojni ujetnikov in sledili so nadaljnji dogodki v Čeljabinsku, ki so se končali s tem, da so naši zasedli mesto.«

Masaryk seveda molči o tem, da so boljševiki dali vojnim ujetnikom svobodo in jih napravili enakopravne državljane nove sovjetske socialistične države. To enakopravnost so uživali tudi pripadniki češkega korpusa, čeprav se niso pridružili boljševikom in čeprav so se oklicali za del francoske armade, ki naj bi jo prepeljali iz Rusije na bojišče v Franciji. Toda očitno

se Čehi niso držali sporazuma. Voden z ruskimi kontrarevolucionarnimi carskimi oficirji, niso hoteli poslušati novih sovjetskih oblasti in se ravnati v skladu s sporazumom med češkim korpusom in vrhovno sovjetsko oblastjo, zaradi česar je razumljivo prihajalo že pred čeljabinskim incidentom do sporov in nesporazumov. Prav s temi spori, ki so nastali med krajevnimi sovjeti in Moskvo ter češkim korpusom, opravčuje Masaryk čeljabinski češki upor, ki je dvignil kontrarevolucijo na Volgi in v Sibiriji. Razumljivo, da je proti takemu stanju, ki so ga povzročili Čehi, ukrepala tudi sovjetska vlada in 21. marca 1918 zaprla v Moskvi Maxa in Čermaka, predstavnika češke Podružnice. O teh in tem sledečih dogodkih sem zvedel šele v Ameriki,« piše o tem Masaryk. »Konec maja so naši oddelki v Čeljabinsku sklenili marširati v Vladivostok na vojaški način. Dne 25. maja 1918 se je res vnel boj, vojaška, bojna anabaza; prve negotove vesti o zmagovitnem boju naših z boljševiki smo dobili konec maja, zlasti poročilo o zavzetju Penze (29. maja 1918). Nato so sledila poročila o zavzetju drugih mest na Volgi (Samara, Kazana in tako dalje) in o zavojevanju mest in železnice v Sibiriji.«

Tako je češki korpus postal opora armadi belega admirala Kolčaka in intervencionističnim vojskam antantnega imperializma.

»Učinek teh poročil (o bojih češkega korpusa) je bil v Ameriki (ZDA) presenetljiv in naravnost neverjeten — mahoma

je vsak poznal Čeha in Čehoslovake (ne Slovake, ki jih je Masaryk vrednotil nižje od Čehov in jih smatral samo za dobre vojake, odrekal pa jim je zmoglost vodenja in vodstva ter tako poglajbal nasprotja med obema narodoma kasnejše Čehoslovaške republike — prip. M. Kl.); naša armada v Rusiji in Sibiriji je postala predmet splošnega interesa in njeno prodiranje je izzvalo naravnost navdušenje...«

Razumljivo: navdušenje imperialističnih vlad in njihovih propagandno-informacijskih sredstev, saj tudi Masaryk sam navaja kot dokaz splošnega interesa in navdušenja pismo ameriškega notranjega ministra Mr. Lana in brzojavko angleškega predsednika vlade Lloyda Georga. V Lanovem pismu je bilo rečeno: To je veliki svet ali ne? In njegova največja romantika ni niti dejstvo, da je Woodrow Wilson (predsednik ZDA) njegov gospodar, pač pa prodiranje Čehoslovakov prek pet tisoč milj ruske Azije — armada na tujem teritoriju, brez vlade, brez pedi teritorija, ki je priznana kot narod. Ta razvema moja fantazijo kot nič drugega v tej vojni, od časa, ko je belgijski kralj Albert vzdržal v Liegeu.«

(nadaljevanje prihodnjič)

KAKO SMO GOSPODARILI V ZDRAVSTVENI SKUPNOSTI

lišč je narejena na osnovi zapisnikov sestankov samoupravnih delovnih skupin, ki smo jih prejeli do 18. februarja 1976.

***Gorenjci,
berite GLAS!***

Tehnika predelave odpadnih materialov skoraj ne pozna meja. Z ozirom na sedanje dosežke v kemiji obstajajo tehnico in ekonomsko utemeljeni projekti za različno predelavo odpadkov rib in drugih morskih živali ali proizvodnjo glukoze z odpadkov celuloze. Široko možnost uporabe imajo tudi živalski odpadki. Možno jih je predelati v umetno gnojilo, živilsko krmilo in celo za proizvodnjo metana. Po mnenju nekaterih strokovnjakov bi lahko z gazificiranjem živalskih odpadkov krili del energetskih potreb v ZDA. Nekatera podjetja se bodo že v bližnji bodočnosti pričela ukvarjati s tehnično problematiko proizvodnje metana iz tega vira.

PREMAKLJIV DELOVNI ČAS V ŽELEZARNI

Nosilec celotnega družbenega razvoja je človek. To spoznanje, do katerega je prišla družba, izhaja iz tega, da človek s svojim delom in pripravljenostjo za delo spreminja svoje okolje in medsebojne odnose. Ta predpostavka je dokazana v vedno večjim tehnološkim razvojem in sodobnejšimi načini organizacije v delovnih organizacijah, kakor tudi družbe kot celote, kar se izraža v vedno večji produktivnosti na eni strani in skrajšanju delovnega časa na drugi strani.

V sedanjem razvoju naše družbe ni več poudarka na »prisili« k delu, temveč je prišel v ospredje človek-delavec kot osebnost, kateremu se morajo nuditi vsi pogoji, da svoje delovne ambicije čim bolj izkoristi. Da bi se dala možnost vsakemu delavcu pokazati svoje delovne sposobnosti v celoti, pa mora imeti za to izpolnjene določene pogoje, katere mu pa lahko ustvarimo z dobro organizacijo na delovnem mestu. Na samo počutje ne delovnem mestu v veliki meri vpliva tudi počutje delavca v času pred prihodom na delo ali po njem.

Kakšen pomen ima organizacija delovnega časa na delavca, so spoznali že mnogi organizatorji dela. V zadnjih dveh desetletjih pa so se naporu posameznikov za boljše organiziranost in razvoj humanističnih oblik delovnega časa preusmerili v gibanje delavcev za osvoboditev iz togih oblik delovnega časa v bolj spremenljive oblike. Kakšne oblike delovnih časov se bodo razvile pri posameznih organizacijah, pa je odvisno od:

- tehnologije dela,
- organiziranosti dela v delovni organizaciji,
- miselnosti – dovednosti vodstvenega kadra za uvajanje novih oblik organizacije,
- tradicije,
- razvitenosti celotne družbe, itd.

Približno pred štirimi leti so se tudi v naših delovnih organizacijah pričele uveljavljati humannejše oblike delovnega časa. Tem prizadevanjem se je pridružila tudi naša delovna organizacija. Da bi bili vsi delavci naše delovne skupnosti natančno informirani o uvajanju nove oblike delovnega časa, smo na osnovi sklepa samoupravne delavske kontrole Železarn pripraviли daljšo informacijo, katero vam v celoti posredujemo.

V Železarni smo v septembru leta 1974 pričeli s poskusnim uvajanjem premakljivega delovnega časa (v nadaljevanju PDC). V 16 mesecih poskusnega dela v novem sistemu smo prišli do določenih izkušenj, katera temeljijo na naših specifičnih razmerah in niso prenesene iz drugih delovnih organizacij, katere so že pred nami imele ta način delovnega časa.

1. VRSTE DELOVNIH ČASOV

Teorija in praksa sistemov delovnih časov pozna več vrst, kar je odvisno od vrste delovne organizacije in njihove notranje organiziranosti. Razdelitev delovnih časov je razvidna iz sheme 1.

Iz sheme je razvidno, da obstojita dve večji skupini delovnih časov, in to sta tog – fiksen delovni čas in spremenljiv ali variabilen delovni čas. Če izvajamo toge delovne čase, ki obstajajo v večini primerov v naših delovnih organizacijah in si natančneje ogledamo spremenljive DC, jih lahko razdelimo na štiri vrste, in sicer:

1.1 Premični delovni čas: to je najbolj toga oblika spremenljivega DC. Pri tej vrsti delovnega časa imamo dve možnosti:

– omejen prihod na delo in svobodni prihod na delo; pri prvem si delavec izbere določen čas za prihod in potem natančno ob tisti uri prihaja na delo neko daljše obdobje (pol leta, leto). Vsak dan pa mora narediti osem ur.

Pri drugem svobodnem prihodu na delo pa delavec izbira vsak dan posebej svoj čas prihoda na dnino, vendar mora ravno tako biti prisoten na delu osem ur.

1.2 Premakljivi DC: tudi ta se deli na dva in to na PDC z izravnavo ur v obdobju in PDC z možnostjo prenosa ure v naslednje obdobje. Ta delovni čas bomo v nadaljevanju podrobneje obdelali.

1.3 Dinamični DC: Pri tej vrsti DC ni obvezne prisotnosti na delovnem mestu in tudi ne obveznega števila delovnih ur na dnino.

Pri tem DC sta možni dve varianti in to, da mora delavec imeti v določenem obdobju izravnavo predpisano število delovnih ur in pa druga varianta, da se primanjkljaj ali višek iz enega obdobja lahko prenese v drugo časovno obdobje. Ta vrsta delovnega časa je primerna za delovna mesta, katera so samostojna in niso vezana na neko kontinuirano proizvodnjo.

1.4 Svobodni DC: ta je najbolj prosta oblika DC. Pri tem načinu DC imamo dve možnosti. Pri prvem, da je naloga časovno ali vrednostno ovrednotena in je delavec plačan zanj ne glede na čas izdelave, to je svobodni DC z merjenjem, drugi način, svobodni delovni čas brez merjenja, pa je podana samo naloga, katero mora delavec narediti ne glede na čas.

Ta način dela je možno uvesti samo na delovnih mestih kot so v institutih, raziskovalnih oddelkih in podobnih institucijah.

Poleg teh načinov delovnega časa pa se sedaj v svetu že tudi pojavlja premakljiva delovna doba. Ta način dela velja posebno za strokovnjake v proizvodnji. Z vedno hitrejšim razvojem tehnologije, strokovnjak v proizvodnji nima dovolj časa poleg rednega dela za študij. Zaradi tega po določenem dobi delo v proizvodnji prekine in se posveti dopolnilnemu študiju, za določeno obdobje. Po tem študijskem obdobju ponovno nadaljuje delo v proizvodnji.

S tem načinom dodatnega izobraževanja strokovnjakov se izognejo zastaranju tehnologije v delovnih organizacijah in pospešijo uvajanje modernjšega načina dela, strokovni kader pa ne »zastari«.

S tem kratkim pregledom do sedaj uveljavljenih in v praksi preizkušenih delovnih časov, smo samo nakazali, v katere smeri se giblje delovni čas. Ker v naši delovni organizaciji od teh časov uvajamo premakljivi DC, si zato malo bolj podrobno oglejmo tega.

2. ZGODOVINSKI RAZVOJ PREMAKLJIVEGA DELOVNEGA ČASA

Z vse večjim vplivom delavskega razreda v svetu se je pričelo tudi gibanje za izboljšanje delovnih pogojev delavcev in skrajšanje delovnega časa. V zadnjih 50 letih se je delovni čas skrajšal z 12-urnega delavnika brez prostega dneva na teden, na 42-urni teden s prostoto soboto in nedeljo. Poleg skrajšanja delovnega časa so se na delovnih mestih izboljšali tudi pogoji dela. Vsa taka skrajšanja delavnika in izboljšave na delovnih mestih pa vodijo k večji humanizaciji dela.

Leta 1965 se je v Zahodni Nemčiji prvič pojavil premakljivi delovni čas. Kako hitro se je v svetu začela

razširati ta oblika delovnega časa, vidimo iz kronološkega pregleda:

1965 Christel Kämmerer je prvič uvedla premakljivi delovni čas za vse delavce, ki so delali v deljenem delovnem času. Sprostitve togih delovnih oblik naj bi rešila pomanjkanje zaposlenih v javni upravi.

1966 V strojnih obratih v Kasslu so uvedli za vse delavce premakljivi delovni čas.

1967 Pri firmi Messerschmitt-Bölkow so pričeli z uvajanjem PDC za upravne službe in pomožne službe v obratih. Prvi so tudi postavili pogoj obvezne časovne prisotnosti.

1968 so začeli v poslovnih krogih intenzivneje razpravljati o novem delavniku in o načinu uvajanja. V tem času je Willi Haller od firme Hangster uveljavil svoj sistem premakljivega delovnega časa, ki je delavcem omogočil prosto porazdelitev delovnega časa, istočasno pa je omogočil tudi dober pregled nad uporabo prostega časa.

1969 Na hanoverskem sejmu so prvič predstavili sistem za nadzor PDC – »Flextimer«, istočasno pa so to uvedli za 1800 delavcev firme Boehringer v Mannheimu.

1970 PDC pričnejo uvajati v Franciji, Skandinaviji in Švici.

1971 Pričetek uvajanja PDC v Italiji, na Japonskem in še v petnajstih drugih državah sveta.

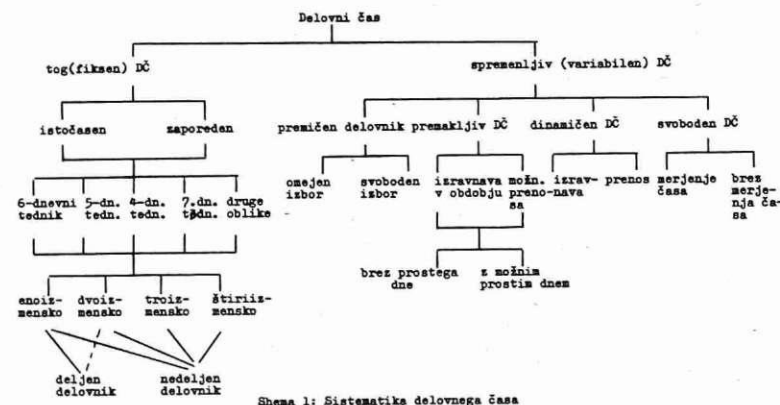
1973 V Zah. Nemčiji si že vsak deseti delavec določa začetek in konec dela, v Švici pa že vsak peti. V tem letu se pojavijo prvi zametki uvajanja PDC v Jugoslaviji. Ena prvih organizacij je Commerce in Lesnina v Ljubljani.

1974 Razvoj PDC na proizvodna podjetja v Evropi, v Jugoslaviji pa pričetek uvajanja PDC: Metalna Maribor, Krka Novo mesto, Intertrade, Iskra, Hoteli Bled, Železarna Jesenice, Crvena zastava in nekaj manjših delovnih organizacij.

1975 V Zahodni Nemčiji dela že vsak peti delavec, v Švici pa celo vsak tretji delavec v PDC (podatki iz Hangsterja). V Jugoslaviji so uvedli PDC kot stalno obliko delovnega časa: Metalna, Commerce, Intertrade, Krka, RTV, Lesnina.

Iz tega kratkega kronološkega pregleda se lahko jasno vidi, kakšen razvoj ima PDC.

(Se nadaljuje)

Železarski globus

ŠVEDSKA

Pred kratkim je bila sklenjena pogodba o dobavi 500.000 ton švedske železove rude iranski železarni, ki jo sedaj grade zahodnonemška podjetja v Iranu. Rudo bo dobavila letos in prihodnje leto švedska rudarska družba LKAB.

VELIKA BRITANIJA

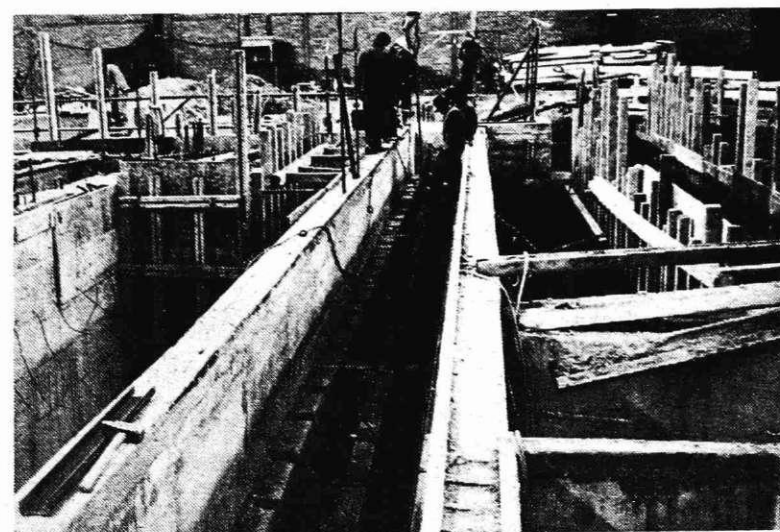
Britanska železarska družba British Steel Corp. (BSC) je naročila pri zahodnonemškem podjetju Korf Engineering dve napravi za proizvodnjo železne gobe po Midrex postopku. Zgrajeni bosta v pristanišču Hunterston na zahodni obali Škotske. Njena letna proizvodnja zmogljivost bo 800.000 ton železne gobe in obratovati bosta pričeli leta 1978.

ARGENTINA

Argentinska vlada in železarska družba Fabricaciones Militares, bosta v pristanišču Bahia Blanca skupno gradili novo železarno. Njena letna proizvodna zmogljivost bo 3,8 milj. ton surovega jekla. Z redno proizvodnjo bo železarna pričela leta 1982.

BRAZILIJA

V kraju Sepetiba v bližini Ria de Janeiro bo brazilska družba CSN gradila novo železarno. Investicijski stroški bodo znašali 2,5 milijarde dolarjev. V prvi fazi bo njena proizvodna zmogljivost 3 milj. ton surovega jekla letno, kasneje jo bodo povečali na 10 oziroma 12 milj. ton surovega jekla letno.

Temelji za podaljšek žarilno lužilne linije za nerjaveča in silicijeva jekla

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O DRUŽBENI SAMOZAŠČITI

S tem člankom začenjamo razlago samoupravnega sporazuma o družbeni samozaščiti, ki je bil objavljen v prejšnji številki ŽELEZAR, 19. februarja 1976 in je namenjen javni razpravi prek sestankov samoupravnih delovnih skupin. Ti članki (objavili jih bomo v dveh ali treh nadaljevanjih) so namenjeni vsem delavcem TOZD in delovnih skupnosti zaradi boljšega razumevanja, zlasti pa so namenjeni vodjem samoupravnih delovnih skupin zaradi lažjega in bolj razumljivega tolmačenja sporazuma na sestankih samoupravnih delovnih skupin.

Samoupravni sporazum o družbeni samozaščiti ureja pravice in obveze delavcev TOZD in delovnih skupnosti ter načine in sredstva preko katerih bodo delavci uresničevali svoje pravice in obveze v družbeni samozaščiti. Če bodo delavci sporazum sprejeli potem bo veljal in bo enoten za vse temeljne organizacije in delovne skupnosti.

Menimo, da ni treba posebej poudarjati, da je družbena samozaščita pravica in obveza slehernega občana in zato tudi delavca v združenem delu toliko bolj, ker je družbena samozaščita sestavni del samoupravne dejavnosti. Ravno zaradi tega je družbena samozaščita usmerjena proti tistim, ki ogrožajo in kršijo neodtujljive pravice delavcev, ki ogrožajo, poškodujejo, uničujejo ali si protipravno prisvajajo družbena sredstva (naprave in material) in rezultate dela (dohodek), ki ogrožajo neodvisnost, našo družbeno ureditev (samoupravni humani socializem) in zemeljsko nedotakljivost dežele, ki razbijajo bratstvo, enotnost in enakopravnost jugoslovanskih narodov in narodnosti ali kako drugače ogrožajo pridobitve NOB in socialistične revolucije.

Družbena samozaščita je naša, nas vseh, zato se moramo prizadevati, da sami ne bomo povzročali prej naštetih kršitev in da bomo odločno nastopili proti vsem kršiteljem.

KAKO NAJ BI BILA DRUŽBENA SAMOZAŠČITA ORGANIZIRANA V NAŠI ŽELEZARNI

Samoupravni sporazum predvideva, da bomo (sicer pa jo že imamo) organizirali družbeno samozaščito in jo izvajali preko:

- ustreznih samoupravnih organov in
- specializiranih skupnih služb,
- da so za izvajanje družbene samozaščite zlasti odgovorni poslovodni organi,
- da naloge in obveznosti oziroma pravice opredeljujejo samoupravni akti in
- da bomo družbeno samozaščito izvajali vsi delavci TOZD in delovnih skupnosti Železarn preko sestankov samoupravnih delovnih skupin in neposredno v samoupravni delovni skupini.

Poglejmo na kratko, kako bomo to uresničevali in kaj v tem smislu predvideva samoupravni sporazum o družbeni samozaščiti?

ORGANI SAMOUPRAVLJANJA

Samoupravni sporazum o družbeni samozaščiti nalaga največ pristojnosti, obvez in nalog naslednjim samoupravnim organom:

- odborom samoupravne delavske kontrole v TOZD in delovnih skupnostih ter odboru samoupravne delavske kontrole Železarn,
- odboru za splošne zadeve, informiranje in družbeno samozaščito ter
- komisijam za SLO in družbeno samozaščito v TOZD in delovnih skupnostih.

Organi samoupravne delavske kontrole, po novi organizaciji upravljanja in ravnanja v Železarni jih bomo imeli kar lepo število, v vsaki TOZD in v vsaki delovni skupnosti, bodo pa nadzirali sprejemanje, spreminjanje, dopolnjevanje in izvajanje samoupravnih aktov, sporazumov in dogovorov zlasti tistih, ki posegajo v neodtujljive pravice delavcev. Pri tem ne gre za kakšno strokovno delo temveč za nadzor postopka, kako se ti samoupravni akti sprejemajo, ali pri tem niso kršena načela javnosti in neodtujljivosti pravic delavcev in če pri izvajanju aktov ni kakšnih odklonov, ki bi kršile neodtujljive pravice delavcev. V ta sklop spadajo tudi odločitve na zborih delavcev TOZD in delovnih skupnosti ter sklepi samoupravnih organov.

Pomembno področje delovanja in nadzora organov samoupravne delavske kontrole, ki spadajo v družbeno samozaščito so medsebojna razmerja v združenem delu. Zlasti so pomembni odnosi odgovornih delavcev in strokovnih služb do vprašanih, predlogov, pobud in zahtev samoupravnih delovnih skupin ter uveljavljanje samoupravnih pravic delavcev še posebej nepravilne odločitve v postopku za varstvo pravic delavcev.

S področja gospodarjenja, organi delavskega nadzora ugotavljajo morebitne privatizacije družbene lastnine, razpisništva, malomarnosti pri delu, porabo sredstev za investicije zlasti vzroke za prekoračitve rokov in sredstev, porabo družbenih sredstev zlasti delitev in porabo sklada skupne porabe, porabo združenih sredstev, izvajanje stanovanjske politike, porabo sredstev za reprezentanco, reklame in propagando, porabo sredstev upravno prodajne režije, upravičenost koriščenja osebnih avtomobilov za službene namene ter racionalnost službenih potovanj doma in v tujino. Nadzirajo tudi poslovanje TOZD in delovnih skupnosti ter delovne organizacije s sredstvi za proizvodnjo, odnos do delovnih naprav in izvrševanje proizvodnih nalog.

Organi delavske kontrole ugotavljajo in obravnavajo tudi pojave, ki bi lahko povzročili veliko materialno škodo ali ki bi lahko drugače škodovali varstvu in zadovoljstvu delavcev.

Odbor za splošne zadeve, informiranje in družbeno samozaščito Železarn ima v samoupravnem sporazumu natančno opredeljene naloge s področja družbene samozaščite. Te so:

- obravnavanje pojavov nezadovoljstva, panike, dezinformacij, sovražne propagande in drugih škodljivih pojavov,
- predlaganje delovnih mest v železarni, ki so posebej izpostavljena delovanju tujih obveščevalnih služb, gospodarskemu vohunstvu in korupciji,
- določanje delovnih mest in delavcev, ki so pooblaščen, da se smejo poslovno dogovarjati s tujci,
- sodelovanje pri spreminjanju in dopolnjevanju pravilnika o varovanju poslovne tajnosti in nadziranje njegovega izvajanja,
- obravnavanje večjih primerov odtujevanja družbene lastnine in goljufij.

Odbor za splošne zadeve in informiranje ter družbeno samozaščito skrbi, da se v program izobraževanja vključijo tudi izobraževanje in osveščanje delavcev v kulturi družbene samozaščite. S tega področja delovanja mora odbor o svojem delu vsaj enkrat na leto poročati delavskemu svetu Železarn.

Komisije za SLO in družbeno samozaščito TOZD in delovnih skupnosti imajo podobne naloge s področja družbene samozaščite, ki so točno opredeljene vendarle največ v okviru TOZD in delovnih skupnosti s tem, da še posebej obravnavajo nepredvidene zastoje in materialno škodo, ki je povzročena iz malomarnosti ali namenoma ter pojave, ki so naperjeni proti bratstvu in enotnosti naših narodov in narodnosti, varnosti države in posameznikov ter samoupravljanju.

V naslednji številki Železarn bomo nadaljevali in opisali, kakšne naloge imajo v družbeni samozaščiti specializirane službe in kakšne odgovornosti določa poslovodnim organom.

Milan Polak

JOŽE ULČAR-MIRO SPOMINI IZ NOB, KI NE ZBLEDIJO

LEGENDA

Bog je bil tisti dan dobre volje. S polnim prigriscem je razsiral lepoto, ko je ustvarjal svet pod Triglavom. Le-ta se je ujela med hribe in doline in okamenela obstala na tem čudovitem koščku naše domovine. Bog se je gotovo zmotil! Ustvaril je neminljivo podoba raja, ki ji ni enake. Vse je tako neizmerno in mogočno, veličastno in pretkano z lepoto, da človeški duh tega nikoli ne bo mogel do kraja dojeti.

Ko ob svitanju prvi sončni žarki nežno in previdno pobožajo sivega očaka, se začne pod njim prebujati življenje. Mogočni poključki gozdovi zašumijo himno novemu jutru, novemu življenju. Triglav pa kot bi se sramoval spričo tolikega slavia, začari v rožnati barvi kot zardevajo dekleta ob srečanju s svojimi dragimi. Pod njim se prebude tisočera življenja; vse od mogočnih orlov, ponosnih gamsov pa do plašne srnjadi. Ptice v zborih pozdravljajo mlado jutro.

Sončni žarki pa tipljejo vse niže in niže in se igrivo sprepletavajo po jasnih, planinah in rovtih. In kot iz tisočih kadilnic se dvigajo nežne meglice in začare milijoni rosnih kapljic kot najlepši diamanti. Narava kakor da se odeva s čudežno vezeno kot s prazničnim ornatom in dopolnjuje mogočen obred in tako vsa praznična pozdravlja novo jutro.

Metulji, čmrlji in druge žuželke se kot pijani opotečejo iz svojih skrajnih in prešerno sedajo na cvetove, da bi se napili opojnega medu.

In tako je pod Triglavom vsak dan skozi desetletja, stoletja, tisočletja...

Le če prihrume viharji in iz težkih oblakov sikajo strele, je kot bi se odprl pekel. Zemlja vsa prestrašena drhti, skale bobne in mogočne smreke ječe v svoji nemoči. Živali se plašno stiskajo v svojih skrivališčih. Mogočni oči Triglav pa obdan s strelami in bliski, ki jih spremljata grom in lomeče bobnenje, silen in nedosegljiv ostaja v svojih višavah.

Kdo bi vedel, kdaj so prvi rodovi naših prednikov prodrli v te kraje? Nekaj pa lahko z gotovostjo trdimo! Prevzeti nad lepoto krajine so darovali obilne darove Svetovitu, Dažbogu, Perunu v zahvalo, da so jih srečno pripeljali v novo domovino. Opajala jih je čudovita lepota teh krajev in ostali so tu. S trdim delom so si služili svoj kruh in s krujo ter znojem oplajali zemljo. Některokrat je tuje z vseh vetrov zamamila lepota te dežele, hoteli so jo zase. Toda slovenski rodovi so skozi stoletja v neprestanih bojih ohranjali to deželo sebi in nam. Trpeli so z njo, se borili z njo in jo plemenitili s krujo svojih najboljših sinov. Iz stoletja v stoletje, iz roda v rod. Njih korenine so pognale globoko, se prepletle s skalovjem in postali so neolčljivi del te zemlje.

Rodovi so umirali in se rojevali novi v nespremenljivi zakonitosti življenja. Menjavala se je gosposka, vera. Nekaj pa je skozi stoletja vse do danes ostalo nespremenjeno: silna in mogočna ljubezen do rodne zemlje in svojega rodu.

V Zgornjih Gorjah stoji blizu farne cerkve Sv. Jurija Zrnovecva kmetija. Zadnji gospodar pred vojno je bil Černe Alojz-Zrnovec. Kmetija je prej majhna kot velika in treba se je bilo pošteno potruditi, da se je iz nje iztisnilo dovolj kruha za normalno življenje. Zrnovec Lojz je kot vsi drugi kmetje v Gorjah oral, sejal, žet, kosil in vozil les s Pokljuke. Kdo ve kolikokrat je napojil svoje njive z znojem in kdo ve koliko žuljev se mu je predrl pri težkem dnevnem delu v petdesetih letih življenja. On pa je skoraj pobožno obdeloval svoje njive in se ob nedeljah zavzeto zahvaljeval bogu v bližnji farni cerkvi.

Potem so prišli Nemci. Slovenska beseda je zamrla in celo prepovedano jo je bilo govoriti. Nemci so odgnali gospoda in učitelja. Od tedaj tudi bog ni več razumel slovensko. Lojz ni več hodil k maši, nemški bog ni bil njegov bog. Svojega slovenskega pa je imel doma v hiši. Nanj se je obračal v teh najtežjih preizkušnjah. Vendar je v njem zaplala uporniška kri davnih dedov, korenine rodu so se zganile. Lojz ni več upošteval, zapovedi: »Daj bogu, kar je božjega in cesarju, kar je cesarjevega«. Tega cesarja, ki je teptal slovensko besedo, skrunil njegov narod, Lojz ni in ni mogel priznati. In ga ni!

Decembra leta 1941 je odšel Zrnovec med upornike – partizane.

Dobro poldrugo leto je minilo od tistih decembrskih dni leta 1941 in

Zrnovec – partizana Edvarda najdemo kot kuharja bohinjske čete pod Lipanco. V vsem tem času je Edvard poslušno in zavzeto sodeloval pri raznih akcijah in prebil dve hudi, težki zimi.

Težko je opisovati partizana Edvarda in mnogi so to že poskušali. Mislim pa, da je bilo zanj značilno to, da se je v njem prepletala silna nacionalna zavest, pogojena z veliko ljubeznijo do rodne zemlje in svojega rodu ter prava verska gorečnost in veliko zaupanje v boga, h kateremu se je vsak dan obračal. Rožni venec in molitvenik sta bila vedno del njegove opreme. Obojega ni nikoli skrival. Čez vse pa smo vsi cenili pri njem njegovo pravičnost, poštenost in tovarštvo. Poleg tega pa je tlel v njem velik plamen junaštva, ki se je razplamtel v zadnjih dneh njegovega življenja.

Partizanu Edvardu se je izteklo življenje v juliju leta 1943. V začetku julija so ga v bitki pod Lipanco Nemci ujeli in odpeljali v Begunje. Edvard je na zaslišanjih molčal. Molčal tudi takrat, ko so ga do nezvesti pretepli. Ne samo to, da ni povedal ničesar o svojih tovariših; Edvard ni povedal niti tega, kako se piše. Molčal je in sovražil. Ubili so ga nekje jutro blizu Begunj. Kmet Zrnovec iz Gorij, odnosno partizana Edvarda.

Kaj naj še dodamo k temu? Morda samo to, kakšno silno moč je moral imeti Edvard v zadnjih dneh svojega življenja in kako brezmejnja je bila njegova ljubezen do svojega naroda. Zato mislim, da je Edvard eden svetlejših kamenčkov v mozaiku našega upora.

Nekateri pravijo, da je merilo za srečo bolečina. Če je temu tako, moramo biti še dolgo neizmerno srečni in ponosni. Zakaj brezmejnja je naša bolečina za Edvardom in tisočim njegovim tovarišem, ki so dali svoja življenja zato, da mi živimo.

TOMAŽ ISKRA

12

KROKODILOV PA NI VEČ

Najbrž so tako mislili tudi roparji in prenekaterikrat plačali pohlep s svojo glavo. Končno smo se priplazili v dvorano s površino okrog 30 kvadratnih metrov, višina stropa je morala biti okrog štiri metre. S seboj nisem imel metra, da bi pa s komolci šaril po kamnitem zidu, se mi je zdelo staromodno. Pa tudi s čevlji nisem hotel premeriti sobane, kajti Herodot prav gotovo ni imel takšne, kot jih imam jaz.

V glavnem piramida še stoji in v njej je sobana, v sobani pa ničesar. Vse so izropali, tisto pa potem zapili ali zajedli, kdo ve.

O sarkofagu ne duha, ne sluha, o mumiji še manj, najmanj pa o trezorju, ki je bil baje skrit nekje v steni. Ampak zato so bile nad nami velike kamnite preklade, vsaka je tehtala devet ton, so vedeli povedati vodiči.

Kako so jih spravili tja gor, mi tudi ni bilo jasno? Sploh ne vem, kaj bi počel, če bi mi kamniti blok težak devet ton, padel na prste. Najbrž bi se zatulili pozabil. Ampak zatulil sem, ko sem prišel iz piramide. Zatulil soncu in svežemu zraku na čast. Pri vsem tem se mi je od vseh tistih piramid zdel najbolj veličasten kip Sfinge. Še bolj veličasten bi bil, če bi imel še nos cel. Ne vem koliko to drži, toda nekateri pravijo, da se je tod potikal Napoleon s

svojimi topovi in se vadil v streljanju. Sfingin nos mu je tako služil za dobro tarčo. Je pa res moral biti izvrsten strellec, da tega nosu več ne moremo videti.

V Herodotovem času je bila Sfinga zakopana, zato je v svojih knjigah ne opisuje, pač pa opisuje kaj sta počela Keopsova brata: »Ta Keops je vladal petdeset let, kakor so mi pravili Egipčani, po njegovi smrti pa je zasedel njegov brat Kefren prestol. Bil je prav tak despotični tiran, kakor umrl. Tudi on si je postavil piramido, vendar ta po velikosti ne doseže bratove: zakaj njo sem tudi sam meril (in se prepričal, da njene mere močno zaostajajo za Keopsovo). V njej namreč ni podzemeljskih grobnic in tudi kanal iz Nila ni izpeljan vanjo kakor v prvo, kamor prihaja voda po zidanem rovu in teče okoli otoka, na katerem pravijo, da je pokopan Keops. Prečni del stavbe je zidan iz črno in rdeče pisanega eienita, vsa piramida pa je za štirideset čevljev nižja od velike. Piramidi stojita tik druga ob drugi, obe na istem, kakih sto čevljev visokem griču (čevlji 32,5 cm op. pis.). Kefren je vladal šestindeset let. Vsega računajo stošest let, v katerih so Egipčani trpeli pod valpoto bičem in se zaprta svetišča niso odprla. Egipčani mrzijo to dobo in ne govorijo radi o njej.

Pomočnik pa se je zarežal.

Ko je bil izpuhlen prvi noht je Aleš zarjovel. To pa policistov ni motilo. Ogledovala sta okrvavljeni prst in s pripravo že prišla drugaga. Werner ju je spet ustavil:

— Bo to zaleglo? Govori, podpiši in nehali bomo! Če ne, ti populimo vse!

Nekaj trenutkov je bilo vse tiho, le Alešovo sopenje je motilo grozeče čakanje. Tudi zastokal je, to je obersturmführerju vtilo nekaj upanja. Morda bo dosegel, kar je hotel. Kratki in tihi premor je pretrgalo zamolklo Alešovo zlogovanje:

— Nikoli, živine!

Werner je zaškripal z zobmi in mahnil z roko...

Najprej so mu populili vseh pet nohtov z desne noge. Vmes je Aleš tudi zatulil, potem pa si je grizel ustnice in mislil na tiste, ki so to že doživeli. Govoril pa ne bo, ker prav to hoče gestapovec, in čeprav je vedel, da bi to ta trenutek pomagalo. Če bi se spustil v kakšno pogajanje, bi morda za nekaj ur res odnehali. A kaj ko bi bilo potem še huje. Samo odločil bi trpljenje in konec. Zato si je dopovedoval:

Kar se ima zgoditi, naj se raje takoj!

In preden so mu oropali zadnji noht, je omedlel.

Zbudil se je ob pljusk vode, ki mu jo je nekdo vrgel v obraz, toda glave ni mogel vzdigniti. Tako je moral gledati v okrvavljene prste na nogah. Usta so postala neznansko suha, kaj bi dal, ko bi se mogel napiti hladne vode. Tedaj ga je Kurt zgrabil za lase, mu zavrnil glavo v višino, drugi pa se je s polno posodo vode približal njegovim ustom. Oba sta se pričakujoče režala in prvi je rekel:

— Začni že vendar! Vem, da je hudo žejen!

Werner, ki je stal malo stran, ni ugovarjal. Izkušeni zasliševalci so dobro vedeli, kdaj je žrtev najbolj jezna. Zato so taki kot Kurt in Willi tudi iz tega pripravljali zabavo. Suha Aleševa usta so komaj čakala, kdaj se bo posoda z vodo približala, da bo začel požirati. Nič pa za vodo ni prosil, kajti vedel je, da mu jo bodo ponudili. Doslej je že dvakrat slišal, da mora ostati živ. Posoda z vodo je počasi lezla proti njegovi glavi, čeravno ni bila tako polna, da bi bilo to potrebno. Policistov obraz je bil od opazovanja in pričakovanja ves napet. Še nekaj centimetrov...

V trenutku, ko je Aleš odprl usta in suho požrl z občutkom, da bo hladilna tekočina zdaj stekla po grlu, in bi policist Willi moral posodo pritisniti k Aleševim razbitim ustnicam, se je zgodilo nekaj drugega! Zlobno se je spalil in tik ob Aleševih ustnicah začel vodo v tankem curku zlivati na tla. Aleš je nekaj časa prepadeno sledil vodnemu curku, potem pa je zamižal in spet uprl pogled na tla. Zdaj je bil še bolj žejen, kajti njegovo grlo, njegovo telo je bilo pripravljeno na osvežitev.

Na podu, tik ob njegovih ranjenih nogah, se je medtem razširila svetla luža. In zdelo se mu je, da je v njej zagledal več obrazov. V tem hipu je imel še toliko moči, da je mislil na mamo in Martino. Kje sta zdaj? Se z njima tudi godi kaj podobnega? In nanju je mislil

IVAN JAN

39

MRTVI NE LAŽEJO

tako močno, da je v vodi ob nogah, ki se je zdaj rdečila od njegove krvi, zagledal njuna resna obraza.

Obersturmführer se je spet ustopil predenj in odrezal:

— Zdaj boš menda govoril?

— Nikoli! Zastonj vse tole!

Gestapovec se je spet spozabil in udaril še enkrat Aleša v obraz. Policistoma pa je zapovedal, naj ga peljeta hladit, in odvihral iz sobe.

Zdaj, ko je bil ves majav, mu je po glavi šumelo od vsega hudega. Aleš ni mogel hoditi tako, kakor sta zahtevala policista. Odvezala sta ga, mu noge ovila s cunjami, in ga potem bolj vlekle kakor podpirala ter ga pahnila v temen prostor.

Tam je obležal. Tudi videl ni nič in si tudi ni prizadeval za to. Eden izmed mučiteljev je za njim grobo revsnil:

— Na, partizanski heroj! Zdaj boš lahko razmišljal o novem odlikovanju! Pri tem se je prijel za vrat, pokazal jezik in se zraven spakljivo zasmejal. Takoj nato so se debela vrata zaprla in v njih je zaškrtal ključ.

Potem je bilo dolgo vse tiho. Tihoto je sem in tja motilo le rahlo stokanje.

VII

Polagoma se je Aleš začel prebujati. Oživele so ga kljuvajoče bolečine in hladna celica. In tudi žeja. Usta so bila suha, da je komaj požiral. Še vedno ga niso zdelali tako, da bi zaspal za vselej. Vedno bolj je spoznaval, kako spretni so bili mučitelji. Glavnih organov se niso dotikali, lotevali pa so se drugih. Tako so bile bolečine hude, vendar ne smrtno. Premaknil se je. Hotel je preizkusiti koliko moči je še v njem. Zato se je skušal postaviti na noge, kamor so mu na cunje nataknil stare, napol raztrgane in zdaj tudi že okrvavljene copate. Če bi se mu morda le ponudila kaka priložnost za beg, tak ne bi mogel priti daleč.

Mislil je, da je zdaj v celici sam. Zakaj bi ga sicer zaklenil sem noter. Potem pa je ob pramenu svetlobe, ki je silila skozi rešetke, vzdane v meter debel zid, opazil še neko, napol slonečo, napol ležečo postavbo.

SIMON REŠEK

NI VAŽNO KAJ ČLOVEK IZGUBI, VAŽNO JE TO KAR MU OSTANE...

22

Treba se je bilo počasi in postopoma navajati na hrano, tudi za ceno vidnega in hitrega hujšanja, čeprav to hujšanje pogosto ni ustrezalo upadanju telesnih moči in delovnemu učinku.

Res je bilo nenavadno, kako smo interniranci, ki smo tehtali 40 kg in manj, sploh hodili in celo težko in trdo delali. Težko je razložiti, kako smo ob tej kalorično revni hrani mogli prenašati dachaško neugodno podnebje.

Najhuje je bilo za invalide, ki so dobivali najslabšo hrano. Pisal sem že, da je bilo taborišče Dachau premišljeno zgrajeno v najbolj nezdramem področju. Čez Alpe ni mogel noben toplejši zračni tok, megljeno vreme je prevladovalo več mesecev skupaj, tudi pozimi. Sončno je bilo samo v februarju in marcu ter v jeseni. Jeseni smo se veselili že vnaprej. Tedaj je bilo toplo vsaj čez opoldan, od večera do poznega popoldneva pa smo zmrzovali tudi v jeseni.

Tamkajšnji vremenski pogoji so bili skrajno neugodni za tuberkulozne bolnike. V taborišču je bilo precej tuberkuloznih

bonikov – internirancev. Izjemno težavno je bilo za internirance – a teh je bilo na desettisoče – ki o snegu in mrazu niso imeli niti pojma. To so bili Španci, južni Italijani in Grki. Neprimerno lažje so prenašali zimske pogoje interniranci iz ostalih predelov Evrope. Sicer je res, da smo sestradani, v vlažni zimi in v strašnem mrazu pretrpeli hude muke. Spominjam se kako so nas pozimi gonili iz ležišč in kako smo morali vsak dan od četrte do šeste ure zjutraj ob mrazu minus 36 stopinj in več, stati pred bloki in čakati na apel (zbior). Opoldan smo se vračali z dela premočeni in v dobesedno zmrznjeni obleki, ki se do jutra ni posušila. Naslednje jutro pa smo si jo morali na pol mokro zopet obleči.

SEJEM SUŽNJEV

Tisoči in tisoči internirancev nas je stalo cele ure na mrzlem dežju, vetru in mrazu, dokler nista prišla glavni zdravnik in SS arbeitsfirer ter določila internirance na delo. V resnici je bilo vse to bolj podobno razkazovanju konj kot resničnemu naboru. Naglasi so nas mimo komisije. Bila je samo ena možnost – lahko si bil dodeljen na delo ali v invalidski transport. Včasih smo bili prepričani, da bo le redko kateri to vzdržal, vendar nas je precej internirancev vzdržalo in dokazalo, kaj vse prenese človeški organizem.

TUBERKULOZNA OBOLENJA NAJBOLJ POGOSTNA V TABORIŠČIH

Tuberkuloza je bila vseh koncentracijskih taboriščih, tako v Dachau kot drugod najbolj razširjena bolezen. Razmere za širjenje tuberkuloze so bile nad vse ugodne. Težko, izčrpavajoče delo v nečloveških razmerah, nezadostna prehrana ter pomanjkanje mineralnih snovi in vitaminov – vse to je vplivalo na širjenje tovrstnih obolenj. V sobi izmere 10 krat 8 metrov, določeni prvotno za sto internirancev, je pozneje živelo petsto internirancev. Spočetka sta spala na eni slamnjači dva, pozneje se je drenjalo na dveh slamnjačah po šest in več internirancev. Tuberkulozni bolniki so se prosto gibali po taborišču in skupaj z ostalimi interniranci delali tako dolgo, dokler so mogli. Bolniki največkrat sploh niso vedeli, da so prizadeti. Pokašljevali so, izkašljevali in včasih čutili bolečine v prsih in hrbtu. Trdo taboriščno življenje je vsakogar dobro poučilo, naj se ne meni za take »malenkosti«. Ugotovitev aktivne tuberkuloze je pomenila smrt v krematoriju. V skoraj vseh taboriščih so tuberkulozni bolniki ležali brez sleherne zdravstvene pomoči.

S tem v zvezi je bilo najbolj razvpito taborišče Bergen-Belsen. Tu so dobivali TBC-bolniki manjše obroke hrane, da o zdravljenju ne zgrebam besedi. Enostavno ga ni bilo.

V taboriščih Dachau, Buchenwald in Oranienburg so tuberkulozo zdravili le na poskusnih postajah za TBC. V Dachau so imeli na poskusni postaji za TBC celo aparat za pnevmotoraks. V taborišču Netzweiler, so si interniranci sami pomagali. Sestavili so si sami aparat za pnevmotoraks iz starih kozarcev in gumi cevi.

Klinični potek tuberkuloze se je ogledal v burnih bolezenskih znamenjih. To je bruhanje krvi in visoka temperatura. Kajti le ta dva zgoraj omenjena pogoja sta omogočila prizadetim, da so prešli skozi gostoto »Artzmeldung« (javljanje na bolniško!).

Če je bolnik – interniranelec zamazal odejo, mu je prisodil »Pfleger« (strežnik) v revirski ambulanti do pet dni popolnega posta, povrhu pa ni dobil tudi nobene tekočine, da bi si ugasil žejo. Zdravljenje drisk, ki so bile pri črevesnih komplikacijah pogostne, je obstajalo v odtegotovanju hrane in tekočin, tako so bolniki umirali dobesedno izsušeni. Tudi pretepanje bolnikov – internirancev ni bilo nobena izjema.

AKTUALNOSTI Z JESENIŠKE OBČINE

ZAČETNI NAČRT HOTELSKO CONE V MARTULJKU

Že pred leti je bil izdelan začetni načrt za hotelsko cono v Martuljku. Ta načrt je upošteval, da bo izhod iz cestnega predora pod Karavankami v neposredni bližini hotelskega kompleksa. V zadnjem času pa je postalo znano, da bo predor med Hrušico in Mojstrano. Zato je potrebno izdelati začetni načrt dopolniti. Pri TOZD VIATOR Jesenice, ki je bila naročnik začetnega načrta, s tem že računajo. Nedvomno je Martuljek s svojimi razgledi in lepoto s premaknitvijo predora proti vzhodu, mnogo pridobil in bo zaradi tega v dopolnjenem začetnem načrtu laže zasnovati izgradnjo hotelskega kompleksa, ki ne bo moten s prometnimi in tranzitnimi gosti.

Pri Viatorju računajo, da bodo v hotelskem kompleksu Martuljka zgradili hotel visoke kategorije in preuredili sedanji hotel ŠPIK tako, da bo imel namesto sedanje D vsaj C kategorijo.

Smučišča in žičnice na Kurjem vrhu, ki naj bi v perspektivi povezovali Martuljek s Kranjsko goro, niso in tudi ne bodo sestavni del hotelskega kompleksa, pač pa računajo s tem, da bodo popestrila ponudbo v gostiščih Martuljka.

Ker v kraju ni dovolj delavcev za gostinske dejavnosti, računajo pri Viatorju tudi s tem, da bodo zgradili v bodočnosti do 50 stanovanj. Da pa se stanovanjska cona ne bi mešala s hotelsko, bo potrebno tudi na področju Martuljka zagotoviti prostor za gradnjo stanovanj. Zlasti slednje je pomembno v času, ko poteka javna razprava o petletnem razvojnem načrtu jeseniške občine.

F.

GOSPODARSKA GIBANJA V LETU 1976

Okvirni gospodarskih gibanj v letošnjem letu, kakor jih predvideva osnutek družbenega načrta gospodarskega razvoja občine Jesenice, so dokaj spodbudni in jih ne bo prav lahko dosegati. Bruto dohodek naj bi se letos povečal za 11 odstotkov, lani se je pa povečal za šest odstotkov. Produktivnost dela naj bi porasla za štiri odstotke, kar predstavlja zelo zahtevno obveznost vseh proizvodnih organizacij združenega dela. Izvoz blaga naj bi se povečal za sedem odstotkov, uvoz pa naj bi se zmanjšal za štiri odstotke. Tudi teh dveh nalog ne bo lahko uresničiti.

Investicije v osnovna sredstva naj bi se povečale za 15 odstotkov, sredstva življenjskega standarda občanov in delavcev pa za štiri odstotke. Od tega naj bi se sredstva družbenega standarda povečala za šest odstotkov, sredstva za osebni standard pa za 3,7 odstotka. Tudi realni življenjski standard naj bi porasel za odstotek, medtem, ko je bil lani enak predlanskemu.

F.

POSJILA ZA NAKUP STANOVANJ

Samoupravna stanovanjska skupnost občine Jesenice razpisuje tudi letos posojila za nakup stanovanj ali za dograditev individualnih stanovanjskih hiš. Posojila lahko najamejo tiste delovne organizacije ali posamezniki, ki bodo gradili ali kupili lastniške ali najemne stanovanj v okviru usmerjene stanovanjske gradnje ali tisti, ki grade lastne stanovanjske hiše. Razpisna vrednost posojil je 13 milijonov dinarjev, vendar je 85 odstotkov te vsote ali 11.050.000 dinarjev namenjenih organizacijam združenega dela ter drugim organizacijam in skupnostim, ki združujejo sredstva pri Ljubljanski banki, enoti Jesenice, 15 odstotkov zneska pa je namenjenega individualnim graditeljem. Skupni znesek kredita individualnim graditeljem znaša milijon 950 dinarjev, kar bi drugače povedano pomenilo, da bi devetnajst graditeljev lahko dobilo po 10 starih milijonov ali 39 graditeljev po pet starih milijonov dinarjev kredita za nakup ali gradnjo stanovanj.

Posojila lahko najamejo tiste organizacije združenega dela, ki združujejo sredstva pri jeseniški enoti Ljubljanske banke po določenih samoupravnega sporazuma ter po določenih občinskih odloka ali pa delavci, ki združujejo sredstva pod istimi pogoji.

Zasebni prosilci, ki želijo dobiti kredit za zgraditev zasebne stanovanjske hiše, morajo imeti hišo že dograjeno do tretje gradbene faze. Dograditi jo morajo v 24 mesecih od dneva pridobitve kredita in do tega časa izprazniti družbeno stanovanje, ki ga zasedajo.

F.

RAZPRAVA O KANDIDATIH

Koordinacijski odbor za kadrovska vprašanja pri občinski konferenci Socialistične zveze delovnega ljudstva Jesenice je dal v javno razpravo kandidata za mesto predsednika občinskega sveta Zveze sindikatov Jesenice in podpredsednika zbora krajevnih skupnosti občinske skupščine Jesenice. Pri obeh organih je potrebna kadrovska sprememba in sicer zato, ker se bo Tone Grošelj, dosedanjí predsednik občinskega sveta Zveze sindikatov starostno upokojil, Rudi Štefan, dosedanjí podpredsednik zbora krajev. skupnosti občinske skupščine pa je bil izvoljen za člana izvršnega sveta občinske skupščine in zategadelj v skladu s statutom ne more biti več delegat, oziroma kot delegat podpredsednik zbora.

Koordinacijski odbor za kadrovska vprašanja je dal v razpravo kot možna kandidata: Franca Kobentarja za predsednika občinskega sveta Zveze sindikatov Jesenice in Olgo Grm za podpredsednico zbora krajevnih skupnosti občinske skupščine.

Franco Kobentar je sedaj zaposlen pri konferenci osnovne organizacije sindikata železarne Jesenice, Olga Grm pa na Komunalnem zavodu za socialno zavarovanje Kranj - podružnica Jesenice.

F.

Ker se določa višina štipendij po točkovnem sistemu, govori poseben sklep samoupravnega sporazuma o tem, da bo znašala letos vrednost točke 1.56 dinarja. Najnižja kadrovska štipendija pa ne sme biti nižja kot 550 dinarjev za učenca in 700 dinarjev za študenta. Ker veljajo določila samoupravnega sporazuma tudi za učence in študente v jeseniški in radovljiški občini, se bodo torej tudi njim povečale štipendije skladno z določili o valorizaciji.

F.

75. SEJA IZVRŠNEGA SVETA

V torek, 17. februarja je bila 75. seja izvršnega sveta občinske skupščine Jesenice. Ko so razpravljali o nadaljnjem financiranju triglavskih žičnic, so člani izvršnega sveta menili, da je iz občinskega proračuna nemogoče zagotoviti sredstva za financiranje in bo zato potrebno poskusi druge viře financiranja.

Ko so govorili o družbenem dogovoru o regionalnem planiranju, so poudarili, da je gorenjska regija enoten gospodarski in urbanističen prostor in ga je tako potrebno tudi obravnavati. Razpravljali so tudi o predlogu interne organizacije izvršnega sveta, kjer so opredeljene konkretne zadolžitve posameznih članov izvršnega sveta na področju družbenih dejavnosti in v okviru izvršnega sveta.

R.

LETOŠNJE PRAZNOVANJE DNEVA ŽENA

V sredo, 18. februarja je bil sešatek predsednikov krajevnih konferenc SZDL jeseniške občine in predsednikov krajevnih skupnosti. Na sestanku so razpravljali o pripravah na referendum o samoprispevku, ki bo v jeseniški občini, 29. februarja ter o praznovanju 8. marca, dneva žena. Govorili pa so tudi o samoupravnem sporazumu o financiranju krajevnih skupnosti. Novost v financiranju krajevnih skupnosti je, da so sredstva za osnovno dejavnost večja za 139 odstotkov v primerjavi s preteklim letom.

Ko so razpravljali o letošnjem praznovanju 8. marca so poudarili, da bo letošnje praznovanje bolj v duhu stabilizacije in naj organizacije združenega dela namesto obdaritev pospešujejo konkretno reševanje vseh tistih vprašanj, ki najbolj zadevajo zaposleno žensko. V jeseniški občini že drugo leto zbirajo sredstva za nakup rentgenskega aparata za zgodnje odkrivanje raka, zato je svet za spremljanje družbeno-ekonomskega položaja žensk pri OK SZDL Jesenice priporočil, da naj bodo praznovanja skromna, vendar slovesna, sredstva namenjena za to pa naj nakažejo v sklad za nakup rentgenskega aparata.

R.

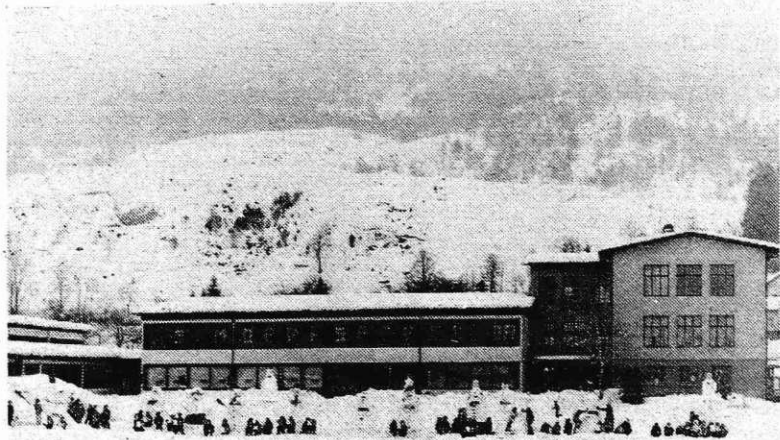
OD KATERIH DOHODKOV NE BOMO PLAČEVALI OZIROMA KDO BO OPROŠČEN SAMOPRISPEVKA

Zaradi nejasnosti in številnih vprašanj v zvezi s plačevanjem samoprispevka, za katerega se bomo odločali v nedeljo, 29. februarja, dajemo naslednje pojasnilo.

V skladu s 6. členom odloka o razpisu referendumov za uvedbo samoprispevka za delno financiranje izgradnje šolskega centra Plavž Jesenice, prispevek ne bo uveden že po zakonu od: socialnih podpor, invalidnine, pokojnine z varstvenim dodatkom, otroškega dodatka, štipendije učencev in študentov ter od nagrad, ki jih prejemaajo učenci v gospodarstvu.

Poleg teh pa bodo po odloku prispevka oproščeni še: delovni ljudje in občani, ki imajo čiste osebne dohodke iz kakršnihkoli virov izpod 70 odstotkov cenzusa - najnižjega zneska na družinskega člana, ki se uporablja pri uveljavljanju otroškega dodatka ter kmetijski proizvajalci, ki so kmetijsko zdravstveno zavarovani katerih katasterski dohodek od obdelovalnih površin ne presega 400 din s tem, da bo način uveljavljanja te oprostitve iz odloka o razpisu referendumov posebej določen.

Iz skupščine občine Jesenice

Učenci osnovne šole v Zirovnici iskreno želijo, da bi nedeljski referendum uspel, da bi tudi sošolci z jeseniškega območja imeli boljše pogoje šolanja

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

Delegati vseh treh zborov občinske skupščine so na 17. seji, 25. 2. najprej potrdili statuta regionalne in občinske zdravstvene skupnosti nato pa obravnavali poročilo sveta za LO o obrambnih pripravah za 1975. leto, predlog o spremembi in dopolnitvi odloka o davkih občanov, potrdili družbeno dogovor o splošni porabi in o razporejanju dohodka v občini za 1975. leto, proračun občine za 1976. leto, spremembo družbenega dogovora o upravljanju in gospodarjenju s sredstvi za kreditiranje gradnje stanovanj, spremembo odloka o poslovnem času trgovskih, gostinskih lokalov in obrtnih delavnic, sklep o pooblastilu komisije za volitve in imenovanja ter kadrovske zadeve za konkretno določanje OD in drugih osebnih prejemkov delegatom, voljenim in imenovanim funkcionarjem SO, spremembo odloka o sestavi, nalogah in načinu dela komisij in drugih teles OS, in odloka o sestavi razpisne komisije za imenovanje individualnih poslovnih organov. Opravili so tudi več imenovanj.

Po družbenem dogovoru o razporejanju dohodka v 1976. letu bodo zaposleni občani radovljiške občine v 1976. letu prispevali za skupno porabo v občini 259.886.000 din, kar je za 14,7 % več kot lani. Samo za občinske SIS bodo letos namenili 54.000.000 din ali 16,6 % več kot lani. Največji porasti stopnje prispevkov gredo na račun pokojninsko invalidskega zavarovanja (18 %).

Predlog družbenega dogovora o splošni in skupni porabi in o razporejanju dohodka v 1976. letu je na 7. seji obravnavalo predsedstvo OK SZDL v ponedeljek, 23. 2. in sklenilo, da se organizirajo javne razprave v vseh TOZD in OZD ter KS v začetku marca. Razen tega bo tekla razprava tudi o predlogu proračuna občine, ki bo znašal 18.654.670 din ali 23 % več kot 1975. leta.

Seje skupščin SIS na katerih potrjujejo družbeni dogovor o skupni porabi in predloge programov ter finančne načrte za 1976. leto so se začele 23. 2., ko je zasedala skupščina zdravstvene skupnosti na Bledu, v četrtek 26. 2. bodo seje skupnosti za izobraževanje, za kulturo, telesno kulturo in raziskovanje, v petek 27. 2. pa še skupnosti za otroško varstvo in socialno skrbstvo.

Samoupravna enota za gospodarjenje s stanovanjskim skladom v družbeni lastni je na 5. seji 24. 2. obravnavala zaključni račun samoupravne enote v 1975. letu in potrdila finančni načrt za 1976. leto. Sprejet je tudi plan investicijskega vzdrževanja stanovanjskih hiš, za katerega je bilo predlagano potrebnih 3.476.360 din, potrjenih pa le 1.110.000 din.

V četrtek, 26. 2., bo ob 16. uri v domu upokojencev v Radovljici seja občinskega odbora ZZZ NOV. Na dnevnem redu je ocena dela organizacije ZZZ NOV in njenih organov v 1975. letu in potrditev programa za naslednje obdobje. Obravnavali bodo tudi politična izhodišča SZDL o urejanju odnosov med samoupravno družbo in cerkvijo ter nekatera aktualna vprašanja.

Aktiv komunistov kulturnih delavcev pri OK ZK je na 3. seji 24. 2. ocenil uresničevanje sklepov 18. seje CK ZKS glede idejnopolitične usmeritve kulture v občini. Beseda je tekla tudi o programu kulture skupnosti s posebnim poudarkom na prioriteten naloge v množični in amaterski kulturni dejavnosti ter na uveljavljanju samoupravnih in delegatskih odnosov v kulturnih institucijah v občini.

Koordinacijski odbor za urejanje odnosov z zamejskimi Slovenci, zdomci in drugimi jugoslovanskimi narodi pri OK SZDL je na seji 25. 2. pregledal programe vseh treh komisij, določil nosilce nalog in akcij v 1976. letu ter imenoval odbor za pripravo sprejema vlaka Bratstvo in enotnost, s katerim bo pripotovalo v radovljiško občino več gostov iz prijateljske občine Brus.

Na 3. seji krajevnih konferenc SZDL Bohinjska Bela 20. 2. so se delegati dogovorili, da bodo podprli sklep sveta KS za razpis referendumov o samoprispevku za asfaltiranje 2500 m krajevnih cest. Na seji so pregledali lanskega letnega dejavnost KK SZDL in potrdili program za 1976. leto.

Delegati vseh treh zborov občinske skupščine so na 16. seji odložili potrditev odloka o novem obdavčenju lastnikov turističnih sob do novih predlogov turističnih organizacij. Soglasno pa so sprejeli sklep o novi stopnji obdavčitve lastnikov vikend hiš, ki znaša namesto dosedanje 0,30 % - 1,20 %.

Kulturna akcija za delovne kolektive v radovljiški občini je po oceni komisije za kulturo pri občinskem svetu zveze sindikatov lani zelo dobro uspešna. 46 prireditelj si je ogledalo 16.940 obiskovalcev ali 368 na eno predstavo. 1974. leta so zabeležili 10.614 obiskovalcev ali 331 na predstavo.

V okviru programa vojaško strokovnega usposabljanja in družbene vzgoje rezervnih starešin je oddelek za ljudsko obrambo OS pripravil predavanje in razpravo o rezultatih stabilizacijskih ukrepov v občini. V ponedeljek, 23. 2. je bilo predavanje v Radovljici, v torek, 24. 2., na Bledu, v sredo, 25. 2., pa v Boh. Bistrici. Za zamudnike bodo predavanje ponovili v ponedeljek, 1. 3., v radovljiški kinodvorani ob 17. uri.

Iz območja KS Bohinjska Bistrica je na začasnem delu v tujini 25 delavcev, razen tega pa je na tujem tudi 20 družin.

Na občnem zboru gasilskega društva Radovljica 7. 2. so obravnavali in potrdili poročilo o delu v 1975., sprejeli nov statut društva in program dela za 1976. leto. Izvolili so nov upravni odbor. Za predsednika je bil ponovno izvoljen ing. Janez Reš, za poveljnika pa Štefan Dežman.

Osnovna organizacija ZSMS Lesce je v februarju organizirala kviz, na katerem so se mladi pomerili v znanju Prešernovih del. Pripravili so tudi Prešernovo proslavo, obiskali Vrbo in razpisali tekmovanje mladih likovnikov za najuspešnejši portret pesnika. V svojem klubu so imeli tudi predavanje in razpravo o položaju koroških Slovencev.

Izredno aktivni so zlasti mladi iz OO ZSMS Srednja Dobrava, ki jo vodi predsednik Ješe Marjan ob tesnem sodelovanju in pomoči sekretarke Marjetke Pogačnik in blagajničarke Zvonke Papler. V februarju so pripravili uspešno Prešernovo proslavo, predavanje o vlogi osnovne organizacije ZSMS v KS, razstavo na temo »Kaj delam v prostem času« ter potopisno predavanje.

Na občnem zboru OO sindikata trgovskega podjetja Murka Lesce so soglasno sklenili, da bodo namesto denarnih nagrad kot doslej, ob dnevu žena, vsem delavkam podali le šopek cvetja, razliko do 150 din na posameznico pa bodo prispevali za nakup aparata za zgodnje odkrivanje raka.

V tovarni Elan Begunje so zabeležili v 1975. letu 132 nesreč, od katerih jih je bilo v podjetju le 32, ostalih 100 pa doma, na poti, pri športu in v prometu. Zaradi teh nesreč je bilo izgubljenih lani 1772 delovnih dni, ali 16 dni na eno nesrečo.

V Verigi Lesce načrtujejo za 1976. leto, da bodo izdali 6 številčk svojega glasila Veriga, kolikor so jih izdali tudi lani, s povprečno naklado 1500 izvodov, razen tega pa bodo natisnili še 50 številčk internega glasila - Informator. Stroški bodo znašali okoli 168.736 din, kar je za 15 % več kot leto poprej.

Referendum, ki ga je razpisal svet KS Radovljica, se je v nedeljo 22. februarja udeležilo 3.333 upravičencev ali 86,58 %. Za samoprispevek, ki ga bodo v 4 letih zbirali za izgradnjo mrliških vežic, ureditev dohoda na pokopališčih in komunalna dela v vaseh Gorica, Nova vas in Vrbnje, je glasovalo 2258 ali 67,74 % volivcev, proti pa 1075 ali 32,26 %. Samoprispevek v višini 1 % od OD zaposlenih bodo začeli zbirati s 1. marcem 1976.

DELO IN PROBLEMI DRUŠTVA UPOKOJENCEV ŽIROVNICA

Potem ko je društvo upokojencev Žirovnica v maju lanskega leta dokončno prevzelo bivšo Osvaldovo domačijo, ali kasnejše gostišče Zelenica, se je pravo delo šele začelo. Vse leto so obnavljali, gradili, čistili, belili. S podporo Železarne, krajanov in ostalih delovnih kolektivov, predvsem pa z izdatno pomočjo republiškega odbora DU Slovenije, so naredili zelo veliko. Z delom nadaljujejo tudi v letošnjem letu.

Stavba je v glavnem nared, razen dvorane, kjer želijo še zamenjati že dotrajan pod in obložiti stene, vendar blagajna društva tega zaenkrat ne dopušča, še posebno, ker imajo v načrtu, da še pred sezono uredijo bališče. V nadstropju je opremljenih šest sob s 15 posteljami, sanitarije in tuš. Vse to je seveda novo. Glede sob obstaja težava le še v tem, da ima dve sobi zasedena stranka. V te sobe bi lahko postavili še šest postelj. Društvo se bo moralo prizadevati, da bodo tudi ti dve sobi čimprej usposobili za sprejem gostov oziroma upokojencev na letni oddih.

S 1. majem bo teh 15 postelj na voljo gostom — upokojencem iz vse republike če pa teh ne bo, bo društvo sprejemalo tudi druge goste. Oskrbi dan bo za upokojence 64 din, k čemur bo 23 din dodal republiški odbor v obliki regresa, vsakemu za deset dni. Neposredna naloga društva pa je, da prenovljena kuhinja začne obratovati, da bo nudilo prehrano gostom. To pa je precej kočljiva zadeva. Trenutno društvo vzdržuje gostišče zaprtega tipa, ali z drugo besedo, vstop imajo samo upokojenci. O izkušnjah in perspektivi je odbor že precej razpravljal. Krajevno skupnost sestavlja deset vasi, ki so precej raztegnjene in se mora računati na oddaljenost, pa še tu je v precejšnji meri prisoten kmečki način življenja. Po drugi strani pa tudi odbor meni, da je treba ljudi navajati na vse kaj drugega kot pa na pijačo. Po drugi strani pa enajst gostov, če bodo vse sobe zasedene, ne predstavlja osnove, ki zagotavlja rentabilnost. Lepa lokacija, možnost razširitve, potrebe kraja in upošte-

vanje tujega, kakor domačega turizma, so stvari, ki silijo odbor v rešitve, ki v sedanjem režimu niso možne. Prisotna pa je tudi bojazen, da bi se dom svojemu osnovnemu namenu preveč odtujil. Ob upoštevanju vsega tega, je odbor sklenil, da organizira gostišče odprtega tipa, čeprav se zaveda, da bo za realizacijo dosti težav.

Cisti najemniški odnos za društvo ni sprejemljiv, za drugo obliko pa takoj nastopijo resne težave s kadri. Ob zamišljeni organizaciji naj bi s pogodbenim odnosom z društvom dela prevzeli ljudje, ki bi se samoupravno organizirali, kar pa bo zahtevalo cel splet rešitev. Za društvo kakršno je, bodo to spet težave, vendar odbor računa, da jih bo s pomočjo, ki jim je obljubljena, lahko rešil.

Odbor meni, da bo takšna organizacija pospešila razvoj samega gostišča, seveda v tesnem sodelovanju z društvom, s tem pa bodo tudi kraju samemu na voljo ti prostori v družbene namene. Vse skupaj pa bo dalo več dela, več življenja, več prizadevanj, vsega kar pogojuje nek napredek. Z.

VZPON NA MAKALU PREK JUŽNE STENE

V petek, 13. februarja, je bilo v dvorani Delavskega doma na Jesenicah izredno zanimivo in poučno predavanje, ki ga je organiziral profesor Radko Hočevar. Dobro uro smo gledali originalne barvne diapozitive, ki jih je podrobno razlagal član VI. JAH O Stane Belak-Srauf.

Predavatelj je namreč prvi prišel na vrh Makaluja (8.471 m), dosegel pa je tudi svojevrsten rekord, da je na vrh prišel brez kisik bombe. Malo pred vrhom je namreč ugotovil, da je v bombi zmanjkalo kisika. Prvi trenutek, ko je zadihal redki zrak te višine, se mu je zdelo, da se bo onesvestil in omagal, zato je naredil, po njegovem, še zadnji posnetek. Toda močna volja in odpornost sta zmagali in prišel je na vrh.

Na posnetkih so zabeleženi vsi najvažnejši in najzanimivejši trenutki. Najprej pričakovanje alpinistov in težko ter rečno življenje tamkajšnjih domačinov — šerp, potem premagovanje naporov, ko so se vzpenjali, ponos in zmagovalstvo na vrhu gore in nazadnje še srečo, ko so prišli spet med prijatelje v baznem taborišču. Toda ne da se opisati vsega, kajti za to bi bila potrebna cela knjiga. Bilo pa je res enkratno doživetje, ko smo podrobno spoznali ta naporen vzpon in vse lepote tega gorstva na prečudovitih diapozitivih.

Na Jesenicah si želimo še več takih predavanj, ki so prav gotovo zelo priljubljena.

Klemen Čebulj
7. a osnovna šola
Tone Čufar

11. SEJA SVETA KS NA JAVORNIKU

V prejšnjem tednu je bila v prostorih delavskega doma Julke in Albina Pibernik 11. seja sveta krajevne skupnosti. Člani sveta so bili seznanjeni s pripravami za izvedbo referendumov. Informacijo je posredoval Stanko Podobnik, predsednik krajevne organizacije SZDL na Javorniku ter pohvalil prizadevnost učencev in učiteljev na osnovni šoli ter članov osnovne organizacije ZSMS. Krajevna organizacija SZDL in krajevna skupnost bosta informacijo o zadnjih pripravah na referendum posredovali tudi zboru občanov v tem tednu.

Svet krajevne skupnosti je razpravljal o programu komunalnih del občine Jesenice za leto 1976 in ga z nekaterimi manjšimi dopolnili tudi sprejel. Ob tem so usklajevali tudi program komunalnih del, ki ga je pripravila komisija za gospodarska in komunalna vprašanja pri svetu KS. Tudi omenjeni program bodo skupaj s proračunom občinske skupščine Jesenice za leto 1976 posredovali v javno razpravo na zboru občanov.

Na seji so analizirali odgovore občanov z Javorniškega rovtva, na vprašanja o njihovi pripravljenosti, da pomagajo pri nadaljnjem obnavljanju in preurejanju stavbe bivše osnovne šole v Javorniškem rovtu. Za podpisnika samoupravnega sporazuma o ustanovitvi SIS za PPT so imenovali predsednika sveta KS Zdravka Smoleja.

V torek, 9. marca bo konstituantna seja konference Zveze kulturno prosvetnih organizacij občine Jesenice, oblikovane po delegatskem sistemu. Poleg poročila o večletni dejavnosti devetnajstih društev in kulturnih skupin, ki so vključene v zvezo, bodo obravnavali tudi dveletno finančno poročilo in poročilo nadzornega odbora ter sprejemali nova pravila zveze. Iz obsežne in skrbno zbranega poročila povzemamo nekaj najpomembnejših ugotovitev.

V organizaciji zveze je bilo v letih 1974 in 1975 24 koncertov kvalitetnih poklicnih izvajalcev in trije nastopi občinskih zborov, nadalje osem dramskih prireditev amaterskih skupin občine, osem lutkovnih predstav in en nastop folklornega ansambla, skupaj 44 raznih prireditev. To je vsekakor poleg številnih sej in posvetov organov zveze ter povezovanja z drugimi kulturnimi dejavniki ter člani zveze obsežno in za zadovoljevanje kulturnih potreb pomembno delo.

Zveza združuje devetnajst kulturnih društev in skupin in sicer: DPD Svoboda: Tone Čufar Jesenice, Franc Mencinger Javornik-Koroška Bela, France Prešeren Žirovnica-Breznica, A. Krivec Hrušica, Slavko Črne Kranjska gora, KUD: Jaka Rabič Dovje-Mojstrana, Podkoren, Planina pod Golico, Obrtno kulturno društvo Jesenice, pihalni orkester Jeseniških železarjev, mladinski pevski zbor Blaž Arnič, pevski zbor Jesenice, pevski zbor Jeklar, pevski zbor DU Jesenice, pevski zbor DU Javornik-Koroška Bela, pevsko društvo Vintgar, filmska skupina Odeon, foto klub Andrej Prešeren in filatelistično društvo Jesenice. Navedena društva in skupine, ki po oceni združujejo čez 700 aktivnih članov, so imela v letu 1974 in 1975, 763 prireditev (341 in 411), kar kaže ponovno velik porast amaterske kulturne dejavnosti v občini. Po številu prireditev sta precej v ospredju DPD Svoboda Tone Čufar (164) in DPD Svoboda France Prešeren Žirovnica-Breznica (134), sledijo pa DPD F. Mencinger Javornik-Koroška Bela (95), pihalni orkester Jeseniških železarjev (79), DPD Svoboda Hrušica (56), mladinski pevski zbor Blaž Arnič (53) in drugi.

Po vrsti so daleč na prvem mestu koncerti vokalno instrumentalnih skupin — 142, na drugem mestu je organizacija proslav, komemoracij in podobno — 118, sledijo: dramske predstave — 107, različni klubski večeri in krožki 77, likovne razstave — 41, predavanja — 29, folklorni nastopi — 17 itd. Kar 122 krat so društva s svojimi skupinami sodelovala pri različnih prireditvah, ki so jih organizirali drugi, 35 krat so organizirala društva tuja gostovanja, da ne omenjamo tisoč in tisoč ur prostovoljno opravljenega in žrtvovanega dela pri pripravi in organizaciji prireditev in drugo.

Za področje kulture oziroma kulturnega snovanja mladih pri občinski konferenci ZSMS Jesenice lahko že kar uvodoma rečemo, da je ves čas odmaknjeno od težišča osnovnih akcij. Nerazumljivo je, da se lahko zanehamarja tako pomembno področje, ki je na vsakem koraku del nas, del našega vsakdana. Kultura je bila nepogrešljivi del naše slavne preteklosti, danes pa postaja »gonilno kolo« družbene moči delavskega razreda, vseh delovnih ljudi in občanov

v občini, ki je po obsegu pa tudi pomenu najmočnejša v občini, za svoje delo pa prejema približno petino sredstev namenjenih za kulturo v občini.

Priznati moramo, da vse našete kulturne prireditve ne dosegajo niti povprečne amaterske kulturne kvalitete. Nedvomno pa več kot polovica teh prireditev pomembno dosega in celo presega neko povprečno republiško kvaliteto, nekaj pa celo sega v sam republiški vrh (glasbena, likovna razstava in založniška dejavnost). To pa je brez dvoma dovolj prepričljiv podatek, da se in se mora amaterski kulturni tvornosti posvečati še več pozornosti. Povsod tam, kjer delujejo ustrezni strokovni kadri — zborovodji, dirigenti, mentorji in podobno, so doseženi nadpovprečni rezultati in ravno v to smer bo potrebno usmeriti največ prizadevanj pri nadaljnjem razvoju amaterske kulturne dejavnosti v občini. Kajti skoraj na vseh kulturnih področjih imamo v občini bogato tradicijo, dejavnost društev in skupin pa kaže, da imamo tudi dovolj pripravljenosti med ljudmi za kulturno delo. S pridobivanjem strokovnih kadrov in nadaljnim dviganjem kvalitete pa bo ta interes rasel tako med animatorji in posredovalci kulturnih vrednot, kot med delovnimi ljudmi in občani.

Ta ilustracija namreč najbolj prepričljivo kaže na izredno pomembnost amaterske kulturne dejavnosti

FILMSKO GLEDALIŠČE — ALI AKCIJA ZA DVIG FILMSKE KULTURE

Čeprav ni dober film na Jesenicah tako redek gost, kot meni marsikateri površni opazovalec našega filmskega dogajanja, je pa prav gotovo res, da je bolj redek gost v naših kinematografih kritičen in usposobljen filmski gledalec.

Razširjeno razvrednotenje filmske umetnosti na raven zabave in sprostitve ter s tem iskanje površnosti in plehkosti v filmu onemogoča, verjamemo, da ne tako maloštevilne gledalce, da bi v filmu lahko videli zaupane nam skrivne sanje režiserjev. Da bi lahko došli, da so dobri filmi sposobni dopoljevati in se razraščati v splošno atmosfero sveta in življenja ter s tem bogatiti naše občutke in naša spoznanja, predvsem pa naš odnos do malih in velikih vrednot.

Ob tem in na takšen način smo razmišljali v komisiji za idejno politično delo in kulturo pri občinski konferenci ZSMS ter se odločili, da vam za začetek ponudimo filmsko gledališče v neki zmanjšani obliki, katerega vsebina pa bo sledila našemu osnovnemu smotru.

Po dogovoru s kinematografskim podjetjem Jesenice bomo od 5. marca dalje v kulturnem domu na Javorniku vsak petek ob 19.00 uri predvajali film iz programa filmskega gledališča. Žal vas že danes ne moremo seznaniti s celotnim programom v tej sezoni, bomo vas pa v najkrajšem času, prav tako pa vam bomo predstavili vsak film posebej.

Zelimo, da se v dvorani na Javorniku začnete zbirati vsi tisti, ki cenite dobro v filmski umetnosti in, ki ste iz že omenjenega razloga vse bolj redko zašli v kino dvorano.

Angelca Murko-Pleš

KULTURA JE PREVEČ ODMAKNjena

v naši samoupravni družbi. Današnje razmišljanje o kulturi je napisano predvsem iz razloga, ker se prav te dni pri občinski konferenci ZSMS konstituirata samostojna komisija za kulturo. Naloge in akcije so načeloma že opredeljene, dokončno formirana komisija pa bo pripravila tudi podrobnejši program.

Slovenska mladina je na devetem kongresu v Moravcih natančno opredelila naloge s področja kulturnega snovanja mladih. V resoluciji je poudarjeno, da mora biti mladina seznanjena z vsemi pomembnimi pridobitvami naše kulturne dediščine in z naprednimi dosežki kulturnega in umetniškega ustvarjanja danes. ZSMS mora podpreti razvijanje amaterske kulture med mladimi. Za oživitve amaterizma se mora povezati s kulturnimi ustanovami in vsemi interesnimi skupnostmi, ki so zadolžene za kulturo.

Tako je zapisano v resoluciji, sedaj pa pogledajmo, kako je to v praksi. Da imamo kot majhen slovenski narod bogato kulturno dediščino, ni treba posebej poudarjati, vprašajmo se raje, koliko jo poznamo. Odkrito priznajmo, da zelo malo. Osnovna šola, morda potem še srednja, nam da lahko le uvod v kulturno zgodovino. Tukaj pa se potem že kar počasi končuje obzorje našega znanja o kulturni preteklosti. Stvar je seveda jasna: nihče nas več ne sili, da po končani šoli še naprej buljimo v knjige, če je prijetnejše posedati v lokalih in razglabljati o osladni kavbojki, brez repa in glave. Geslo »knjigo delavcem« (tudi mladim) zbledi v trenutku, ko gledamo, kako vsak raje sega po stripih, romanih in drugi kičasti literaturi, ki je v naših kioskih resnično ne primanjkuje. Takšnih drobcev je v našem vsakdanjem življenju toliko, da bi lahko napisali kar majhen roman.

Morda je občinska konferenca ZSMS v takšnih primerih včasih res nemočna, ne moremo pa reči, da ne more ničesar storiti, da se bo stanje začelo izboljševati. Nehote se vprašamo, kaj delajo kulturni referenti v osnovnih organizacijah ZSMS. Ni pretirano, če rečemo, da skoraj nič. Izvoljeni so bili, da skrbijo za področje kulture in pika. Ker jih nihče

ni poučil o tem, kaj je njihova naloga in kaj morajo delati, je jasno, da ni moč pričakovati, da bodo delali. So seveda izjeme, ki se znajdejo, teh pa je seveda malo.

Mimogrede naj omenim, da pri mladinski organizaciji v Železarni iz mandata v mandat zapisujejo v akcijski program kulturne komisije sestane s kulturnimi referenti iz OO ZSMS, vendar do tega še danes ni prišlo. Če hočemo od teh referentov rezultate, potem se moramo na prvem mestu zavedati, da jih moramo primerno usposobiti, seznaniti z vsemi nalogami.

Nova konstituirana kulturna komisija pri OK ZSMS Jesenice je to akcijo zapisala pod prvo točko okvirnega programa. Upajmo, da bo res začela prav tukaj obširnejšo akcijo. Med drugim velja omeniti še akcijo za poživitev zanimanja za filmske predstave, in sicer je v programu, da bo enkrat tedensko na Javorniku kvalitetna filmska predstava. Če bo to uspešno, bo prav gotovo velik napredek na področju filmske kulture, saj v jeseniških kinematografih komajda enkrat mesečno zasledimo dober film. Seveda pa bo ob vsem tem potrebno tudi vzgajati filmsko občinstvo, saj danes vemo, da je kinodvorana polna le ob serijsko izdelanih kavbojkah in golih leptoticah, ki jih menda celo v domovini teh filmov, na Danskem, zaradi nezanimanja ne snemajo več.

V programu je zapisano tudi, da mora bolj zaživeti glasbena in literarna ustvarjalnost mladih, in sicer bi bila za to najbolj primerna organizacija raznih literarno-glasbenih večerov. Tudi gledališka dejavnost je premalo razvejana, tukaj bi akcija morala steči predvsem s sodelovanjem z amaterskim gledališčem Tone Čufar, kakor z vsemi kulturnimi društvi v občini, ki imajo dramske skupine. Poudariti je treba, da v nekaterih društvih mladi že uspešno delajo, samo žal nihče tega ni opazil.

Kakorkoli že, kulturna komisija ne bo imela lahkega dela. Preveč je bilo doslej to področje dela ob strani, da bi lahko kaj kmalu pričakovali velike rezultate.

Janko Rabič

V SPOMIN VIDICEVI MAMI

V 76. letu starosti se je za vedno poslovila od svojih dragih Katarina Vidic iz Žirovnice. Lahko bi rekli mati železarskih otrok, saj je od devetih otrok, kolikor sta jih dobro vzgojila z možem Jožetom, kar sedem daljši ali krajši čas delalo v naši železarni, trije pa so še sedaj člani našega delovnega kolektiva. Njen mož Jože pa je delal v Železarni kar 41 let kot delovodja.

Trije njeni sinovi so kot borci sodelovali v narodno-osvobodilni borbi in so oficirji JLA, družina pa je bila izseljena v Nemčijo. Po osvoboditvi sta z otroki, zaradi porušene železnice, prehodila kar 300 kilometrov peš, da so se vrnili na svoj dom pod Karavan-kami.

Koliko skrbi in odrekani je bilo potrebno, da sta z možem, delavcem železarjem, postavila na noge devet otrok, ki so prav po zaslugi obeh skrbnih in naprednih staršev vedeli za svoj dolg do domovine. Bila je mati, ki se ni ustrašila odrekani in čeprav je prešla tako trnovo pot, je vedno našla moč za oporo tako svojemu možu kot svojim otrokom.

Njen lik je lik prave slovenske matere, matere, ki jo izgovarjamo z vsem spoštovanjem.

PAVLIN ZMAGOVALEC ČLANSKEGA PRVENSTVA JESENIC

Potem ko je v zadnjem kolu remiziral s Tramtetom, je Pavlin premočno zmagal na članskem prvenstvu Jesenic. Vodil je vse od začetka in je zabeležil največ zmag, kar devet. Pavlin je stalni član prve ekipe Jesenic, udeležil pa se je že nekaterih večjih turnirjev tako v republiškem kot v zveznem merilu, kjer je dosegel nekaj dobrih rezultatov. Po nazivu je prvokategorik, vendar je s svojimi rezultati že dokazal, da lahko doseže tudi mojstrsko kandidato.

Največje presenečenje letošnjega turnirja je nedvomno mladinec Alojz Železnik, dijak srednje tehnične šole, ki je za točko in pol presekel normo za osvojitve prve kategorije in s tem dokazal, da že sodi v sam vrh jeseniškega šaha. Železnik se odlikuje predvsem po resnem pristopu k šahovski igri in dobrem poznavanju šahovske teorije. Prejšnja leta je obiskoval tudi šahovsko šolo Branka Zorka, v kateri je bil najboljši učenec. Tretje mesto je osvojil veteran Janko Korošec, ki je kljub slabemu začetku uspel z izrednim finišem nadoknaditi zamujeno. Korošec je v jeseniškem šahovskem prostoru prisoten že tri desetletja in ima velike zasluge za velike uspehe jeseniškega šaha. Vseskozi je stalni član jeseniške ekipe od petdesetih let dalje in je izredno dober poznavalec teorije. Trenutno ima naziv prvokategorika, čeprav po kvaliteti sodi v mojstrsko kandidato. Četrto mesto je zasedel Lado Krajnik. Tako kot Korošec je tudi Krajnik že več kot dve desetletja stalni član najboljših jeseniških ekip. Na turnirju je dokazal, da še vedno sodi v sam vrh jeseniškega šaha. Je dober poznavalec šahovske teorije in izreden pozicijski igralec. Kot Korošec je tudi Krajnik vseskozi aktiven v društvu in ima naziv prvokategorik.

Vidnejšo vlogo na turnirju so imeli tudi Hribernik, Konobelj,

Tramte, Krničar, Pristov, Poljanšek, Bec, Kostanjšek, Ravnik, Košir, Ivelja, Marušičeva, Hudolin, Kamšek, Ciuha, Pazlar in Simončič. Hribernik in Konobelj sta že v predzadnjem kolu imela vse možnosti da osvojita prvo kategorijo, vendar sta oba izgubila proti Korošču in s tem možnosti za potrditev prvokategorijske norme. Tako Hribernik kot Konobelj sta člana jeseniškega šahovskega društva šele nekaj let in tudi člana druge jeseniške garniture. Tramte, Krničar, Poljanšek, Kostanjšek in veteran Pristov imajo v svoji turnirski praksi že boljše uvrstitve. Predvsem to velja za prvokategorika Krničarja, ki je stalni član jeseniškega prvega moštva. Bec je s svojo uvrstitvijo presenetil in dosegel tudi normo za osvojitve druge kategorije. Med tiste, ki niso razočarali sodijo tudi Pazlar, Marušičeva in Hudolin.

Rezultati zadnjega kola: Pavlin : Tramte 1/2 : 1/2, Korošec : Hribernik 1:0, Košir : Krajnik 0:1, Poljanšek : Bec 1/2 : 1/2, Marušič : Kostanjšek 0:1, Ravnik : Ivelja 0:1, Kamšek : Pazlar 0:1 Svetlin D. : Simončič 1:0, odložen pa sta še dve partiji Pristov : Konobelj in Golob : Ciuha.

Končni vrstni red: Pavlin 10, Železnik 9, Korošec 8, Krajnik 7,5, Hribernik in Tramte 6,5, Konobelj 6 (-1), Krničar, Bec, Poljanšek, Kostanjšek 6, Pristov 5,5 (-1), Košir in Ivelja 5,5, Ravnik, Marušičeva in Pazlar 5, Kamšek in Hudolin 4,5, Ciuha 4 (-1), Simončič in Svetlin D. 4, Golob 2,5, Pesov 1 in Balanč 0 točk.

Turnir je odlično vodil regionalni sodnik Janko Majtan, čeprav so med turnirjem odstopili kar trije igralci, vseskozi pa je bilo v vsakem kolu veliko neodigranih in prekinjenih partij. Vsekakor to društveno prvenstvo sodi med najuspešnejše v zadnjih letih. KT

RAZPIS PRVENSTVA ŽELEZARNE V SMUČANJU

Organizator: Komisija za športno rekreacijo
Izvajalec: Smučarski klub Mojstrana
Vodja: Mato PODREKAR
Termin: Tekmovanje bo v soboto, 6. marca, s pričetkom ob 9.30 na smučarskih teren ob vlečnici v Mojstrani.
Propozicije: Tekmovanje je ekipno in za posameznike ter bo potekalo v moški in ženski konkurenci. Moški so razporejeni v kategorije:
- do 30 let starosti
- 30-40 let starosti
- 40-50 let starosti
- nad 50 let starosti.

Za ekipno uvrstitev pri moških se upoštevajo rezultati dveh tekmovalcev iz prve in dveh tekmovalcev iz druge kategorije ter enega tekmovalca iz tretje ali četrte kategorije.

Za ekipno uvrstitev pri ženskah se upoštevajo rezultati treh tekmovalk.
Poimenske prijave tekmovalcev pošljite na sindikat ŽJ do torka, dne 2. marca 1976. do 12 ure, nakar bo ob isti uri zbiranje v sejni sobi pri Jelenu.

Prijave:

RAZPIS PRVENSTVA ŽELEZARNE V SANKANJU IN KEGLJANJU NA LEDU

Organizator: Komisija za športno rekreacijo
Izvajalec: Sankaški klub in klub za kegljanje na ledu Jesenice
Vodstvo: Jože JELOVČAN in Alojz BABNIK
Termin: Sankanje bo v nedeljo, dne 7. marca 1976 na sankašišču v Podmežakljah s pričetkom ob 9. uri.
Propozicije: Tekmovanje v kegljanju na ledu bo po priloženem razporedu v hali v Podmežakljah.
Sankanje: Tekmovanje je ekipno in za posameznike, v moški in ženski konkurenci. Moški so razporejeni v kategoriji do 40 let starosti in nad 40 let starosti. Ekipa pri moških šteje po 2 tekmovalca iz vsake kategorije, pri ženskah pa 3 tekmovalke.
Kegljanje na ledu: Tekmovanje je ekipno in za posameznike, v moški ter ženski konkurenci. Vsak tekmovalac ima 2x5 lučajev. Ekipa pri moških šteje 4 tekmovalce, pri ženskah pa 3 tekmovalke.
Prijave: Prijave za sankanje pošljite na sindikat ŽJ do četrta, 4. marca, do 12. ure, nakar bo opravljeno zbiranje v sejni sobi pri Jelenu. Prijave za kegljanje na ledu bodo sprejemali sodniki na drsališču.

RAZPORED ZA KEGLJANJE NA LEDU:

Ponedeljek, 8. marca 1976	od 10. do 12. ure — TOZD Talilnice	od 16. do 18. ure — TOZD Talilnice	od 18. do 21. ure — TOZD VET
Torek, 9. marca 1976	od 10. do 12. ure — TOZD VET	od 16. do 18. ure — TOZD Predelava	od 18. do 21. ure — TOZD Valjarne
Sreda, 10. marca 1976	od 10. do 12. ure — TOZD Predelava	od 16. do 19. ure — DS Skupne službe	od 19. do 21. ure — Zamudniki

KOMISIJA ZA ŠPORTNO REKREACIJO
pri IO sindikata Železarne Jesenice

OTROŠKA PUSTNA MAŠKERADA

Telesnovzgojno društvo Partizan Jesenice prireja v soboto, 28. februarja, ob 16. uri v svojem domu na Jesenicah že tradicionalno

OTROŠKO PUSTNO MAŠKERADO

Najlepše maske bodo nagrajene.
Vstopnina za odrasle je 5 dinarjev.
Na to zanimivo pustno prireditev naših najmlajših vabi odbor TVD Partizan

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 28. februarja bo na Jesenicah od 15. do 19. ure odprta

SAMOPOSTREŽNA TRGOVINA ROŽCA na Plavžu Titova 79

V Kranjski gori bo v soboto, 28. februarja od 15. do 19. in v nedeljo 29. februarja od 7. do 10.30 odprta trgovina

EMONA MARKET Kranjska gora.

V Gozd Martuljku bo v soboto, 28. februarja od 15. do 19. in v nedeljo 29. februarja od 7. do 10.30 odprta

TP ROŽCA — SAMOPOSTREŽBA GOZD MARTULJK

V Mojstrani bo v soboto, 28. februarja od 15. do 19. in v nedeljo 29. februarja od 7. do 10.30 odprta trgovina MARKET MOJSTRANA

Namizni tenis

SALONIT JESENICE 5:2

Pretekli petek so pričeli s tekmovalcem tudi v drugi slovenski ligi zahod. V tem kolu so igralci Jesenic gostovali v Anhovem, kjer so se pomerili z ekipo Salonita.

Ekipo Jesenic so sestavljali mlajši igralci, kajti tokrat nista mogla nastopiti najboljša igralca Buh in Vidmar zaradi šolskih obveznosti, tako tudi ni bilo pričakovati zmago. Edini, ki se je resneje upiral domačinom je bil Nežič Korbar, ki je tudi zabeležil dve zmagi. Končni rezultat dvoboja, ki ni bil najbolj kvaliteten, je bil 5:2 za Salonit.

Poleg Korbarja sta nastopila še Legat in Robič. V naslednjem kolu ekipa Jesenic gostuje v Ljubljani, kjer se bo pomerila z ekipo Bežigrada, ki je v vrhu prvenstvene lestvice.

KONDOR : MUROVA 2:5

Igralci Murove so v četrtem kolu gorenjske namiznoteniške lige gostovali v Škofji Loki, kjer so odigrali dvoboj proti ekipi Kondorja. Dvoboj, ki je odločil o položaju na lestvici, je bil bolj zanimiv kot pa kvaliteten. Tokrat so igralci Murove zaigrali borbeno, kajti hoteli so se odolžiti za poraz v prvem delu. Takrat so namreč igralci Kondorja zmagali s 5:3. Njihova volja in borbenost sta jih pripeljala do zmage 5:2.

Za Murovo so nastopili: Filipovič, Lavtižar in Ravnikar.

S to zmago so se po točkah izenačili z ekipo Kondorja in zaenkrat delijo drugo in tretje mesto. Če hočejo na koncu prvenstva pristati na drugem mestu; morajo danes premagati vodilno ekipo SAVA iz Kranja. Dvoboj se bo pričel ob 19. uri v minihali na Murovi.

SAVA : JESENICE II 5:0

Najmlajši igralci jeseniškega kluba, ki sestavljajo drugo ekipo Jesenic, so prejšnji četrtek gostovali v Kranju, kjer so se pomerili z ekipo SAVA, ki vodi na lestvici gorenjske lige. Dvoboj so izgubili z rezultatom 5:0. Nastopili pa so: Matjaz Korbar, Babič in Vidmar. Ta četrtek pa se bodo pomerili z ekipo Trboj, proti kateri lahko računajo na uspeh. Dvoboj bo v domu TVD Partizan na Jesenicah s pričetkom ob 19. uri. F. R.

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

28. februarja amer. barvni risani film RACMAN PAJA IN PAJDAŠI, avtor filma Walt Disney, ob 15. uri.

28. in 29. februarja amer. barvni film STEZA SLONOV, režija William Dieterle, v gl. vlogi Elizabeth Taylor, ob 17. in 19. uri.

1. in 2. marca franc. barvni film VLOMILEC, režija Henry Verneuil, v gl. vlogi Jean Paul Belmondo, Omar Sharif, ob 17. in 19. uri.

3. marca italij. barvni film DANES MENI, JUTRI TEBI, režija Wayne Preston, v gl. vlogi Montgomery Ford, ob 17. in 19. uri.

4. marca zaprto!

5. marca italij. barvni film KRVA-VI BRATJE, režija Pasquale Squitieri, v gl. vlogi Claudia Cardinale, ob 17. in 19. uri.

6. marca amer. barvni risani film MAGICNA PAJCEVINA, režija Charles A. Nichols in Iwao Takamoto, ob 15. uri.

6. in 7. marca zap. nem. jug. CS barvni film WINNETOU I. del, režija Harald Rams, v gl. vlogi Pier Brice, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ

28. in 29. februarja franc. barvni film VLOMILEC, ob 18. in 20. uri.

1. in 2. marca amer. barvni film STEZA SLONOV, ob 18. in 20. uri.

3. marca zaprto!

4. marca amer. barvni film KVARTOPIREC, ob 18. in 20. uri.

5. marca italij. barvni film DANES MENI, JUTRI TEBI, ob 18. in 20. uri.

6. in 7. marca amer. barvni film NOČNI PREMIKI, ob 18. in 20. uri.

Kino KRANJSKA GORA

28. februarja franc. CS barvni film BULEVAR RUMA.

29. februarja amer. barvni film KVARTOPIREC.

3. marca franc. barvni film VLOMILEC.

6. marca amer. barvni film STEZA SLONOV.

Kino DOVJE — MOJSTRANA

28. februarja amer. barvni film CAMPER JOHN.

29. februarja franc. barvni film VLOMILEC.

6. marca franc. barvni film VLOMILEC.

Gledališče

PETEK, 27. februarja ob 19.30 Mire Štefanac: VEČNA LOVIŠČA — komedija za izven

TOREK, 2. marca ob 19.30 Mire Štefanac: VEČNA LOVIŠČA — komedija — za izven

KONCERT NARODNOZABAVNE GLASBE

Ljubitelji narodno zabavne glasbe vabimo na koncert, ki bo v četrtek, 11. marca, v kino Radio na Jesenicah ob 18. in 20. uri.

Nastopajo: Jasna Kočijašević, Dragoslav Mihajlovič-Kanarinac ter Mića Stojanović z narodnim orkestrom.

Vstopnice za oba koncerta si lahko priskrbite v predprodaji od 28. februarja dalje vsak dan pri blagajni kina Radio ob 16. do 19. ure.

Vabljeni!

RAZPIS

Društvo upokojencev Žirovnica razpisuje v svojem domu — gostišču Zelenica prosti delovni mesti:

- kuharica (ena oseba)
- natakarica (ena oseba)

Pogoji:

Pod tč. 1 iščemo samostojno kuharico s polno zaposlitvijo, nastop službe najkasneje do 15. 4. 1976.

Pod tč. 2 iščemo samostojno natakarico s polovično zaposlitvijo (honorarno), s takojšnjim nastopom službe.

Informacije o pogojih lahko dobite v pisarni društva vsak torek od 16. — 19. ure. Pismene ponudbe sprejema društvo upokojencev Žirovnica.

Odbor DU Žirovnica

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage hčerke, sestre, nečakinje in vnukinje

ZOJE ZIDAREVIČ

se zahvaljujemo vsem, ki ste jo v tako velikem številu spremlili v njen zadnji dom, ji darovali vence in cvetje ter nam ustno ali pismeno izrazili sožalje.

Prisrčna hvala za poslovilne besede in pevskemu zboru gimnazije za ganljivo slovo.

Vsem, ki ste jo imeli radi ostajamo hvaležni.

Vsi njeni

ZAHVALA

Ob težki in nenadomestljivi izgubi dragega moža in brata

ANDREJA KLAVORA

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom in sodelavcem GRAMEXA za pozornost v dneh težke izgube. Zahvaljujemo se vsem lastnikom osebnih avtomobilov za prevoz, vsem ki so ga spremili na njegovi zadnji poti ter darovali cvetje, vsem ki so nam izrekli sožalje, sočustvovali z nami in nam lajšali bolečino v najtežjih trenutkih.

Zahvaljujemo se zdravstvenemu osebju in zdravnikom internega oddelka splošne bolnice Jesenice za zdravniško pomoč in nego v času njegove bolezni, še posebno pa zdravnikom dr. Vidliju in dr. Hriberniku.

ŽALUJOČI: žena Slavka, sestre, brat in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moje drage žene in naše dobre mamice

KATARINE VIDIC — ŠPANČEVE

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo spremljali na njeni zadnji poti, poklonili vence in cvetje ter nam izrazili sožalje. Iskrena hvala celotnemu osebju internega oddelka splošne bolnice Jesenice, dr. Vidi Rojc, dr. Miru Stomatoviču, pevcem in Vidi Matičević za govor ob odprtem grobu, posebno se zahvaljujemo sosedom Orečnikovim, Resmanovim, Kokaljevim in Pavleničevim za vestransko pomoč in vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali v teh težkih dneh.

ŽALUJOČI: mož Jože, sinovi Silvester, Slavko, Jože, Andrej in Albert, hčerke Mira, Kati, Martina in Helena z družinami

ZAHVALA

Ob bridki izgubi naše dobre mame, stare mame in sestre

JUSTINE MALI, roj. Langus

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste z nami sočustvovali in ki ste na kakršenkoli način počastili njen spomin, darovali cvetje in vence ter jo spremlili na njeni zadnji poti.

Iskrena hvala tudi kolektivu transport — garaža Železarne in prevoznikom ter pevcem za žalostinke.

ŽALUJOČI: sin Bogo, hčerki Milena in Zora, vnuka Vojko in Marko ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob težki izgubi dragega moža, očeta, brata

ALOJZA VISTRA

se iskreno zahvaljujemo pihalnemu orkestru Jeseniških železarjev in pevcem DU Jesenice za žalostinke ter Jožici Krivec za poslovilne besede ob odprtem grobu. Prav tako se zahvaljujemo darovalcem cvetja in vencem, ter vsem, ki so ga spremili na zadnji poti.

ŽALUJOČI: žena Pavla, sin Maks z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Osnovni organizaciji sindikata TOZD Hladna predelava se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je bila med boleznijo zelo dobrodošla.

Vinko Bertonec, jeklovlek

ZAHVALA

Sodelavcem dnine Urbanc in sindikalnemu odboru hladne valjarne se iskreno zahvaljujem za poslovilne besede in prejeta darila, ki sem jih prejel ob odhodu v pokoj. Še enkrat hvala in mnogo uspehov pri nadaljnjem delu.

Ivan Rekar

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru valjarne 2400 se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je bila v času moje bolezni zelo dobrodošla.

Alojz Trojar

ZAHVALA

Sindikatu železarne Jesenice se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je zelo dobrodošla v času mojega bolovanja.

Agica Pavlovič

ČIMPREJ POZABITI

JESENICE : SLAVIJA 8:3
(2:2, 2:1, 4:0)

Srečanje v okviru tekmovanja za jugoslovanski pokal med Jesenicami in Slavijo iz Vevč je omembe vredno le toliko, da so se jeseniški hokejisti uvrstili v polfinale tega tekmovanja, kjer se bodo v nadaljnjih dveh srečanjih pomerili z letošnjim državnim prvakom Olimpijo. Vse ostalo, dokaj slaba in nezanimiva igra, predvsem pa pretep minuto in 40 sekund pred koncem srečanja, je tako neverjetno, da bo potrebno to srečanje čimprej pozabiti.

Zaskrbljujoča je bila slaba igra predvsem jeseniških hokejistov. Res je, da je Slavija vedno neugoden nasprotnik našim igralcem, toda Jeseničani so igrali preveč nervozno in nepovezano. Sele v zadnji tretjini so strli odpor borbenih Vevčanov, žal pa je pred koncem prišlo do splošnega pretepa v katerem so igralci obeh moštev uporabljali celo palice, kar bi lahko povzročilo težke poškodbe. Očitno je, da so Jeseničani želeli

»vrniti« dolg Slaviji za izredno grobo in nesramno igro proti mladim hokejistom Kranjske gore v Ljubljani. Toda, če že vzamemo pretep kot žal večkrat sestavni del hokejske igre, moramo vedeti tudi za nepisano pravilo hokejske igre, da se pri pretepu ne uporabljajo palice. Tokrat se igralci obeh moštev niso držali tega pravila in so se spremenili v gladiatorje, kar si ne morejo šteti v čast. K sreči ni prišlo do večjih poškodb.

Gole za Jesenice so dosegli: Pristov, Češnjak, Poljanšek, T. Košir, D. Hiti, Smolej, Hafner in R. Razinger.

ZMAGA IN PORAZ

Pionirski moštvi mlajših in starejših pionirjev Jesenic sta se v nedeljo dopoldne pomerili s svojimi sovratniki iz Beljaka. Jeseniški mlajši pionirji so srečanje izgubili z rezultatom 3:4 (1:2, 1:1, 1:1), moštvo starejših pionirjev pa je premagalo goste z rezultatom 4:3 (1:0, 0:1, 3:2).

D.

Sankanje

POKAL V TRŽIČ

Letošnje 20. mednarodno sankasko tekmovanje za prehodni pokal mesta Jesenic je ob številni udeležbi domačih in tujih tekmovalcev potekalo na naravnih sankaski progi Mežaklje s ciljem pri strelišču. V skupini enosodov so tekmovalci opravili po dve vožnji, v skupini dvosodov pa po eno vožnjo. Tekmovalna proga je bila dolga 680 m s povprečnim padcem 19,5 %, torej hitra in zahtevna. Bila je dobro pripravljena in utrjena, za kar gre predvsem zasluga Dragu Doklu s sodelavci.

V delu tekmovanja, ki se je štel za pokal, so bili najboljši Tržičani, ki so osvojili prehodni pokal mesta Jesenic, med posamezniki pa je dobil posebno priznanje tekmovalca Hans Wiltsch, ASKÖ Finkenstein, ki je v drugi vožnji dosegel najboljši čas dneva.

REZULTATI:

Članice: 1. Barbka Rev - 2.02.12, Tržič, 2. Maria Schermer - 2.05.33 - Schwartz, 3. Zorka Perko - 2.07.47 - Tržič;
mladinke: 1. Vanja Petelinkar - 2.21.52, Sora, 2. Marija Zmitek - 2.22.23 - Bohinj, 3. Jana Miklavčič - 2.25.31 - Idrija;

st. člani: 1. Milan Česen - 2.01.22 - Tržič, 2. Drago Dokl - 2.04.43 - Jesenice, 3. Paul Schermer - 2.05.93 - Schwartz;

članice: 1. Hans Wiltsch - 1.52.04, - Finkenstein, 2. Mathias Windisch - 1.52.83 - Schwartz, 3. Vinko Lavtižar - 1.54.32 - Jesenice, 4. Marjan Meglič - 1.55.32 - Jesenice, 5. Milan Česen - ml. - 1.56.49 - Tržič ... ostali Jeseničani: 11. Boris König - 2.00.18, 14. Srečo Klinar - 2.03.08, Jakob Stalc, odstop;

mladinci: 1. Mirko Klinar - 1.53.33 - Jesenice, 2. Jože Nemc - 1.54.60 - Tržič, 3. Teo Kališnik - 1.58.47 - Tržič, 4. Marjan Prevc - 2.01.83 - Železniki, 5. Arnold Scheik - 2.03.40 - Sveče - Suetschach, ... ostali Jeseničani: 6. Miha Peternel - 2.03.91 (s padcem), 9. Poldi Krašovec - 2.06.94, 13. Miran Olipic - 2.14.78, 21. Boris Lipušček - 2.29.21;

dvosedi: 1. Nemc - Kališnik - 0.41.73, - Tržič, 2. Lavtižar - Klinar - 0.42.54 - Jesenice, 3. Zupan - Resman - 0.42.63 - Begunje, 4. Meglič - Peternel - 0.42.68 - Jesenice, 5. Zupan Š. - Lombar - 0.43.24 - Begunje. JJ

Košarka

JESENICE : BRANIK 74:73

Kranjska gora, 22. februarja, prvenstvena tekma 3. kola v 1. SKL-A ligi, gledalcev 50, sodila sta Koblica (Ljubljana) in Kolendo (Škofja Loka).

V svojem tretjem nastopu so Jeseničani zabeležili svojo prvo zmago. Premagali so moštvo mariborskega Branika, ki je eden glavnih kandidatov za prvo mesto v ligi. Imajo profesionalnega trenerja, pa tudi v Kranjsko goro so prispeli že dan pred tekmo. Vse to priča o njihovem resnem delu.

Tekma je bila ves čas enakovredna kljub temu, da je Branik vodil vso tekmo. Razlika je včasih znašala tudi deset točk, vendar so Jeseničani razliko vselej in nekajkrat celo izenačili. Posebno dobro igro so pokazali ob koncu prvega polčasa, ko so vodstvo gostov zmanjšali za sedem točk. Osnovna naloga Jeseničanov je bila zaustaviti najboljša strelca gostov Jakovljeviča in Fekonja. To jim je dosti dobro uspelo, predvsem po zaslugi zelo dobre conske obrambe. Posebno razburljiv je bil zaključek tekme. Z agresivno

obrambo so Jeseničani zmanjšali razliko na eno točko in nato v napadu zapravili priložnost da povedejo. Tudi gostje niso izkoristili svojega protinapada. Štiri sekunde pred koncem, pri rezultatu 73:72 za Branik, so Jeseničani izvajali avt. Po uspehi blokadi je prišel do žoge Vujačić in metal na koš. Nad njim so igralci Branika naredili prekršek. Tako je imel Vaso Vujačić možnost sekundo pred koncem zmago ali poraz v svojih rokah. Na veliko veselje Jeseničanov je oba prosta meta zadel.

S to zmago, ki je bila posledica velike borbenosti vseh igralcev, so Jeseničani dokazali, da se lahko kosajo z najboljšimi moštvi v Sloveniji. V četrtem kolu igrajo Jeseničani zopet doma, tokrat z moštvom Bežigrada 74. Tekma bo v nedeljo, 29. februarja, ob 10. uri v telovadnici osnovne šole Kranjska gora.

Nastopili so: Pirih 4, Smolej, Mišič, Vauhnik 16, Pirih D. 10, Pivač, Bizjak 2, Vujačić 34, Lozar 1, Šmid, Noč 7.

NI

Kolajne je podelil Gregor Klančnik - na zmagovalnem odru: Leskovšek (2), Benedičič (1), Vesek (3), Porenta (4) in Kunc (5).

SMUČANJE

BARBARA BENEDIČIČ
DRŽAVNA PRVAKINJA V VELESALOMU

Pionirji iz naše občine so preteklo soboto in nedeljo sodelovali na državnem prvenstvu v Črni na Koroškem. Dva dni so trajali boji za naslove državnih prvakov med 158 pionirji iz 26 klubov Slovenije, Hrvaške, Bosne in Hercegovine ter Makedonije. Največ uspeha so na tem tekmovanju dosegli pionirji Alpetourja iz Škofje Loke, med Jeseničani pa sta se najbolje odrezali mlajši pionirki Barbara Benedičič, ki je osvojila naslov državne prvakinja v veleslalomu in bila peta v slalomu ter Saška Vesek z dvema bronastima kolajnama. Tudi Matej Oblak je bil v slalomu že zelo blizu naslova državnega prvaka, saj je po prvi vožnji vodil, v drugi pa zgrešil ena od zadnjih vrat, bil pa je četrti v veleslalomu. Odrezala sta se Matjaž Naglič s šestim mestom v veleslalomu in osim mestom v slalomu ter Matjaž Prestrel s sedmim mestom v slalomu. Med starejšimi pionirkami je bila najbolj uspešna Brigita Kežar, med pionirji pa Aleš Podrekar v slalomu.

Tekmovanje so poskušali čimbolje organizirati izredno gostoljubni domačini iz Črne na Koroškem, žal pa niso bile proge najbolj pripravljene, kar je povzročalo težave na progi. Vseeno pa so pionirji odnesli iz tekmovanja najlepše vtise in lepe spomine. Kolajne ob koncu prvenstva jim je podelil podpredsednik smučarske zveze Jugoslavije in generalni direktor Slovenskih železarn Gregor Klančnik.

REZULTATI:

Veleslalom - mlajše pionirke: 1. Benedičič Jes. - 57,32; 2. Leskovšek - Novinar - 58,12; 3. Vesek - Jesenice - 58,41; 5. Kunc - Jesenice - 59,44;

Mlajši pionirji: 1. Jakopin - Akademik - 55,96; 4. Oblak - Jesenice - 57,03; 6.-7. Naglič - Jesenice 58,06; 12. Prestrel - Jesenice 1:00,38; 20.-21. Kavčič - Jesenice 1:01,95; 20.-21. Benet - Kranjska gora 1:01,95; 28. Pirc Jesenice - 1:03,72;

Starejše pionirke: 1. Pintar - Alpetour - 56,81; 8. Kežar - Jesenice - 1:00,09; 9. Rakovec - Jesenice - 1:00,15; 14. Ferjan - Radovljica - 1:01,94;

Starejši pionirji: 1. Franko - Olimpija - 54,89; 11. Benedik - Jesenice 56,89; 14. Česlesnik - Jesenice

CICIBANI NA
VELIKI PLANINI

V soboto so se naši cicibani udeležili kategorizacijskega veleslalom na Veliki Planini. Tekmovanje se je sicer odvijalo brez najboljših cicibanov, ki so nastopili na državnem prvenstvu mlajših pionirjev v Črni na Koroškem, vseeno pa se ga je udeležilo 110 najmlajših tekmovalcev. Naši cicibani so se kar dobro odrezali in zasedli vidna mesta.

REZULTATI: 1. Varl - Slovenj Gradec - 57,1; 4. Borštnik 58,7; 8. Ravnik - 59,6; 9. Žan 1:00,0; 12. Noč 1:01,4; 13. Pogačnik 1:01,5; 35. Lakota 1:07,3 vsi Jesenice.

bef

Kegljanje na asfaltu

PRVENSTVO
TOZD VALJARNE

Referent za šport pri valjarni bluming - štel je organiziral, 23. februarja ekipno prvenstvo TOZD Valjarne v kegljanju na asfaltu. To je bilo prvo tovrstno tekmovanje v TOZD po njegovi ustanovitvi. Udeležba je bila presenetljivo dobra, saj se je tekmovanja udeležilo šest obratov s kompletnimi ekipami od sedmih kolikor jih je v valjarnah. Tekmovanje je bilo borbeno in zanimivo, saj je šele zadnji keglač odločil o prvaku. V vsaki ekipi so bili štirje keglači, ki so metali po 50 lučajev.

Vrstni red: 1. valjarna bluming - štel 824 keglov, 2. valjarna žice 811, 3. valjarna 2400 780, 4. adjustaža bluming 763, 5. adjustaža štel 737, 6. valjarna profilov 702 kegla.

Prvak TOZD Valjarne je postala ekipa valjarne bluming - štel in osvojila prehodni pokal. Med posamezniki so najboljše rezultate dosegli: Slavko Koselj 240 keglov, Mehdi Hanzic 225 keglov, Jaka Solar 220 keglov in Milan Relić 219 keglov. Želja nastopajočih je bila, da se tudi v drugih športih izvede prvenstvo TOZD in tako poživijo športno-rekreacijsko aktivnost med valjavci.

AMI

ŽELEZAR

- 57,73; 17. Kunc - Jesenice - 58,18; 21. Kavčič - Jesenice - 59,14; 24. Podrekar - Jesenice - 59,40;

Slalom

Mlajše pionirke: 1. Porenta - Alpetour - 1:07,04 (34,41 - 32,63), 3. Vesek - Jesenice 1:08,61 (35,09 - 33,53), 5. Benedičič - Jesenice 1:09,99 (35,76 - 34,23);

Mlajši pionirji: 1. Jakopin - Akademik 1:06,16 (33,80 - 32,36), 7. Prestrel - Jesenice 1:08,87 (34,70 - 34,17), 8. Naglič - Jesenice 1:09,24 (35,03 - 34,21), 13. Kavčič - Jesenice 1:16,74 (39,03 - 37,71), 14. Benet - Kranjska gora 1:20,94 (44,66 - 36,28);

Starejše pionirke: 1. Klajnšček - Branik 1:11,40 (37,38 - 34,02), 7. Kežar - Jesenice 1:18,22 (39,45 - 38,77);

Starejši pionirji: 1. Ribnikar - Tržič 1:08,39 (33,80 - 34,59), 8. Podrekar - Jesenice 1:15,03 (37,59 - 37,44), 15. Kavčič - Jesenice 1:18,02 (39,40 - 38,62).

USPEH MLADIH NA
DRŽAVNEM
PRVENSTVU

Pretekli petek, soboto in nedeljo je bil Stari vrh nad Škofjo Loko prizorišče letošnjega državnega prvenstva v alpskem smučanju za člane in članice. Čeprav je prvenstvo vse dni motila gosta megla, pa je bilo polno presenečenj. Izstopala je mlada

PODROČNO PRVENSTVO V VELESALOMU

V ponedeljek je SSD Železar iz ŽIC organiziralo področno prvenstvo v veleslalomu za vse srednje šole na Gorenjskem. Tekmovanje je bilo v treh starostnih skupinah v ženski in moški konkurenci. Tekmovanje se je štelo za kategorizacijsko smučarske zveze Slovenije. Prvi štirje v vsaki jakostni skupini imajo pravico nastopa na slovenskem prvenstvu v veleslalomu.

Na štart je prišlo 133 tekmovalcev iz enajstih srednjih šol. Vrstni red prvih pet najboljših v vsaki skupini:

mlajši mladinci: 1. Mitja Valič, 2. Iztok Šter, (oba gimnazija Škofja Loka), 3. Milan Klemenc (poklicna šola Kranj), 4. Evgen Bogataj (gimnazija Škofja Loka), 5. Jakob Bahun (gimnazija Jesenice)...

starejši mladinci: 1. Boris Strel (gimnazija Škofja Loka), 2. Janez Zibler (gimnazija Kranj), 3. Branko Kankelj (gimnazija Škofja Loka), 4. Sašo Remec (gimnazija Kranj), 5. Viktor Terseglav (zdravstvena šola Jesenice)...

Jošt Novak

Rokomet

BREZ ZMAGE

V soboto, 21. februarja, je bilo na vrsti drugo kolo zimske rokometne lige. Tokrat se je igralo v ljubljanski hali Tivoli.

Prvo tekmo so Jeseničani igrali ob osmi uri zjutraj z ekipo Škofljice. Vso tekmo so igrali brez Pavliča in Subica, ki nista nastopila zaradi službenih obveznosti ter Prešerna in Pogačnika, katerima se je med potjo pokvaril avtomobil in sta nastopila le v drugi tekmi. Tako oslabljeni se mladi igralci Jesenic niso mogli resno upirati izkušenejšim igralcem Škofljice. Prvi polčas so izgubili s 3:7. V drugem polčasu so se Jeseničani nekoliko bolj uspešno upirali Škofljanom, vendar so proti koncu popustili ter tekmo izgubili z 12:8.

Sedemmetrovke: Jesenice 7 (5), Škofljica 3 (1); izključitve Jesenice 9 min., Škofljica 0.

Zadetke za Jesenice so dosegli: Sefaj 4, Peternel 1, Korenč 1, Šporar 2. Sodila sta Arko in Tomšič iz Ljubljane.

Drugo tekmo so Jeseničani ob dvanajstih igrali proti ekipi Radeč. Tokrat so se s Pogačnikom in Prešernom mladi igralci dobro upirali, predvsem v prvem polčasu, ko so prikazali dobro igro v napadu, ves čas igre pa so igrali slabo v obrambi, kar je prineslo zmago Radečanom. Prvi polčas se je končal neodločeno 7:7, tekma pa z rezultatom 18:15.

Sedemmetrovke: Jesenice 4 (3), Radeče 3 (2), brez izključitev.

Zadetke so dosegli: Sefaj 2, Močnik 2, Pogačnik 4, Radinovič 1, Prešeren 1, Šporar 3 in Peternel 2, igrali pa so še: Boldžar, Varl in Korenč.

Jeseničani so tokrat nastopili manj uspešno, kot v preteklem kolu. Priložnost so dobili mladi igralci, ki so pokazali svoje znanje ter napake, katere pa lahko z rednim treningom odpravijo in lahko tako upajo v naslednjih tekmah na boljšo igro ter zmago.

garda tekmovalcev, ki so popolnoma prekosili svoje starejše in izkušenejše tovariše. Imena tekmovalcev, ki so posegali po najbolj vidnih mestih so dosti neznana. Videlo pa se je, da pri nas raste rod mladih, nadarjenih in brezkompromisnih borcev - smučarjev, kateremu se obeta svetlejša prihodnost. Od naših smučarjev je edino vidno uvrstitev dosegel Miran Gašperšič (2. v veleslalomu) izkazale pa so se dekleta iz Radovljice, ki so poleg srebrne in bronaste v smuku (Pikon, Urh) dosegle še zlato kolajno v trojni kombinaciji (Urh).

REZULTATI:

Smuk - člani: 1. Rečnik - Branik 1:50,59, 11. Šoberl - Jesenice - 1:54,05; 14. Gorišek - Radovljica 1:54,73; 17. Gašperšič Jesenice 1:55,89;

Smuk - članice: 1. Gortnar - Alpetour - 1:52,26; 2. Pikon - Radovljica - 1:56,64; 3. Urh - Radovljica 1:58,53;

Veleslalom - člani: 1. Strel - Alpetour - 2:58,76; 2. Gašperšič Jesenice - 2:59,96; 6. Gorišek - Radovljica - 3:02,26;

Članice: 1. Oblak Alpetour - 4. Urh - Radovljica 1:38,43; 14. Gazvoda - Wildmann - Jesenice 1:43,31;

Slalom - člani: 1. Magušar - Olimpija 97,68; 2. Križaj - Tržič 1:02,49; 10. Štravs - Jesenice 1:10,36;

Članice: 1. Dornig - Olimpija - 86,97; 4. Urh - Radovljica 87,20;

Kombinacija - člani: 1. Magušar - Olimpija;

Članice: 1. Urh - Radovljica;